

Se adresseliste

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2008/4161 432.1 AAR

Vår dato: 17.04.2018

Varsel om oppstart av marin verneplan for Rauerfjorden-mulighet for innspill

Arbeidet med marin verneplan i Østfold har pågått i lang tid, helt siden oppstarten av arbeidet med Ytre Hvaler nasjonalpark. Etter at nasjonalparken ble vedtatt i 2009 har det gjenstående arbeidet med marin verneplan blitt konkretisert til å omfatte Rauerfjorden med omkringliggende områder.

Arbeidet med et marint verneområde med utgangspunkt i Rauerfjorden gjennomføres i medhold av naturmangfoldloven. Det ble formelt startet opp i 2015 med kunngjøring (jf. naturmangfoldloven § 42 og forvaltningsloven kap. VII) på Fylkesmannens hjemmesider og annonse i Fredrikstad Blad 17.jan 2015 og møter med Fredrikstad kommune, Fiskeridirektoratet og lokale fiskere. Det ble ikke sendt brev til grunneiere da den foreslåtte avgrensingen ikke omfattet arealer som berøres av den private eiendomsretten.

I ettertid har grensen for verneområdet blitt justert ved at den nå foreslås å følge strandlinjen langs deler av fastlandet, på Rauer og enkelte mindre holmer og skjær. Da skal også grunneiere varsles jf. naturmangfoldloven § 42. De gis herved mulighet for å komme med innspill til planene. Forsvarsbygg er både grunneier på Rauer og en viktig aktør med aktiviteter i området. I tillegg sendes varselet til berørte grunneiere på land og grunneiere på holmer og skjær som omfattes av planene.

Fylkesmannen ønsker å sende to alternativer på høring. Vernegrensen er den samme for begge alternativene og er vist på vedlagte kart. Vedlagt følger også en justert versjon av oppstartsmeldingen fra 2015 med en beskrivelse av brukerinteresser og verneverdier i området.

Marint vern jf. naturmangfoldloven § 39

Dette forslaget inkluderer ikke landarealer men følger kystkonturen langs aktuelle strekninger. Rauer, Søndre og Nordre Missingen inngår derfor ikke i verneforslaget. Missingskjæra anses som lave skjær som oversprøytes med sjøvann og foreslås inkludert i verneområdet.

I sjøområdene foreslås det restriksjoner på aktiviteter som kan skade bunnstrukturene, vegetasjon (herunder tang, tare og andre marine planter), forbud mot planting av vegetasjon, samt at dyrelivet er vernet mot skade og ødeleggelse.

Fiske etter havressursloven vil være tillatt med unntak av fiske med aktive redskaper som slepes og berører bunnen.

Teineholmen foreslås vernet som naturreservat av hensyn til fuglelivet, med ferdselsforbud i perioden 15/4-15/7 av hensyn til hekkende fugler. Forslag til vernegrense går ca. 50 meter ut i sjø.

Utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark

Dette forslaget følger kystkonturen på samme måte som alternativet marint verneområde. I tillegg inkluderer det Søndre og Nordre Missingen, Missingskjæra og Teineholmen.

I dette forslaget vil verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark gjelde med de restriksjonene den innebærer. Teineholmen foreslås som sone C i henhold til denne forskriften, med ferdselsforbud i perioden 15/4-15/7 av hensyn til hekkende fugler. Dagens naturreservat på Søndre Missingen vil også bli videreført som sone C med ferdselsforbud i perioden 15/4 – 15/7, i henhold til nasjonalparkforskriften.

Alt sjøareal i utvidelsesområdet foreslås som sone A jf. nasjonalparkforskriften med restriksjoner på aktiviteter eller tiltak som skader sjøbunnen jf. § 3 pkt. 3 Dyrelivet.

Berørte eiendommer

Rauer – Forsvaret er grunneier

- grensen følger eksisterende naturreservat som går ned til sjø eller ut i sjø og kystkonturen
- det vurderes et unntak ved bukta på østsiden med ilandstigningsanlegg. Her foreslås det å gå rett over bukta på hensiktsmessig måte. Vi ber om innspill på dette.

Teineholmen 112/29 privat eiendom – hele holmen foreslås inkludert, omfatter ca. 50 m ut i sjø

Nordre Missingen 103/3 privat eiendom - foreslås inkludert i verneområdet

Missingskjæra 103/3 privat eiendom – foreslås inkludert i verneområdet

Fastlandet

Engelsvikøya g/bnr 112/2, privat grunneier

- grensen følger kystkonturen slik den er vist på fra grensepkt mot naboeiendom 112/169 i nord, fortsetter i retning sør-øst til punkt på odden inn mot liten bukt ved sørenden av eiendommen, mot 112/65.

Deretter i rett linje retning Teineholmen og rundt denne slik at denne inkluderes, til knekkpunkt på Båtskjær, videre til knekkpunkt ved odden ved Flåtavika og videre i rett linje til liten odde på eiendommen 107/7.

Garntangen g/bnr 107/7 privat eiendom

- grensen følger kystkonturen fra liten odde til grensepunkt i sør mot Garntangen naturreservatet og følger reservatgrensen videre.

Smaustangen 107/29 privat eiendom

- grensen berører eiendommen i sør.

Innspill

Fylkesmannen ber om innspill til planene innen **20. mai 2018**.

Med hilsen

Karsten Butenschøn e.f.
Miljøverndirektør

Aase Richter
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

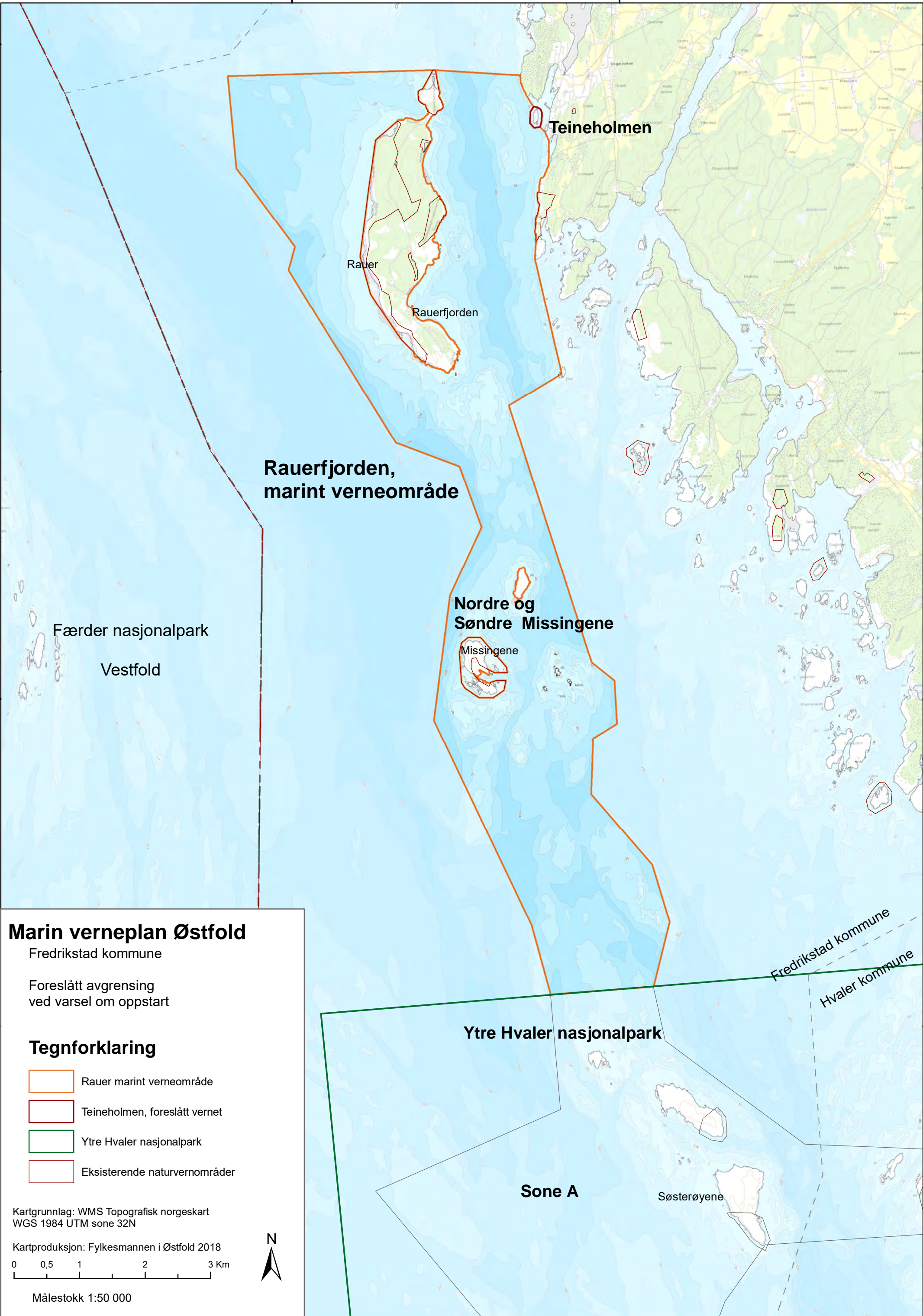
Kart med forslag til avgrensning av planområdet
Justert melding om oppstart, april 2018

Adresseliste:

Garntangen As	C/O Lars Egidius Helle	0777 Oslo
Olsen Inger E Norum	Engelsvikenveien 48 A	1628 Engelsviken
Fredrikstad Kommune	Postboks 1405	1602 Fredrikstad
Oslofjordens Friluftsråd	Vaterlandsveien 23	3470 Slemmestad
Svendsen Cathrine Haneng	Langøyveien 13 B	1679 Kråkerøy
Tvete Elisabeth Haneng	Slevik Platå 32	1621 Gressvik
Forsvarsbygg	Postboks 405 Sentrum	0103 Oslo
Barlinn Cathrine Helen G	Holgerslystsvei 3 B	0280 Oslo
Gleditsch Einar	Ekraveien 21	0756 Oslo

Kopi til:

Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	Fredrikstad
Miljødirektoratet	Postboks 5672, Sluppen	7485	TRONDHEIM

Marin verneplan Østfold

Fredrikstad kommune

Foreslått avgrensing ved varsel om oppstart

Tegnforklaring

- Rauer marint verneområde
- Teineholmen, foreslått vernet
- Ytre Hvaler nasjonalpark
- Eksisterende naturvernområder

Kartgrunnlag: WMS Topografisk norgeskart
WGS 1984 UTM sone 32N

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Østfold 2018

0 0,5 1 2 3 Km

Målestokk 1:50 000

595000

600000

6570000

6565000

6560000

6555000

Justert melding om oppstart av verneplanarbeid for Rauerfjorden (april 2018)

Fylkesmannen i Østfold kunngjør med dette oppstart av verneplanarbeid for Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten, jf. naturmangfoldloven § 42 og forvaltningsloven kap. VII.

Formålet med meldingen er å gjøre planarbeidet kjent og invitere til medvirkning i den videre prosessen med utarbeidelse av verneplanforslag, som vil bli sendt på høring når det foreligger.

Forslag om vern av Rauerfjorden er et ledd i arbeidet med å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Arbeidet gjennomføres på bakgrunn av oppdragsbrev av 28. mars 2014 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet om å gjennomføre en verneplanprosess for bl.a. Rauerfjorden, samt oppdragsbrev av 11. april 2014 fra direktoratet til fylkesmannen.

Rauerfjorden utgjør også en del av området "Østfoldkysten", som er ett av 36 kandidatområder for marint vern som ble utpekt i tilrådninger fra Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av daværende Miljøverndepartementet i samråd med daværende Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget ga sin endelige tilråding i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking.

Nærmere om området

Planområdet omfatter ca. 37 km² og ligger i sin helhet i Fredrikstad kommune i Østfold fylke. Det strekker seg fra Rauerfjorden og sørover langs ryggen mellom Rauer, Missingene og Struten. Området er i grove trekk avgrenset slik at vestgrensen følger ryggen med grunnere partier som går fra Rauer, forbi Missingene og til Struten og grensen til Ytre Hvaler nasjonalpark. I øst følger grensen ytterkanten av en dypere renne hvor det pågår reketråling. De eksponerte, grunne områdene vest for Rauer er også med.

Bortsett fra Rauerfjorden er området hovedsakelig grunnere enn 60 meter. I sør grenser området mot Ytre Hvaler nasjonalpark og får en naturlig avgrensning mot sone A ved Søsterøyene hvor det allerede er restriksjoner på sjøbunnen.

Mot land er avgrensningen foreslått å følge strandlinjen langs deler av fastlandet, på Rauer, Missingene og enkelte mindre holmer og skjær. På fastlandet foreslås det at grensen følger strandlinjen langs sydvestre deler av Engelsvikøya, langs Garntangen og Smaugstangen.

Planområdet er vist på vedlagte kart.

Verneverdier og –formål

De nasjonale målene med marine verneplaner er å ta vare på marine naturverdier og økosystemer. Verneformålet for områdene ved Rauer er å ta vare på det undersjøiske landskapet (sjøbunnen) med tilhørende plante- og dyreliv. Spesielt viktig er bløtbunnsområdene i Rauerfjorden som har hatt en beskyttelse mot påvirkning av bunntråling på grunn av restriksjoner. I hele Rauerfjorden hadde forsvaret nedsatt et forbud mot å ankre eller bruke trål

eller andre bunnredskaper på grunn av sin aktivitet i området. Dette forbudet gjaldt fra 1945 til 2005. Etter at det ble opphevet har det blitt trålet noe på deler av området. Fiskeridirektoratet innførte et nytt forbud mot tråling i J-melding (J-105-2010). Det er rimelig å anta at deler av området fremdeles er lite påvirket av fiske med bunntål.

Også den ytre skjærgården som er preget av holmer, skjær og eksponerte svaberg og grunnvannsområder har mange viktige naturtyper med stort mangfold av marine artsgrupper.

Geologiske, fysiske og biologiske forhold

Geologien i området er spesiell ved at forkastningssonen mellom grunnfjellet i øst og Oslofeltet i vest går gjennom Rauerfjorden. Kartlegging og modellering viser at verneområdet er preget av fjell og stein/blokker, trolig bestående av de samme bergarter som Søster-øyene, Missingene og Rauer (lavabergarten rombeporfyrikonglomerat) som har en skarp, opprevet og kompleks struktur. Den baltiske strømmen har stor innvirkning på vannmassene i området og fører til store temperatursvinger gjennom året. I strenge vintre kan store deler av området være islagt, mens sommertemperaturen i overflatevannet ofte kommer opp i over 20 °C.

Området er variert med relativt grunne hardbunnsområder med mindre lommer med bløtbunn. Utenfor Rauer er det spesielle forhold med grunne områder som er svært eksponert, men også områdene ved Missingene er utsatt for mye vind og bølger. Bak Rauer er forholdene roligere og vi finner også dypere områder med mudderbunn i Rauerfjorden.

I dyprennen i Rauerfjorden er det et unikt dyreliv, spesielt på mudderbunn, men også på hardbunnsområdene. I 2006 ble det gjort undersøkelser som avdekket det rikeste artmangfoldet i hele Hvalerskjærgården. Det ble også funnet en anemoneart som sannsynligvis er ny for vitenskapen.

Både reke- og sjøkrepsbestandene i det indre Skagerrak har vært stabile i en årrekke. Bestandene av hvitfisk er sterkt redusert de senere årene. Hummerbestanden antas å være bedre her enn ellers på kysten.

På hardbunnsområdene ved Rauer, Missingene, og langs hele vestsiden av Hvaler foregår det gyting av sild. Hummer og andre skalldyr har også viktige leve og gyteområder her. Fordi det foregår gyting i området, og at den Baltiske strømmen tilfører området egg og larver, er hele området oppvekstområde for mange arter. De spesielt gunstige næringsforholdene i områder er også viktige faktorer i denne sammenhengen.

Kulturminner

Det er flere kjente vraklokaliteter i området, spesielt rundt Missingene. En rekke kulturminner under vann er registrert i området og potensialet for flere funn er høyt.

Brukerinteresser

Fiskeri

Området har begrenset betydning for kommersielt fiske. Avgrensningen gjøres slik at områder dypere enn 60 meter hovedsakelig ikke omfattes, med unntak av det området i Rauerfjorden hvor det allerede er restriksjoner.

De grunne områdene var tidligere gode fiskeområder for blant annet torsk, sei, lyr med mer. Disse artene har små bestander i Oslofjorden i dag, men hvis de tar seg opp igjen vil trolig fiske med garn være aktuelt igjen.

Fiske etter sjøkreps utøves i hovedsak med teiner. Det er et utstrakt fiske med teiner etter hummer og krabbe, både næringsfiske og fritidsfiske. I tillegg er det et betydelig fritidsfiske med stang og snøre.

Ålefiske var tidligere utbredt i hele området. Redskapene som brukes er ruser og teiner som brukes på grunt farvann. Dette fisket ble regulert i 2009 og med et generelt forbud mot å fange ål i 2010.

Fiske etter leppefiske er et nytt fiske i området som har tatt seg opp hovedsakelig som en følge av at det er innført forbud mot å fange ål og økt etterspørsel fra lakseoppdrettere for bekjempelse av lakselus.

Karakteristisk for Ytre Oslofjord, sammen med Bohuslänkysten i Sverige, er at det finnes et fiskemiljø som driver pelagisk fiske etter sild og brisling med not og makrell med drivgarn. Notfisket etter sild og brisling kan foregå i hele området.

Akvakultur

Det er ingen matfiskkonsesjoner for laks eller ørret i området. Isvintre og store årstidsvariasjoner i sjøtemperatur gjør at Fiskeridirektoratet ikke anbefaler merdbasert oppdrett etter laks og ørret i området. Nærheten til viktige laksevassdrag som Glomma og Enningdalselva (nasjonalt laksevassdrag) samt viktige sjøørretbekker bidrar til at miljøvernmyndighetene ikke anbefaler oppdrett av laks og sjøørret på Skagerrakkysten.

Den høye biologiske produktiviteten i området gjør at det er et potensiale for skjelldyrking, men områdets utsatte beliggenhet mot vind, bølger og strøm gjør at det er få aktuelle lokaliteter. Det er ikke gitt noen havbeitekonsesjoner i området.

Reiseliv og friluftsliv

Østfoldkysten er svært hyppig benyttet til friluftsliv både til lands og til vanns. Fritidsbåttrafikken er meget stor sett i et norsk perspektiv, ikke minst på grunn av det store antall fritidsboliger i kystkommunene. Undersøkelser antyder at flere titalls tusen båter benytter området hvert år. De aller fleste er norske, drøyt halvparten av brukerne er fra Østfold, de resterende fra nabofylker, primært Oslo og Akershus. Østfoldskjærgården er gjennomfartsområde for trafikk til/fra den svenske vestkysten. Det er kun et fåtall enkle brygger i det aktuelle området, ingen småbåthavner.

Dykking er en utbredt aktivitet i verneområdet.

Skipstrafikk og farleder

Det er flere bileder i området. En går i nord/sør retning gjennom Rauerfjorden, mens tre krysser området i øst/vest retning. Det er ingen hovedleder i området. Engelsviken fiskerihavn ligger i umiddelbar nærhet av verneområdet, men omfattes ikke.

Kabler og ledninger

Det er noen kabler og ledninger i området, primært knyttet til Forsvarets anlegg på Rauer.

Forskning

Området har stor betydning for forskning og undervisning bl.a ved Universitetet i Oslo og har i lang tid vært benyttet til undersøkelser av "Historiske fiskeforekomster", fastsittende alger og bunndyr. Fra svensk side har Sven Lovén centrum för marina vetenskaper (Tjärnö marinbiologiska laboratorium) gjennomført mange undersøkelser blant annet av dyppartiene i Rauerfjorden. Det er av stor betydningen at faste prøvetakingsstasjoner i strandsonen/sjøbunnen med prøvetakingsserier over lang tid, forblir intakte uten fysiske inngrep som for eksempel knyttet til mudring, dumping, brygger, utfylling m.v. eller andre tiltak som kan påvirke disse lokalitetene.

Forsvaret

Sjøforsvaret har militære installasjoner på Rauer. Med unntak av Rauerkalven er det adgang forbudt på øya og i en 50 meters sone ut fra strandlinjen. Fra Kjeldsberggtangen gjelder dog forbudet også innenfor en rett linje trukket sørover til Rauers sør-østre pynt.

I perioden 1945-2005 hadde forsvaret nedsatt et forbud mot å ankre eller bruke trål eller andre bunnredskaper i Rauerfjorden på grunn av sin aktivitet i området. Det er etablert et skyte- og bombeområde i Ytre Oslofjord som omfatter områdene rundt Rauer, Missingene og de ytre delene av det aktuelle verneområdet.

Masseuttak av sand og grus

Det foregår ikke denne typen aktivitet i området.

Mudring og dumping

Det foregår svært lite mudring eller dumping i området. Behovet for mudring knyttet til private brygger vurderes som lite.

Det er en etablerte dumpeplass i Østfold som har vært brukt de siste årene og som har vært akseptert av fiske- og friluftsinteressene. Denne er ved Sletterøyene, nord for verneforslaget.

Eksisterende vern/beskyttelse

Søndre Missingen naturreservat ligger innenfor arealene som omfattes av denne meldingen. Vernebestemmelsen for dette området vil i utgangspunktet ikke endres, men det kan bli aktuelt med mindre justeringer for å ivareta formålet med marin verneplan.

Det er også kystnære verneområder med grense mot sjø som har som formål å verne skog eller spesiell botanikk.

Den store nasjonalparken Ytre Hvaler dekker 340 km² vannflate utenfor Hvalerøyene og vil grense til det marine verneområdet nord for Struten

Aktuell verneform etter naturmangfoldloven:

Det tas sikte på å utrede to alternative former for vern, etter naturmangfoldloven § 39 (marine verneområder) og som utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark § 35 (nasjonalpark). Marine verneområder kan opprettes for å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter. Et bredt spekter av verneformål er angitt i § 39. Marine verneområder kan omfatte sjøbunn, vannsøyle, overflate eller en kombinasjon av disse. I verneområde Rauerfjorden vil det være sjøbunnen som er det viktigste verneformålet, og det er særlig viktig å unngå inngrep som i nevneverdig grad vil/kan påvirke sjøbunnen.

Teineholmen foreslås vernet hensyn til fuglelivet.

Nærmere om forslaget og forholdet til brukerinteresser

I sjøområdene foreslås det restriksjoner på aktiviteter som kan skade bunnstrukturene, vegetasjon (herunder tang, tare og andre marine planter), forbud mot planting av vegetasjon, samt at dyrelivet er vernet mot skade og ødeleggelse.

Generelt for planen foreslås en liberal verneform hvor en beskytter det undersjøiske landskapet med sitt mangfold av habitater, samtidig som en tillater næringsvirksomhet som ikke er i strid med verneformålet. Aktuelle rådighetsbegrensninger innenfor verneområdet vil blant annet kunne være knyttet til utfylling/byggevirksomhet, mudring og dumping av masse, undervannspregning, kabellegging, utslipp av kjølevann og ballastvann, omrøring av vannmasser, utnyttelse av mineraliske ressurser, masseuttak av sand og skjellsand og installasjoner for energiutnyttelse. Når det gjelder havbeite er tilnærmingen at området bør forbli

mest mulig upåvirket av slik aktivitet, mens en kan høste bærekraftig fra naturlige bestander eller forekomster.

Fiske etter havressursloven vil være tillatt med unntak av fiske med aktive redskaper som slepes og berører bunnen. Fiske med passive redskaper (garn, line, teine, ruse, snøre) som ikke skader sjøbunnen foreslås derfor tillatt brukt innenfor hele området. Fiske med aktive redskaper, såfremt dette fisket ikke er i strid med verneformålet, foreslås tillatt i hele området hvis annet regelverk tillater slikt fiske. I forhold til dagens situasjon vil forslaget ikke ha konsekvenser, i og med at det allerede er restriksjoner på bunntråling i Rauerfjorden.

Potensialet for akvakultur i området er begrenset, både for dyrking av skalldyr og matfiskoppdrett. Årsakene er veterinære avstandskrav, ferdsel og naturgitte forhold. Hvorvidt vern vil medføre konsekvenser for eventuell fremtidig oppdrett, vil avhenge av konkrete vurderinger av om slik aktivitet er forenlig med verneformålet.

Forskriftsforslaget vil ikke ha konsekvenser for normal friluftaktivitet. Så lenge slik aktivitet ikke medfører fysiske inngrep i det marine miljøet, vil det ikke være i strid med verneformålet.

God merking av farleder og riktig vedlikehold av navigasjonsinstallasjonene vil bidra til å ivareta beskyttet område. Drift og vedlikehold av eksisterende navigasjonsinstallasjoner foreslås derfor å ikke bli berørt av vernet.

Legging av kabler på eller under sjøbunnen vil ikke være tillatt.

Området har betydning for forskning og undervisning. Forslaget tilrettelegger nettopp for forskningsaktivitet, bl.a. ved at området er ment å skulle tjene som et referanseområde for forskning og overvåking.

Det vil ikke legges restriksjoner på forsvarets bruk av området i forhold til det som gjelder i dag.

Masseuttak vil ikke være tillatt, men det vurderes uansett som lite aktuelt i området

Mudring og dumping vil ikke være tillatt. Det kan være aktuelt å gi mulighet for dispensasjoner i forbindelse med mudring ved eksisterende brygger

Forvaltningsplan

Det tas sikte på at forvaltningsplan for området utarbeides i etterkant av vernevedtak.

Forvaltningsplaner for verneområder skal være et praktisk hjelpemiddel til å opprettholde og fremme verneformålet. En forvaltningsplan skal fungere som en rettesnor og veiledning for forvaltningsmyndigheten, og samtidig gi brukerne av området forutsigbarhet. Enhetlig forvaltning av verneområdet skal sikres ved at det gis konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging mv. En forvaltningsplan er i utgangspunktet ikke juridisk bindende, men kan være det i tilfeller hvor bestemmelser i verneforskrift viser til forvaltningsplan.

Den liberale tilnærmingen til bruk av området som er skissert betinger at det gjennomføres overvåking og kontroll for å sikre at verneverdiene ikke forringes over tid. Opplegg og rutiner for dette vil søkes tatt inn i forvaltningsplanen.

Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter naturmangfoldloven. Fiskeridirektoratet har ansvaret for forvaltning etter havressursloven og akvakulturloven. For forvaltning etter havne- og farvannsloven vil Kystverket være ansvarlig myndighet.

Konsekvensutredning

Bestemmelser om KU følger plan- og bygningslovens (PBL) regler. Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover ble fastsatt 21. juni 2017 med hjemmel i PBL. I forskriftens § 6 c) jf også forskriftens vedlegg I fremgår det at verneområder større enn 250 km² alltid skal konsekvensutredes. Det foreslåtte verneområdet er 37 km² og krever derfor ikke konsekvensutredning.

Frist for merknader og videre saksbehandling

Merknader til planarbeidet kan sendes til: Fylkesmannen Østfold, Postboks 325, 1502 Moss eller på e-post til FmosPostmottak@fylkesmannen.no innen 20. mai 2018.

Fylkesmannen vil på grunnlag av oppstartsmeldingen og innkomne innspill, utarbeide et høringsutkast for planforslag med vernebestemmelser og avgrensning før ordinær høring etter naturmangfoldloven § 43. Høringen er planlagt gjennomført sommeren 2018.

Etter høringsprosessen vil fylkesmannen oppsummere innkomne uttalelser og gi tilråding til Miljødirektoratet, som så gir tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtak fattes ved kongelig resolusjon.

Fra: Lars Egidius Helle[garntangen@yahoo.com]
Dato: 13.05.2018 20:57:24
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Høringsuttalelse Rauerfjorden marint verneområde

Hei,

Vennligs finn vedlagt høringsuttalelse ved. Rauerfjorden marint verneområde. Vennligst bekreft mottak av rettidig høringssvar

Lars Egidius Helle
Enestyre/forretningsfører
AS Garntangen
950 84 195 garntangen@yahoo.com

AS Garntangen

Til:

Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernavdelingen

Deres Ref. 2008/4161 432.1 AAR

Oslo 13.5.2018

Ad. Varsel om oppstart av marin verneplan for Rauerfjorden

Det vises til Fylkesmannens varsel av 17. april 2018 om justert grense for marint verneområde for Rauerfjorden. Frist for innspill er satt til 20. mai 2018.

Undertegnede representerer AS Garntangen som er grunneier av gnr 107 bnr 7, samt 7 hytteeiere som fester hytter på eiendommen.

Om eiendommen på Garntangen heter det i Fylkesmannens brev om revidert verneplan:

«Garntangen g/bnr 107/7 privat eiendom

- Grensen følger kystkonturen fra liten odde til grensepunkt i sør mot Garntangen naturreservat og følger reservatgrensen videre.»

Garntangen naturreservat ble etablert ved kgl. res. i 2010 og dekker søndre del av eiendommen til AS Garntangen. Det fremkommer ikke entydig av beskrivelsen eller kartet vedlagt Fylkesmannens brev hvilken «liten odde» det siktes til som nordlig grensepunkt. Et detaljert kartutsnitt mottatt fra seniorrådgiver Aase Richter i miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen indikerer ingen «odde», men tvert imot et nordlig grensepunkt helt nord på AS Garntangens eiendomsgrense (nord for høydedraget kalt Garnhausen på sjøkart). AS Garntangen og hytteeierne ber om at den eksakte grensen klargjøres.

Av de fremlagte kartene fremstår det følgelig som at forslaget om revidert marint verneområde omfatter om lag 600 meter mer av strandlinjen til AS Garntangen enn det området som allerede i dag er omfattet som naturreservat. Det marine verneområdet vil dermed omfatte nærmeste strandlinje for 6 av hyttene på eiendommen, herunder 2 hytter som ikke har kjørbare landveis adkomst og dermed er delvis avhengig av sjøveis transport. Videre synes det som om det utvidede marine området vil omfatte en etablert badeplass (anlagt på 30-tallet) med badetrapper og stupebrett, én båtbrygge, ett strandhus og en sandstrand hvor småbåter trekkes i land.

Vi vil vise til at Fylkesmannen i forbindelse kgl. res. om etablering av Garntangen naturreservat av 16. april 2010 uttalte:

AS Garntangen

«Fylkesmannen viser til at det primært ikke er ønskelig med hytter og brygger i reservater, og tilrår derfor grensejusteringer for å ta ut en hytte, to brygger og 150 m av totalt 400 m strandlinje i Smaugstangbukta for å unngå nærhet til uteplass og til hytte. Arealene som foreslås tatt ut har ikke vesentlige verneverdier.[,,,]»

AS Garntangen og hytteeierne mener at det samme må gjelde for det marine verneområdet, slik at strandlinje i tilknytning til hytter og brygger ikke inkluderes i verneområdet. Vi ønsker ikke at det marine verneområdet skal være til hinder for forventet fremtidig utnyttelse og naturlig bruk og utvikling av eiendommen. Naturens gang, i kombinasjon med klimaendringer og økt båttrafikk, vil kunne medføre behov for flytting av kampestein, mudring/flytting av sandmasser og utvidelse av brygger for å bevare dagens farled til brygge, strand og hytter. Det kan også bli aktuelt for de 2 hyttene nærmest sjøen å anlegge VA-anlegg via sjøkabler.

Vi ber derfor om at grensen justeres fra å følge «kystkonturen» langs AS Garntangens kystlinje til å ligge anslagsvis 30 meter utenfor kystkonturen for området nord for Garntangen naturreservat. Dette kan gjøres ved at grensen for marint verneområde følger en rett linje fra det sørøstre hjørnet av vernesonen rundt Teineholmen til det nordvestre hjørnet av Garntangen naturreservat.

Vi har for øvrig ingen innsigelser til at det marine verneområdet følger kystkonturen til Garntangen naturreservat.

Med vennlig hilsen

Lars Egidius Helle
AS Garntangen

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Fylkesmannen i Østfold	Une Sand	15.05.2018	2012/5795-49/315
Postboks 325		Tidligere dato	Tidligere referanse
1502 MOSS		17.04.2018	

Innspill til varsel om oppstart av marin verneplan for Rauerfjorden.

Vi viser til varsel om oppstart av marin verneplan for Rauerfjorden. Forsvarsbygg gir høringssvar til denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Det foreslåtte verneområdet strekker seg fra Rauerfjorden og sørover langs ryggen mellom Rauer, Missingen og Struten. Forsvaret har virksomhet på og i tilknytning til Rauøy, som ligger i skyte- og øvingsfelt felt Ø11. Ø11 dekker store deler av området som inngår i foreslått vern. Skytefeltet er et svært sentralt og et viktig øvingsområde for flere avdelinger i Forsvaret.

Forsvarsbyggs vurdering er at foreslått verneområde og forventede vernebetingelser, ref. bestemmelser for Ytre Hvaler nasjonalpark, ikke er forenelig med Forsvarets behov og aktiviteter i området. Vi ber om at skytefelt Ø11 holdes utenfor verneforslaget, og at Forsvarets aktiviteter ikke vil rammes av bestemmelsene i verneplanen.

Forsvarsbygg imøteser konstruktiv dialog i den videre prosessen.

Une Sand
Forsvarsbygg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Fra: Une Sand[une.sand@forsvarsbygg.no]
Dato: 16.05.2018 12:55:00
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Elektronisk oversendelse fra Forsvarsbygg

Vår ref.: 2012/5795

Vedlagt følger brev fra Forsvarsbygg. Brevet sendes i de fleste tilfeller elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt. Oversendelsesbrevet er i PDF/A-format og for å lese dokumentet forutsettes det at Acrobat Reader 5.0 eller høyere er installert. Programmet kan lastes ned gratis fra www.adobe.com

Vennlig hilsen
Une Sand

e-post: une.sand@forsvarsbygg.no

Fra: Kjetil Johannessen[kjetil@oslofjf.no]
Dato: 24.05.2018 11:59:26
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Marin verneplan Rauerfjorden. Innspill

Marin verneplan Rauerfjorden. Innspill

Vedl. er vårt innspill til marin verneplan for Rauerfjorden.
Vi beklager å ha overskredet høringsfristen med noen dager.

Vh OF v/Kjetil Johannessen

Til Knut Harald Brun
Tlf: 97187005

Slemmestad 25.10.2017

Jakt fra Teineholmen i Fredrikstad

Oslofjordens Friluftsråd (OF) viser til din søknad om å jakte fra vårt friområde Teineholmen g./b.nr 112/29 OF gir deg tillatelse til jakt på lovlig jaktbare arter i 2017. Vi forutsetter at du følger gjeldene jaktregler og oppfyller krav til denne type jakt og at dette skjer gjennom egenkontroll. OFs tillatelse er i utgangspunktet gitt ut sesongen 2017, uten at du gis eksklusiv jaktrett her. OF ønsker en tilbakemelding med resultater fra sesongens jakt. Husk ellers å ta med tomme haglepatroner hjem. Teineholmen ligger nær land noe en må ta hensyn til under jakten (skuddretning). Vi frafaller da jakttillatelse vi har gitt deg på Terneskjær, jf e-post 16.10.2017.

God jakt.

**Med vennlig hilsen
Oslofjordens Friluftsråd**

Rune J. Svensson
direktør

Kjetil Johannessen
seniorrådgiver

Godkjent og sendt elektronisk

Kopi:

Fredrikstad kommune
Østfold fylkeskommune

SKJØTE

Undertegnede Ann-Mari Arntsen, født 3/6.1928
og ~~Martin~~ Karin Johnsen, født 7/6.1923, ^{selger}✓skjøter og
overdrar ^{herved}✓til Oslofjordens Friluftsråd, Fredrikstad
kommune og Onsøy kommune eiendommen gnr.112, bnr.
29. " Teineholmen", Onsøy.

Kjøpesummen kr.30 000,- tredvetusen kroner som er
eiendommens høyeste lovlige pris, er avgjort etter
overenkomst.

Hvis det skulle bli aktuelt for Friluftsrådet å skille
seg med eiendommen, forbeholder selgerne seg forkjøpsrett
til den pris som kan oppnås annensteds.

Fredrikstad den 18. desember 1965

Ann-Mari Arntsen
Karin Johnsen

Det bekreftes herbed Ann-Mari Arntsen og Karin
Johnsen har undertegnet ovenstående skjøte i mitt
nærvar. De er over 21 år.

Knut Thorne

Avskrift av kopi motratt av Onsøy kommune.

1965

varende servituttavtale til fordel for friluftslivet for oppgjør kr. 450,— pr. mål ble sluttet mellom eieren og O. F., som videretransporterte avtalen til Staten v. Kommunal- og arbeidsdepartementet, idet staten på samme måte som ved Risholmene påtok seg å dekke 100 % på posten statens egne ervervelser.

Kråkerøy kommune har påtatt seg forvaltningen av friluftsområdet.

● *Risholmene i Kråkerøy.*

Denne hyggelige gruppe av holmer ligger sør for Kjøkøya ut mot Østerelva. O. F. har tidligere vært interessert i å kjøpe den til friluftsområde, men forhandlingene måtte stilles i bero. Det lå byggeforbud etter Friluftsloven på holmene siden 1955. Etter at eierne stilte krav om erstatning, ba Kråkerøy kommune i 1965 O. F. om å søke en minnelig ordning, og der ble enighet om en evigvarende servituttavtale til fordel for friluftslivet mot engangsoppgjør kr. 450,— pr. mål, som også innbefatter eierens krav om erstatning for tap i den tid byggeforbudet har virket. Holmene dekker ca. 105 mål. Avtale effektueres våren 1966.

Slik holmene ligger til i båtleia for småbåtflåten fra store distrikter på Østlandet, fant Statens Friluftsråd å kunne anbefale at staten dekker 100 % av omkostningene, dette er vedtatt av departementet, og avtalen overtas av Staten v. Kommunaldepartementet.

Helleskilen i Onsøy.

Den 15 mål store eiendommen ble innkjøpt av O. F. og stedlige kommuner i fellesskap i 1957.

Djupholo—Helleskillfjell i Onsøy.

Den ca. 400 mål store strand, skog og fjellstrekning som i 1962 av staten ved Forsvarsdepartementet ble stillet til rådighet for friluftslivet, er forvaltet av Onsøy kommune i samarbeid med Oslofjordens Friluftsråd.

Gåseskjær i Onsøy.

Gåseskjær ligger rett ut for Oksrødkilen, dekker omkring 25 mål, er nakent fjell, men med hyggelige formasjoner, og er grei for småbåter. Skjøte ble overtatt i 1957.

Flateskjær i Onsøy.

Eiendommen har to store holmer, dessuten Kvenneskjær og noen mindre skjær, og dekker tilsammen ca. 250 mål. Innkjøpt i 1950 av stedlige kommuner og O. F.

Terneholmen i Onsøy.

Kjøpet av holmen er finansiert av stedlige kommuner sammen med Oslofjordens Friluftsråd, ble ordnet i 1960 av Onsøy kommune.

● *Teineholmen i Onsøy.*

Holmen ligger rett utenfor Engelsviken og dekker 10—12 mål. Kommunen kunne ikke godta eierens planer om bebyggelse, da holmen var av betydning både for den lokale utfart fra fastlandet og for småbåter på tur

1965

langs kysten. I samråd med O. F. opptok Onsøy friluftsnemnd forhandlinger om kjøp, som ble sluttført i 1965.

Fredrikstad og Onsøy kommune dekker hver sin del av kjøpesummen sammen med Oslofjordens Friluftsråd. Andelen som faller på O. F. er kr. 3 750,— som er dekket av Feriefond-midler, pluss andel av omkostninger.

Teibærholmen i Rygge.

Eiendommen som er landfast, er av eieren, Arbeidernes Båtforening i Moss, stillet til disposisjon som friareal for almenheten etter O. F.'s statutter. Arealet er ca. 70 mål, og administreres av båtforeningen. Der er gode teltmuligheter.

Nær ved har Rygge kommune utlagt til friluftsområde sin eiendom *Neset med øya Danmark*.

Tollstranda, Larkollen i Rygge.

Badearealet med sitt hyggelige vestvendte oppholdsterreng er stillet til rådighet for O. F. av Finansdepartementet. Området administreres av Larkollen Vel.

Bileholmen ved Jeløy, Moss.

Holmen som er på 50 mål, ble innkjøpt 1960 av O.F. og diverse kommuner. Skjøte er utstedt til Moss, som har tinglyst erklæring om at holmen for all fremtid skal ligge fritt tilgjengelig.

AKERSHUS OG BUSKERUD FYLKER

Mølen i Hurum.

Mølen ble innkjøpt i 1934 med rentefrie lån fra Drammen, Horten og Oslo kommuner. Øya er på ca. 230 mål. Plante- og dyrelivet er fredet etter lov om naturvern.

Reparasjon etter ødeleggelsen på moloen utstår enda p.g.a. mangel på penger og fagfolk. De som bruker båthavna må vise forsiktighet i molo-innløpet.

Ranviksholmen i Hurum.

Med holmen Vealøs dekker eiendommen 100 mål. Den ble innkjøpt i 1936. Tilsyn og vakthold for denne holme og Mølen utføres av Johnny Blanck, Tfote i Hurum. Plante- og dyrelivet er fredet.

Kinnertangen ved Sandspollen i Hurum.

Området er fortsatt ved imøtekommenhet fra Oscarborgs kommandant stillet til rådighet som friareal. Betingelsen for publikums bruk er at det vises særlig forsiktighet med ild. Tilsyn er ført av Trygve Hansen, Storsand i Hurum.

Ommen i Nesodden.

Eiendommen er på ca. 40 mål og ble innkjøpt i 1935. Her er badeplasser og noen teltplasser. Adkomsten er med Nesoddbåten eller fotsti ned den bratte lia fra hovedveien der bussen går. Vakthold og tilsyn er ordnet som før. Telefon i sesongen er Fjellstrand nr. 1100.

Høvikskjæra i Røyken.

Holmene som dekker for Ramtomholmen, er i bruk for småbåtene på tur i

● *Sandspollen i Hurum.*

Sandspollen gir den 1 gammel tradisjon som u Området grenser inntil myndigheter er stillet t

For å bevare Sandsp av Lagtangen var alt k menhetens bruk), ble d vlagt byggeforbud i en 1 300 meter. Eierne søk forbudet. Dette ble avsl krav. Av fylkesfriluftsn å føre forhandlinger om 1965 i en evigvarende s utlagt som friluftsområde drift av skogen m. v. på Ved den sikrede veire parkeringsplasser, er ad

Avtalen ble sluttet m hetene av O. F. transp mentet, som påtok seg a

I oppgjøret for servit innbefattet de erstatnin p.g.a. det byggeforbud s

En tilleggsavtale er s betinget rett til å innle «Fiskerhytta» lenger sø

Istandsetting og tilsyn tatt av Hurum kommun

VESTFOLD FYLKE

Holmer under Bolærne-

O. F.s overenskomst i setter, hvorved øyene

Leiestein i Tjøme er st båtfarende i dette strøk likesom med de vestlig *Hanellu* og de nordenf festet av Jarlsberg hov

Uleholmen ved Brøtsø,

Areal 15 mål. Da det

Teineholmen

599

Teineholmen

Teineholmen

Båtskjær

Flåtavika

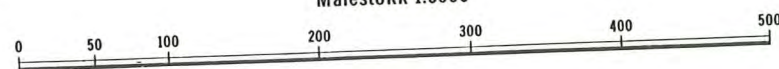
Naboblod

CN 030/4	CO 030/3	CO 030/4
CN 029/2	CO 029/1	CO 029/2
CN 029/4	CO 029/3	CO 029/4

ONSØY ØSTFOLD

C.O - 029.5.1 SMAUGET

Målestokk 1:5000

Ekvidistanse 5 m

Engelsviken lykt

Slipp

Engelsvik S

Engelsviken

Hytte
omr.

Lewel

112/13

112/109

112/265

112/23

107/23

107/13

107/6

107/14

107/9

107/17

107/18

107/28

107/23

107/23

107/23

107/23

107/23

Fylkesmannen i Østfold
Miljøvernavdelingen
Pb. 325
1502 Moss

Deres ref.: 2008/4161 AAR

Vår ref. 119/18

24.05.2018

Marin verneplan Rauerfjorden. Innspill

Vi viser til varsel om arbeider med marin verneplan for Rauerfjorden som formelt ble startet opp i 2015. Det fremgår at dette er en del av fylkesmannens arbeid med marin verneplan som har pågått helt siden oppstarten av arbeidet med Ytre Hvaler nasjonalpark.

Oslofjordens Friluftsråd (OF) har følgende innspill til verneplanarbeidet:

Verneform

OF har i utgangspunktet ikke noen sterke formeninger om hvilket av de to verneformene som en bør velge (utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark eller marint vern jfr naturmangfoldlovens § 39). Men vi er opptatt av at naturvern- og friluftslivsinteressene i området må gå hånd i hånd. Som det fremgår et det bl.a. populært å dykke i området i dag. Området er også mye brukt blant småbåttbrukere, seilere, padlere og fritidsfiskere. OF er opptatt av at et vern ikke må redusere disse friluftslivsaktivitetene fremover.

Teineholmen

Teineholmen er forslått vernet som naturreservat av hensyn til fuglelivet, med ferdselsforbud i perioden 15.04-15.07.

Det fremgår at Teineholmen er i privat eie, noe som ikke medfører riktighet. Vedlagt dokument (vedlegg 1) viser at OF kjøpte holmen til friluftsmål i 1965. Dette skjedde i en tid da grunneier ønsket å bebygge holmen.

Vi ser av data i Artsdatabanken at holmen de siste årene har vært en viktig hekkeplass bl.a. for den rødlistede arten fiskemåka som hekker med noen titalls par. Et fremtidig vern av Teineholmen er ikke til hinder for bruk av denne til friluftsmål utenom hekketiden, dvs etter 15. juli og frem til 15. april. Som grunneier vil vi påpeke viktigheten av å merke holmen som et sjøfuglreservat når et vern er på plass, slik at dette er godt synlig sett i fra sjøen.

Det foreslås en 50-meters vernegrense ut i sjø. Vi ser at dette kan bli trangt med tanke på innseilingen til Engelsviken, noe som må utredes nærmere.

Vi legger forøvrig med et brev (vedlegg 2) vedr. tillatelse til en person om å drive med sjøfugljakt fra holmen som OF gav i 2017. Vi ønsker en tilbakemelding på om dette er noe som kan videreføres. Så vidt vi erfarer er det i dag ikke noe i veien for å utøve sjøfugljakt i fra flere sjøfuglreservater ute i skjærgården på høsten, dvs utenom hekketiden.

Annet

Det er viktig å avklare forhold rundt evt. brygge som vil bli berørt nordøst i det foreslåtte verneområdet.

Vi ønsker fylkesmannen lykke til med det videre arbeidet.

**Med vennlig hilsen
Oslofjordens Friluftsråd**

Rune Svensson
direktør

Kjetil Johannessen
seniorrådgiver

Godkjent og elektronisk ekspedert

Kopi:

Østfold Fylkeskommune
OFs rådsmedlemmer i Fredrikstad
FNF Østfold

se adresseliste

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2008/4161 432.1 AAR

Vår dato: 29.05.2018

Høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune

Fylkesmannen i Østfold sender med dette forslag til vern av Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten på høring, jf. naturmangfoldloven § 43 og forvaltningsloven §§ 37 og 16.

Formålet med høringen er å gjøre planarbeidet kjent og invitere berørte parter til å komme med synspunkter på verneforslagene.

Forslag om vern av Rauerfjorden er et ledd i arbeidet med å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Arbeidet gjennomføres på bakgrunn av oppdragsbrev av 28. mars 2014 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet om å gjennomføre en verneplanprosess for bl.a. Rauerfjorden, samt oppdragsbrev av 11. april 2014 fra direktoratet til fylkesmannen.

Rauerfjorden utgjør også en del av området "Østfoldkysten", som er ett av 36 kandidatområder for marint vern som ble utpekt i tilrådninger fra Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av daværende Miljøverndepartementet i samråd med daværende Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget ga sin endelige tilråding i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking.

Om verneforslagene

Det er to alternative forslag som sendes på høring. Det ene alternativet er et **marint verneområde** etter naturmangfoldloven (nml) § 39 med et tillegg der Teineholmen foreslås som naturreservat etter nml § 37. Landområder er fortrinnsvis holdt utenfor slik at øyene Rauer, Søndre og Nordre Missingen ikke omfattes av verneforslaget. Grensen følger strandlinjen langs fastlandet og øyene. Vedlagte kart og forslag til verneforskrift viser verneforslagets avgrensning og restriksjonsnivå.

Det andre alternativet innebærer en **utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark**. Øya Rauer er holdt utenfor verneforslaget mens Søndre og Nordre Missingen og Teineholmen er foreslått inkludert. Restriksjonene er tilsvarende dagens forskrift for Ytre Hvaler nasjonalpark med endringer kun der dette er aktuelt i utvidelsesområdet. Vedlagte kart og forslag til verneforskrift viser verneforslagets avgrensning og restriksjonsnivå.

Forslagene er beskrevet i vedlagte dokument Fagvurdering av marint vern i Rauerfjorden. I tillegg er det kart samt forslag til verneforskrift for hvert av forslagene.

Den ytre avgrensningen er lik for begge alternativene.

Om høringen

I alternativet med **marint verneområde** i Rauerfjorden og naturreservat på Teineholmen høres det på hele verneforskriftene for disse områdene, avgrensning og navn.

I alternativet med **utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark** høres det på avgrensningen av utvidelsen og på de deler av verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark der det foreslås endringer (endringer vist i *kursiv* i vedlagte forslag til verneforskrift). Dette er:

- § 1 Avgrensning. Nye gårds- og bruksnummer er tilføyd for nye arealer som omfattes av dette forslaget. Arealene er oppdatert.
- § 3 pkt.5.5 Regulering av ferdsel. Områdene nevnt som sone C er utvidet med deler av Søndre Missingen og Teineholmen.
- § 3 pkt. 6.2 Nytt underpunkt e) for å tillate Forsvarets lavtflyging i et begrenset område rundt Rauer.
- § 9 Ikrafttreden. Tillegg der forskrift om fredning av Søndre Missingen naturreservat foreslås opphevet da arealet blir del av Ytre Hvaler nasjonalpark som sone C i henhold til forskriften.

I hele forskriften er det gjort en oppdatering på forvaltningsorgan f.eks Miljøverndepartementet -> Klima- og miljødepartementet, Direktoratet for naturforvaltning -> Miljødirektoratet.

Forsvaret har et etablert skytefelt (Ø11) som berøres av verneforslaget. I høringen bes det spesielt om mer informasjon om bruken av området, typen aktiviteter som pågår og hvordan dette vil påvirke verneverdiene.

Nærmere om området

Planområdet omfatter ca. 37 km² og ligger i sin helhet i Fredrikstad kommune i Østfold fylke. Det strekker seg fra Rauerfjorden og sørover langs ryggen mellom Rauer, Missingene og Struten. Området er i grove trekk avgrenset slik at vestgrensen følger ryggen med grunnere partier som går fra Rauer, forbi Missingene og til Struten og grensen til Ytre Hvaler nasjonalpark. I øst følger grensen ytterkanten av en dypere renne hvor det pågår reketraling. De eksponerte, grunne områdene vest for Rauer er også med.

Bortsett fra Rauerfjorden er området hovedsakelig grunnere enn 60 meter. I sør grenser området mot Ytre Hvaler nasjonalpark og får en naturlig avgrensning mot sone A ved Søsterøyene hvor det allerede er restriksjoner på sjøbunnen.

Mot land er avgrensningen foreslått å følge strandlinjen langs deler av fastlandet, på Rauer, Missingene og enkelte mindre holmer og skjær. På fastlandet foreslås det at grensen følger strandlinjen langs sydvestre deler av Engelsvikøya, langs Garntangen og Smaugstangen. Som følge av innspill i oppstartsfasen er det gjort endringer ved Bugta på Rauer og på fastlandet ved Garntangen der mindre arealer er tatt ut begge steder.

Verneverdier og –formål

De nasjonale målene med marine verneplaner er å ta vare på marine naturverdier og økosystemer. Verneformålet for områdene ved Rauer er å ta vare på det undersjøiske landskapet (sjøbunnen) med tilhørende plante- og dyreliv. Spesielt viktig er bløtbunnsområdene i Rauerfjorden som har hatt en beskyttelse mot påvirkning av bunntraling på grunn av restriksjoner. I hele Rauerfjorden hadde Forsvaret nedsatt et forbud mot å ankre eller bruke trål eller andre bunnredskaper på grunn av sin aktivitet i området. Dette forbudet gjaldt fra 1945 til 2005. Etter at det ble opphevet har det blitt trålet noe på deler av området. Fiskeridirektoratet innførte et nytt forbud mot traling i J-melding (J-105-2010). Det er rimelig å anta at deler av området fremdeles er lite påvirket av fiske med bunntral.

Også den ytre skjærgården som er preget av holmer, skjær og eksponerte svaberg og grunnvannsområder har mange viktige naturtyper med stort mangfold av marine artsgrupper.

Eksisterende vern/beskyttelse

Søndre Missingen naturreservat ligger innenfor arealene som omfattes av denne høringen. Vernebestemmelsen for dette området vil i utgangspunktet ikke endres, men det kan bli aktuelt med mindre justeringer for å ivareta formålet med marin verneplan.

Det er også kystnære verneområder med grense mot sjø som har som formål å verne skog eller spesiell botanikk.

Den store nasjonalparken Ytre Hvaler dekker 340 km² vannflate utenfor Hvalerøyene og vil grense til det marine verneområdet nord for Struten

Konsekvensutredning

Bestemmelser om KU følger plan- og bygningslovens (PBL) regler. Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover ble fastsatt 21. juni 2017 med hjemmel i PBL. I forskriftens § 6 c) jf også forskriftens vedlegg I fremgår det at verneområder større enn 250 km² alltid skal konsekvensutredes. Det foreslåtte verneområdet er 37 km² og krever derfor ikke konsekvensutredning.

Frist for merknader og videre saksbehandling

Uttalelser til høringsforslaget kan sendes til: Fylkesmannen Østfold, Postboks 325, 1502 Moss eller på e-post til FmosPostmottak@fylkesmannen.no innen 30.august 2018.

Etter høringsprosessen vil fylkesmannen oppsummere innkomne uttalelser og gi tilråding til Miljødirektoratet, som så gir tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtak fattes ved kongelig resolusjon.

Med hilsen

Karsten Butenschøn e.f.
miljøverndirektør

Aase Richter
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg;

Fagrunnlag
Forskrifter
Kart

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672, Sluppen 7485 TRONDHEIM

Adresseliste:

Private grunneiere:

Garntangen As	C/O Lars Egidius Helle	0777 Oslo
Olsen Inger E Norum	Engelsvikenveien 48 A	1628 Engelsviken
Svendsen Cathrine Haneng	Langøyveien 13 B	1679 Kråkerøy
Tvete Elisabeth Haneng	Slevik Platå 32	1621 Gressvik
Barlinn Cathrine Helen G	Holgerslystsvei 3 B	0280 Oslo
Gleditsch Einar	Ekraveien 21	0756 Oslo

Offentlige etater og organisasjoner:

Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602 Fredrikstad kommune
Forsvarsbygg	Postboks 405 Sentrum	0103 Oslo
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804 Bergen
Kystverket	Postboks 1502	6025 Ålesund
Oljedirektoratet	Postboks 600	4003 Stavanger
Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034 Oslo
Kartverket	Postboks 600 Sentrum	3511 Hønefoss
NIVA	Gaustadaleen 21	0349 Oslo
Havforskningsinstituttet avd. Flødevigen	Nye Flødevigsveien 20	4817 His
Østfold fylkeskommune	boks 220	1702 Sarpsborg
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	Postboks 325	1502 Moss
Statens landbruksforvaltning	boks 8140 Dep	0033 Oslo
Riksantikvaren	boks 8196 Dep	0034 Oslo
Direktoratet for mineralforvaltning	boks 3021 Lade	7441 Trondheim
Statens kartverk	Kartverksveien 21	3511 Hønefoss
Statens navnekonulent, Univ. i Oslo	boks 1011 Blindern	0315 Oslo
Forsvarsbygg	boks 405 Sentrum	0103 Oslo
Luftfartstilsynet	boks 243	8001 Bodø
AVINOR AS	boks 150	2061 Gardermoen
Norges vassdrags-og energidirektorat	boks 5091 Majorstua	0301 Oslo
Statkraft SF	boks 200 Lilleaker	0216 Oslo
Statnett SF	boks 5192 Majorstua	0302 Oslo
Univeritetet i Oslo	Postboks 1172 Blindern	0318 Oslo
KNBF	Vågebyveien 23	0569 Oslo
Norges fiskarlag	Postboks 1233 Torgard	7462 Trondheim
Fiskerlaget sør	Postboks 1476 Vika	0116 Oslo
Østfold fiskerlag	Tangen 25	1676 Kråkerøy
Oslofjordens Friluftsråd	Vaterlandsveien 23	3470 Slemmestad
Den Norske Turistforening Nedre Glomma	postboks 246	1702 Sarpsborg
Naturvernforbundet i Sarpsborg	postboks 76	1701 Sarpsborg
Naturvernforbundet i Østfold	boks 220	1702 Sarpsborg
NJFF Østfold	boks 31	1890 Rakkestad
NOF Østfold v. Øivind Lågbu	Ørneveien 42	1640 Råde
Østfold Botaniske forening v. Jan I. Båtvik	Mosseveien 55	1640 Råde
Østfold Entomologisk forening v. T.J.Olsen	boks 1062 Val	1702 Sarpsborg
Fortum distribusjon AS	boks 124	1713 Grålum
Hafslund Nett AS	Drammensveien 144	0277 Oslo

Hafslund ASA	postboks 990 Skøyen	0247 Oslo
Østfold Energi	boks 17	1701 Sarpsborg
Norges naturvernforbund	Grensen 9b	0159 Oslo
Norges Jeger – og fiskerforbund	boks 94	1360 Nesbru
Den Norske Turistforening	boks 7 Sentrum	0101 Oslo
Friluftslivets fellesorganisasjon	Nedre Slottsgate 25	0157 Oslo
Friluftsrådenes Landsforbund	Eyvind Lyches vei 23 B	1338 Sandvika
Norsk Botanisk Forening v/Naturhistorisk Museum	boks 1172 Blindern	0318 Oslo
Norsk Ornitologisk Forening	Sandgaten 30	7012 Trondheim
Norsk Zoologisk Forening	boks 1066 Blindern	0316 Oslo
Verdens Naturfond	boks 6784 St.Olavspl.	0130 Oslo
SABIMA	boks 6784 St.Olavspl.	0130 Oslo
Oslofjordens båteierunion	Bråtanveien 5	1440 Drøbak

Forslag til forskrift om vern av Rauerfjorden og tilgrensende marine områder i Fredrikstad kommune, Østfold fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 39 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med Rauerfjorden marine verneområde er å ta vare på et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur, representerer bestemte typer natur og som har særskilt naturvitenskapelig verdi. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i området i mest mulig urørt tilstand, og området skal kunne tjene som referanseområde for forskning og overvåkning.

Rauerfjorden er et relativt uberørt åpent fjordområde i overgangssonen mellom det geologiske Oslo-feltet og grunnfjellsområdene i sørøstlige Norge. Området består av spesielle naturtyper som intakte dype bløtbunner ned til 120 meter og en grunn opprevet fjellrygg med spesielle bergarter fra Oslofjordfeltet som går ned til 20-30 meters dyp.

Verneverdien knyttes til bevaring av helheten i området, områdets økologiske funksjon som med sine spesielle bunnforhold og bunntopografi gir et relativt rikt plante- og dyreliv og fungerer som et viktig næringssøksområde for fugler

Verneformålet knytter seg til sjøbunnen, vannsøylen og sjøoverflaten.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Det marine verneområdet berører følgende gnr/bnr. i Fredrikstad kommune: 103/3, 103/4 og 106/1.

Verneområdet dekker et sjøareal på ca. 37 km². Grensen følger strandlinjen ved midlere høyvann (normal flo) jf. vernekartet. Verneområdet omfatter sjøoverflaten, vannsøylen og sjøbunnen.

Grensen for det marine verneområdet framgår av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Fredrikstad kommune, hos Fylkesmannen i Østfold, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I det marine verneområdet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

a) Vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting av vegetasjon er forbudt.

b) Dyrelivet i sjø er vernet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av organismer er forbudt.

c) Området er vernet mot tiltak som f.eks. etablering av ulike typer anlegg, utfylling, byggevirksomhet, plassering av konstruksjoner på sjøbunnen, andre varige eller midlertidige innretninger, legging av rørledninger og kabler, konsentrerte forurensningstilførsler, mudring,

uttak og deponering av masse, sprengning, boring, utslipp av ballastvann og kjølevann fra land og oppankring. Forurensing og forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 4. (*generelle unntak fra vernebestemmelsene*)

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Ferdsel med båt eller andre fartøyer.
- c) Oppankring for å fortøye båter mot land og oppankring i sjøen mellom Søndre Missingen og Ovnskjær.
- d) Akterfeste av båt ved egen brygge eller egen landfast fortøyningsplass.
- e) Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressursloven og annet gjeldende lovverk, unntatt fiske med aktive fiskeredskaper som slepes og berører bunnen.
- f) Fiske i samsvar med lakse- og innlandsfiskloven.
- g) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- h) Sanking av skjell til eget bruk.
- i) Drift og vedlikehold av eksisterende sjømerker og andre navigasjonsinstallasjoner.
- j) Drift og vedlikehold av eksisterende sjøkabler og nødvendig istandsetting ved akutt utfall
- k) Oppgradering og fornyelse av eksisterende sjøkabler for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer som ikke er i samsvar med verneformålet.
- l) Drift og vedlikehold av eksisterende vann- og kloakkanlegg.
- m) Drift og vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger som det var på vernetidspunktet.

§ 5. (*spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdseilen til sjøs.
- b) nødvendig mudring for adkomst til eksisterende brygger.
- c) Legging av nye kabler og rørledninger og så langt som mulig samlet i korridorer
- d) Oppgradering/fornyelse av sjøkabler som ikke faller inn under § 4.
- e) oppankring og opplag av båter.
- f) istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

§ 6. (*generelle dispensasjonsbestemmelser*)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 7. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 8. (forvaltningsplan)

Forvaltningsmyndigheten skal utarbeide en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av verneområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 9. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

10 § (rådgivende utvalg)

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av verneområdet

§ 11. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark der forslag til Rauerfjorden marine verneområde inkluderes i nasjonalparken

Fylkesmannen foreslår at Rauerfjorden inkluderes i nasjonalparken uten vesentlige endringer i nasjonalparkforskriften, kun nødvendig oppdatering av vedtaksdato, areal, berørte eiendommer etc. Restriksjonsnivået i nasjonalparken gir et riktig restriksjonsnivå også i Rauerfjorden.

Endringene i verneforskriften er foreløpig vist i teksten nedenfor *med kursiv* for å synliggjøre endringene. Teksten på denne siden er også kun til forklaring og skal fjernes senest etter høringen.

Hele Rauerområdet (utvidelsesområdet) settes av som sone A med de restriksjonene som følger av verneforskriften for nasjonalparken. Det innføres unntak (endring av verneforskriften) fra forbudet om militær lavtflyging under 300 m for et område rundt Rauer. Dette begrunnes i at Rauer er militært område.

Selve **Rauerøya** bør være «hull» i verneområdet, slik at det ikke omfattes av verneforskriften. Det er flere militære installasjoner på øya og den er i aktivt bruk av Forsvaret. Det er også fem naturreservater på øya.

For de andre øyene og holmene foreslår vi følgende løsninger:

Søndre Missingen (grunneier: Miljødirektoratet)

Omfattes av nasjonalparkforskriften, inkl. landarealene. Må sikre at dagens bruk som friluftsområde (inkl. oppankring i sjøen) kan videreføres. Dagens Søndre Missingen naturreservat omgjøres til sone C etter verneforskriften til nasjonalparken.

Nordre Missingen (privat grunneier)

Omfattes av nasjonalparkforskriften, restriksjoner på land i verneforskriften vil også gjelde for N. Missingen. Trolig lite problematisk, få konsekvenser. Ingen tekniske inngrep her, ei heller sjømerker.

Missingskjæra (Storeskjæret, Lave Skjæret Lågeskjæret, Rundeskjæret) (privat grunneier):

Skjær som bare er tørre i stille vær. Foreslås inkludert i verneområdet.

Teineholmen

Holme utenfor Engelsviken. Privat grunneier. Mye hekkende sjøfugl. Teineholmen foreslås inkludert med status som sone C jf. nasjonalparkforskriften.

Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark i Hvaler og Fredrikstad kommuner i Østfold fylke

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 26. juni 2009 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 3, jf. § 4 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet. Endret ved forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013). *Endret ved forskrift (dato).* .

§ 1 Avgrensing

Nasjonalparken berører følgende gnr/bnr:

Hvaler kommune: 3/1; 3/154; 3/165; 3/4; 23/1; 23/10; 23/11; 23/111; 23/130; 23/131; 23/139; 23/14; 23/142; 23/148; 23/152; 23/153; 23/16; 23/168; 23/17; 23/2; 23/22; 23/220; 23/271; 23/28; 23/39; 23/40; 23/44; 23/45; 23/59; 23/6; 23/84; 23/92; 30/12; 30/155; 30/158; 30/172; 30/174; 30/176; 30/177; 30/20; 30/201; 30/202; 30/203; 30/204; 30/207; 30/7; 31/1; 31/2; 32/1; 32/11; 32/2; 32/4; 33/1; 33/15; 34/1; 34/10; 34/11; 34/12; 34/13; 34/14; 34/15; 34/16; 34/17; 34/18; 34/19; 34/2; 34/20; 34/21; 34/22; 34/23; 34/3; 34/4; 34/5; 34/6; 34/7; 34/8; 35/1; 35/13; 35/146; 35/154; 35/16; 35/163; 35/17; 35/2; 35/219; 35/220; 35/23; 35/290; 35/3; 35/303; 35/306; 35/331; 35/44; 35/57; 35/6; 35/7; 36/1; 36/107; 36/114; 36/2; 36/21; 36/26; 36/4; 36/48; 36/49; 36/60; 36/79; 36/8; 36/80; 36/84; 36/87; 36/88; 36/89; 36/91; 36/92; 36/93; 37/1; 37/100; 37/106; 37/107; 37/108; 37/121; 37/2; 37/5; 37/51; 37/6; 37/95; 37/96; 38/1; 38/19; 38/40; 38/62; 38/71; 38/81; 43/1; 43/10; 43/12; 43/133; 43/15; 43/155; 43/17; 43/4; 43/61; 43/7; 43/71; 43/83; 43/88; 43/89; 43/9; 43/93; 43/94; 43/97; 44/39; 44/40; 44/9; 45/1; 46/8; 47/1; 47/10; 47/107; 47/11; 47/2; 47/254; 47/255; 47/276; 47/290; 47/67; 47/7; 47/8; 47/81; 47/96; 48/1; 48/10; 48/112; 48/118; 48/134; 48/135; 48/14; 48/16; 48/19; 48/196; 48/199; 48/20; 48/233; 48/253; 48/3; 48/34; 48/35; 48/4; 48/5; 48/50; 48/51; 48/64; 48/8; 49/1; 49/10; 49/11; 49/239; 49/3; 49/4; 49/49; 49/53; 52/1; 54/1.

Fredrikstad kommune: 61/1; 61/2; 61/3; 103/3 (*N. Missingen og Missingskjæra*) og 103/4 (*S. Missingen*), 106/1 (*Rauer*), 112/29 (*Teineholmen*).

Nasjonalparken dekker et totalareal på ca. 391 km² hvorav ca. 377 km² er sjøareal.

Grensene for nasjonalparken fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:50.000 datert *Klima- og miljødepartementet xx 20xx*. De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes. *Øya Rauer inngår ikke i verneområdet.*

Verneforskriften med kart oppbevares i Hvaler og Fredrikstad kommuner, hos Fylkesmannen i Østfold, i *Miljødirektoratet* og i *Klima- og miljødepartementet*. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med Ytre Hvaler nasjonalpark er å:

- bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,
- bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
- bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskap og sjøbunn

1.1 Vern mot inngrep i landskapet og på sjøbunnen

- a) Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner, brygger, utlegging av moringer og bøyer, etablering av akvakulturanlegg, opplag av båter, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, graving, utfylling og henleggelse av masse, uttak av masser, mudring og dumping av masser, sprenging og boring, bryting eller fjerning av større stein, blokker og mineraler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger og sjøkabler, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- b) Bålbrenning på bart fjell er forbudt

1.2 Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

- a) Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.
- b) Vedlikehold av stier, bruer, moringer og bøyer, skilt og veier i samsvar med forvaltningsplanen.
- c) Drift og vedlikehold av navigasjonsinstallasjoner på sjøen og eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger og nødvendig istandsetting ved akutt utfall.
- d) Vedlikehold av eksisterende grøfter og drenering i samsvar med forvaltningsplanen.
- e) Vedlikehold av nødvendige fortøyningsbolter for fiskebåter og fiskeredskaper.
- f) Oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke fører til vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a) Ombygging av bygninger samt mindre utvidelser.
- b) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- c) Bygging av enkle brygger og bruer og legging av klopper.
- d) Oppsetting av skilt og merking av nye stier.
- e) Ombygging og oppsetting av gjerder.
- f) Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.
- g) Grøfting og drenering som er nødvendig for å holde jordbruksmark i hevd.
- h) Montering av nye fortøyningsbolter for fiskebåter og fiskeredskaper.
- i) Innlegging av vann og avløp til fritidsboliger forutsatt at naturmiljøet ikke skades.
- j) Mindre bygg i tilknytning til eksisterende bygninger på Akerøya for å tilrettelegge for informasjon, opprettholde den ornitologiske stasjonen for merking av fugl samt styrke friluftslivet.
- k) Riving av eksisterende bygninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.
- l) Nødvendig mudring til eksisterende brygger for å opprettholde nødvendig atkomst til bebygd eiendom.
- m) Opplag av båt i samsvar med forvaltningsplan.
- n) Oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger som ikke faller inn under punkt 1.2 f).

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

2. Plantelivet

2.1 Vern av plantelivet.

Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker og trær, er vernet mot all skade og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2.2 Bestemmelsen i 2.1. er ikke til hinder for:

- a) Beiting.
- b) Bruk av nedfalt trevirke i forbindelse med lovlig bål på stedet.
- c) Plukking av bær og matsopp.
- d) Plukking av vanlige planter til eget bruk.
- e) Skånsom skjøtsel og beplantning rundt hytter, jf. forvaltningsplan.
- f) Fjerning av død tang til eget bruk, jf. forvaltningsplan.

2.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Hogst av ved for eget bruk, jf. forvaltningsplan.
- b) Fjerning av trær og busker som skjøtselstiltak utover det som er tillatt etter pkt. 2.2.e, jf. forvaltningsplan.

2.4 Regulering av beite

Miljødirektoratet kan ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet.

3. Dyrelivet

3.1 Vern av dyrelivet.

- a) Dyrelivet på land og i sjø, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er vernet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i sjø er forbudt.
- b) I sjøområder med restriksjoner på sjøbunnen (sone A på vernekartet) må det ikke iverksettes tiltak som kan påføre organismer og strukturer på havbunnen skade, som f.eks. oppankring, dumping av masse, legging av kabler, bunnskraping eller bruk av fiskeredskaper som slepes under fiske og som i den forbindelse kan berøre bunnen. Oppstillingen er ikke fullstendig. Forbudet mot fiskeriaktivitet er også hjemlet i havressursloven. Oppankring for å fortøye mot land er tillatt.

3.2 Bestemmelsen i pkt 3.1 er ikke til hinder for:

- a) Fiske og fangst i sjøen, herunder seljakt, i medhold av havressursloven, unntatt fiske i sone A med redskaper som slepes under fiske og som i den forbindelse kan berøre bunnen.
- b) Jakt og fangst etter viltloven unntatt i området avmerket som sone B på vernekartet.
- c) Fiske og fangst etter lakse- og innlandsfiskloven.
- d) Sanking av døde skjell til eget bruk unntatt i perioden f.o.m. 15. april t.o.m. 20. juni, jf. forvaltningsplanen.

3.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppankring i sjø i sone A.

4. Kulturminner

4.1 Vern av kulturminner

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes.

4.2 Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

5. Ferdsel

5.1 Generelt om ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2 Organisert ferdsel

Bestemmelsene i denne forskriften er ikke til hinder for organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. forvaltningsplan.

5.3 Sykling og bruk av hest

Sykling og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier eller traseer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen.

5.4 Forbud mot telting

Det er forbud mot telting og camping på deler av Akerøya, Vesleøya og Heia innenfor områder anmerket på vernekartet som sone C.

5.5 Regulering av ferdsel

Av hensyn til hekkende sjøfugl og kasteplasser for sel er all ferdsel forbudt i perioden f.o.m. 15. april t.o.m. 15. juli i sone C og D som er avmerket på vernekartet. Dette gjelder følgende holmer med sjøareal:

- Sone C (sjøfugl): Skjellholmen, Kobbernaglen, Kvernskjær, Alne, Tangen (del av Tisler), Store Ølbergholmen, deler av Akerøya med Vesleøya, Møren, Heia, deler av Nordre Søster, deler av Søndre Søster, *deler av Søndre Missingen, Teineholmen*
- Sone D (sel): Storeribba, Kuskjær, Flatekollen, Kollen, Skjærsribba, Kolleribba (Hvaler).

Ferdsel ved utøvelse av fiske i samsvar med gjeldende lovverk for manntallsførte yrkesfiskere og registrerte laksefiskere med fast redskap er unntatt fra forbudet.

Innenfor nærmere avgrensa deler av nasjonalparken kan *Miljødirektoratet* ved forskrift regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet.

5.6 Generelle unntak for ferdsel

Reglene i punkt 5 gjelder ikke ferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.

6. Motorferdsel

6.1 Forbud mot motorferdsel

- a) Motorferdsel er forbudt på land, på is og i lufta under 300 meter.
- b) I avgrensede områder på sjøen avmerket på vernekartet som sone E, innføres hastighetsbegrensning på 5 knop i medhold av havne- og farvannsloven.

6.2 Bestemmelsene i pkt 6.1 er ikke til hinder for:

- a) Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvelseskjøring.
- b) Motorferdsel i forbindelse med yrkesfiske.
- c) Motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- d) Kjøring på eksisterende vei til bolig på eiendom 47/4,6.
- e) *Forsvarets nødvendige lavtflyging under 300 m i perioden f.o.m. 1. oktober t.o.m. 1. april i et mindre område rundt Rauer, avgrenset med en rett linje som følger verneområdegrensen fra Flateguri til Storegrunnen (rød stake) og fortsetter i samme retning til verneområdets vestgrense.*

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Øvingskjøring for formål nevnt i pkt 6.2 a).
- b) Bruk av motorkjøretøy for vedlikehold av beiter, gjerder og drenering /grøfter, samt i forbindelse med vedhogst.
- c) Bruk av luftfartøy eller bruk av kjøretøy på lovlig etablerte veier for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter og andre bygninger, klopper o.l.
- d) Motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger.
- e) Bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget til uttransport av felt elg.
- f) Nødvendig motorisert ferdsel på eksisterende kjørespor. Kjørespor som kan brukes, skal fastsettes i forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen kan gi nærmere retningslinjer for bruken av kjøresporene og parkering.

7. Forurensning

7.1 Forbud mot forurensning

Forurensning og forsøpling, samt utendørs lagring av materialer, gjerdeutstyr og lignende, er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt. Avfall skal tas med ut av området eller legges i utsatte søppelkasser.

Det er forbudt å tømme kloakkvann i sjøen.

7.2 Støy

Unødvendig støy er forbudt.

Bruk av vannscooter, motordrevet modellfly, motorisert isbor o.l. er forbudt.

§ 4 Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene i denne forskrift når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5 Forvaltningsplan

Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av *Miljødirektoratet*.

§ 6 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet.

§ 7 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter verneforskriften.

§ 8 Rådgivende utvalg

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av verneområdet.

§ 9 Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft straks.

Fra samme tidspunkt oppheves følgende forskrifter:

Forskrift 15. desember 1978 nr. 13 om fredning av Søndre Søster naturreservat, Onsøy kommune, Østfold

Forskrift 15. desember 1978 nr. 12 om fredning av Akerøya naturreservat, Hvaler kommune, Østfold

Forskrift 15. desember 1978 nr. 10 om fredning av Heia naturreservat, Hvaler kommune, Østfold

Forskrift 15. desember 1978 nr. 11 om fredning av Møren naturreservat, Hvaler kommune, Østfold

Forskrift 19. juni 2009 om fredning av Søndre Missingen naturreservat (Verneplan for Oslofjorden)

Utkast til forskrift for Teineholmen naturreservat, Fredrikstad

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en viktig hekkeholme for sjøfugl, samt tilgrensende sjøområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området har derfor særlig betydning for biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Fredrikstad kommune: 112/29.

Naturreservatet dekker et totalareal på 42 daa, herav 11 daa landareal. Grensene for naturreservatet framgår av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Fredrikstad kommune, hos Fylkesmannen i Østfold fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) All vegetasjon på land og i vann, herunder tang og tare, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Hunder skal holdes i bånd. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, andre varige eller midlertidige innretninger, etablering av oppdrettsanlegg, hensetting av brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, oppdyrking, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av reservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Midlertidig oppankring/fortøyning av fartøyer.
- b) Fiske og fangst etter Havressursloven og Lakse- og innlandsfiskloven.
- c) Utsetting og gjenfangst av stedege marine organismer i forbindelse med havbeitenæring etter Akvakulturloven.
- d) Sanking av bær og matsopp.
- e) Jakt, inkludert jakt på sjøfugl, og fangst etter Viltloven.
- f) Vedlikehold av faste installasjoner som er i bruk på vernetidspunktet.

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) I tiden fra og med 15. april til og med 15. juli er det forbud mot all ferdsel på land og på sjø i reservatet. Dette omfatter også vannsport, herunder bruk av vannskuter, surfebrett, seilbrett, vannski, paraglider o.l. samt dykkeaktivitet.
- b) Motorferdsel til lands, herunder start og landing av luftfartøy, er forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd punkt a er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig ferdsel på land ved bruk av landfester i forbindelse med yrkesfiske og ferdsel med båt i forbindelse med yrkesfiske.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Oppføring av nye anlegg for Kystverket.
- b) Etablering av landfester for fiskeredskaper.
- c) Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3d.
- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter nevnt i § 7 a.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.

§ 8. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. Naturmangfoldloven § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

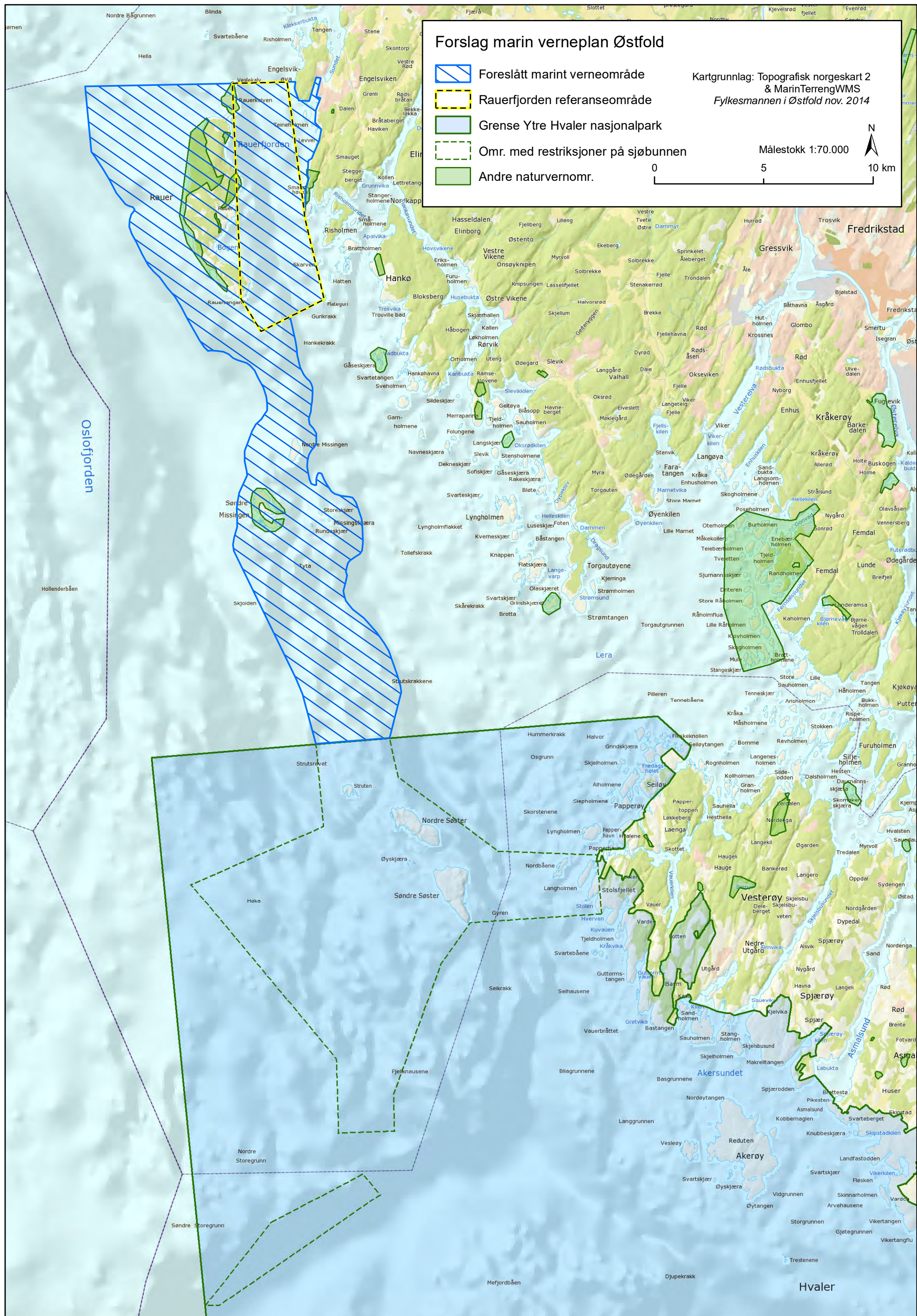
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Fagvurdering av marint verneområde i Rauerfjorden, Fredrikstad

og forslag til *Teineholmen* sjøfuglreservat

Innhold

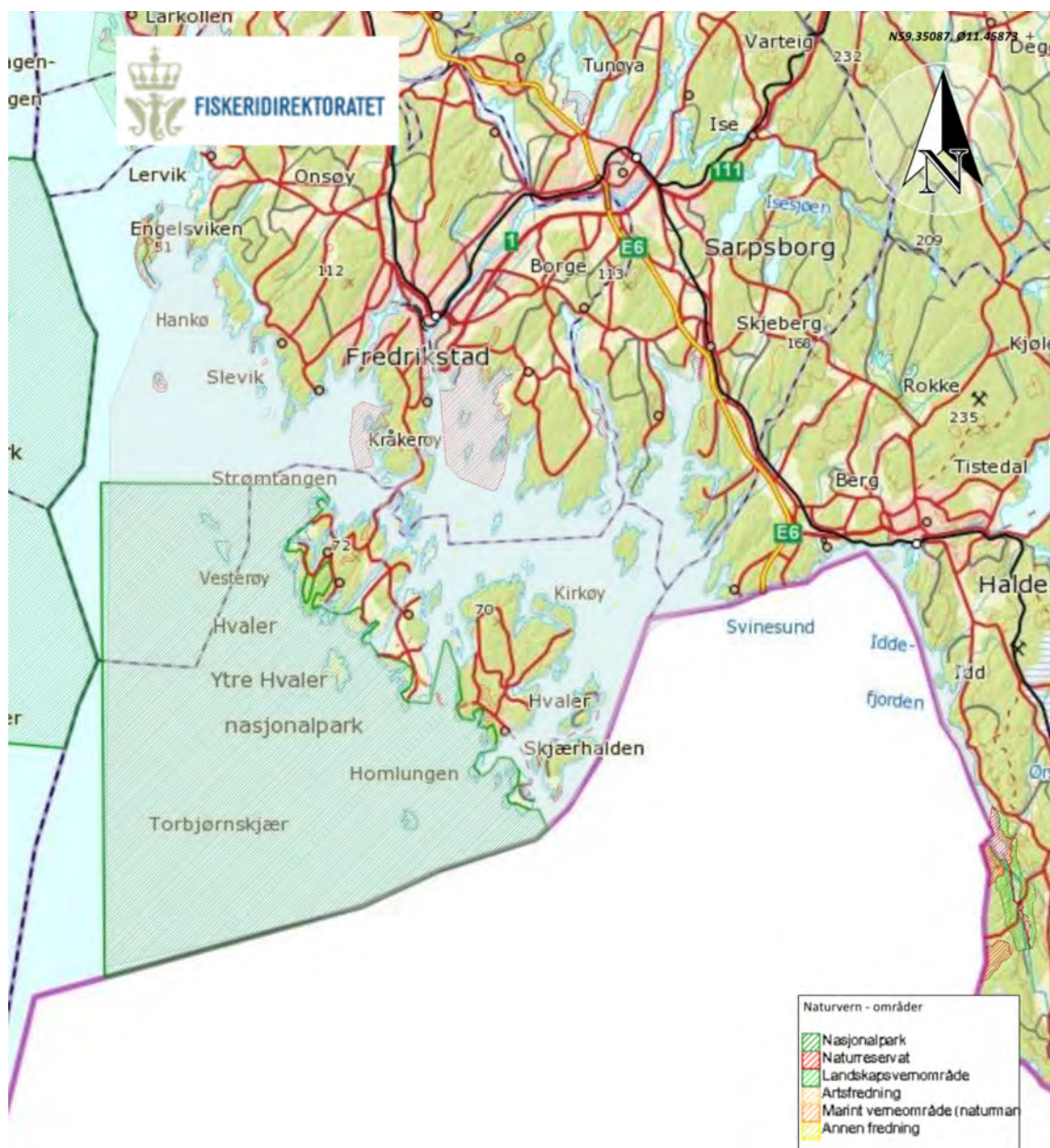
1	Bakgrunn/forhistorie.....	2
1.1	Marin verneplan - Østfoldkysten	2
1.2	Rauerfjorden	3
2	Faggrunnlag	4
2.1	Geologi m.v.	4
2.2	Dyreliv.....	4
3	Brukerinteresser	5
3.1	Fiske med garn, liner og teiner.....	5
3.2	Bunntråling.....	6
3.3	Havbruk	7
3.4	Havbeite.....	7
3.5	Skipstrafikk og farleder	7
3.6	Kabler og ledninger	7
3.7	Forsvaret	8
3.8	Masseuttak av sand og grus.....	9
3.9	Mudring og dumping	9
3.10	Kulturminner	10
3.11	Reiseliv og friluftsliv.....	10
3.12	Forskning	10
4	Trusler mot verneverdiene.....	10
5	Vurdering i forhold til naturmangfoldloven kapittel II	10
6	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	12
6.1	Forvaltningsplan	12
6.2	Forvaltningsmyndighet	13
6.3	Konsekvensutredning	13
6.4	Økonomi	13
7	Alternative verneforslag	13
7.1	Marint verneområde nml § 39	14
7.1.1	Hjemmelsgrunnlag	14
7.1.2	Grensebeskrivelse for Rauerfjorden marine verneområde.....	14
7.1.3	Verneforskrift for marint verneområde	16
7.2	Utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark nml § 35	16
7.2.1	Hjemmelsgrunnlag	16
7.2.2	Grensebeskrivelse for utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.....	16
7.2.3	Verneforskrift for utvidet nasjonalpark	17
7.3	Teineholmen	17
8	Saksgang videre.....	18
9	Litteratur	19
10	Vedlegg	19

1 Bakgrunn/forhistorie

Vern av Rauerfjorden med omkringliggende områder er et ledd i arbeidet med å sikre et representativt utvalg marine områder i Norge.

1.1 Marin verneplan - Østfoldkysten

«Østfoldkysten» var ett av 36 kandidatområder med foreslåtte marine verneområder fra *Rådgivende utvalg for marin verneplan* i 2004. Utvalget ble nedsatt i 2001 av Miljøverndepartementet i samråd med Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet. Utvalgte områder skulle være lite påvirket og skulle bl.a kunne tjene som referanseområder for marin forskning og overvåking. Områdene representerte et utvalg undersjøisk natur fra kyst og skjærgård langs norskekysten, med vekt på representativitet i de ulike kystregioner. Utvalget delte områdene inn i ulike kategorier, der «Østfoldkysten» ble plassert i kategorien *Transekter kyst-hav og sokkelområder*. Området vises på kartet nedenfor (figur 1).

Figur 1 Kartet viser Østfoldkysten, eksisterende verneområder og det foreslåtte området «Østfoldkysten».

En del av «Østfoldkysten» ble vernet i Ytre Hvaler nasjonalpark i 2009. Av nasjonalparkens 354 km² er ca. 340 km² sjøareal. I følgende verneområder inngår det også større sjøarealer: Øra naturreservat (Ramsar-område, etablert 1979, brakkvann) og Kråkerøy-skjærgården (2010, brakkvann, skjærgård) i Fredrikstad kommune, Indre Iddefjord naturreservat i Halden kommune (2010, brakkvann).

I tillegg finnes mindre sjøarealer med grunne områder i følgende naturreservat: Hansemakerkilen og Indre Skjebergkilen (Sarpsborg), Thorsøma, Fuglevikbukta, Alshusbukta og Skjæløysundet (Fredrikstad).

Følgende verneområder utenfor «Østfoldkysten» har også sjøarealer: Kurefjorden naturreservat (Ramsarområde i Råde, etablert 1978, marint gruntvann), Kråkstadfjorden naturreservat (Råde), Rambergbukta naturreservat (Moss). I Eldøya-Sletter landskapsvernområde (1997) har sjøbunn og vannsøyle intet særskilt vern.

Sammen med verneområdene nevnt over og det nå foreslåtte vern av Rauerfjorden med omkringliggende områder, vil de viktigste sjøarealene langs Østfold-kysten være dekket vernemessig. Videre arbeid med «Østfoldkysten» fra 2004 legges derfor bort.

1.2 Rauerfjorden

På Rauer har det vært militær tilstedeværelse siden 1916 da Rauøy fort ble etablert, etterhvert med tilhørende militære installasjoner i sjøen. Det har derfor vært et forbudsområde i Rauerfjorden for dykking, ankring og fiske med bunnredskaper fra 1946 til 2006 da Forsvaret opphevet forbudet. Dette sjøarealet, avgrenset av Rauer sør - Flateguri - Smaugstangen sør - Engelsvikøya sør - Rauerkalven nord (se Figur 2), var trålfritt i hele denne perioden og kunne derfor tjene som et marint referanseområde i tråd med Rådgivende utvalg for marin verneplan.

I de etterfølgende år ble det trålet i deler av området. Da området lenge hadde vært trålfritt pga Forsvarets aktiviteter, kunne det likevel tjene som et marint referanseområde. Fiskeri- og kystdepartementet innførte derfor et forbud mot tråling (redskap som slepes under fiske), garn, line og teiner i et areal på ca 7 km², med hjemmel i Havressursloven, (se § 3 f) i J-48-2016: Forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet).

Til tross for forsøk på tråling i området fremstår det som relativt urørt og innehar kvaliteter som gjør at det kan tjene som et marint verneområde-referanseområde.

Miljødirektoratet anbefalte overfor Klima- og Miljødepartementet at det meldes oppstart for marint vern i 2014. Oppstart som marint verneområde ble annonsert i Fredrikstad Blad 17.1.2015:

«Fylkesmannen i Østfold har startet verneplanarbeid i henhold til Lov om forvaltning av naturens mangfold, jf § 39 og § 42, og forvaltningsloven kap. VII. Det skal utarbeides et forslag om vern av et område på 37 km² rundt Rauøy og sørover mot Struten».

Det ble utarbeidet et plankart ved oppstartmeldingen i 2015. Plandokumenter og kart ble lagt ut på Fylkesmannens hjemmesider <https://www.fylkesmannen.no/nb/Ostfold/Miljo-og-klima/Verneomrader/Oppstart-av-verneplanarbeid-for-Rauoyfjorden/>.

Fredrikstad kommune ble informert om planarbeidet. Det er avholdt møter med Fiskeridirektoratet og lokale fiskere. Merknader til planarbeidet ble gitt en frist 1. mars 2015.

Det ble gjennomført en ny innspillsrunde med frist 20.mai 2018 til kommunen og grunneiere som kan bli berørt av forslaget etter at grensen har blitt justert til å følge strandkanten flere steder.

I denne runden har det kommet tre merknader til oppstartsmeldingen. En grunneier foreslår at forslaget til vernegrensen ikke følge strandkanten langs den aktuelle eiendommen. Forsvarsbygg ber om at hele skytefeltet Ø11 holdes utenfor verneforslaget. Oslofjordens Friluftsråd er opptatt av at naturvern- og friluftslivsinteressene må gå hånd i hånd og viser til at området er mye brukt blant småbåtbrukere, seilere, padlere og fritidsfiskere. De er også opptatt av at sjøjakt kan videreføres.

2 Faggrunnlag

2.1 Geologi m.v.

Den baltiske strømmen har stor innvirkning på vannmassene i området og fører til store temperatursvinger gjennom året. I strenge vintre kan store deler være islagt. Sommertemperaturen i overflatevannet kommer ofte opp i over 20° C.

Kartlegging og modellering viser at området er preget av fjell og stein/blokker, trolig bestående av de samme bergarter som Søsterøyene, Missingene og Rauer (lavabergarten rombeporfyrikonglomerat) som har en skarp, opprevet og kompleks struktur.

Området er variert, med relativt grunne hardbunnsområder med mindre lommer bløtbunn. Utenfor Rauer er det spesielle forhold med grunne eksponerte områder. Også sjøområder ved Missingene er utsatt for mye vind og bølger. Bak (Ø for) Rauer er forholdene roligere, og her finner vi også dypere områder med mudderbunn.

Rauerfjorden har variert topografi, dybde-, strøm- og bunnforhold, med hardbunn, bløtbunn og morene. Forkastningssonen mellom «Oslofeltet» (rombeporfyrikonglomerat på Rauer) og grunnfjellet går langs Rauerfjorden. Topografien preges av en dypere renne på ca. 100-120 m.

Befaringsrapport fra *Ny-Vigra* 12.12.2001 i Rauer-fjorden:

Noen transekter ble kjørt Ø-V ved S halvdel av Rauer med el. sjøkart og ekkolodd. Et markert dyp-parti (120-130 m) går N-S i fjorden, med stup på min. 60 m, mulig med overheng, men umulig å se sikkert på ekkolodd. Antar her hardbunnssamfunn på stup/evt. ved overheng. Løsbunn på bunnen av "renna", der flere strekninger virket flate. Kunne ikke skrape med prøvetrål pga forbudssonen til Forsvaret. Så ut til å være brattere på grunnfjellssiden mot øst, enn på "Oslofelt-siden" vestover mot Rauer. Foretok et skrap på lenger S, men mislykket, fikk opp en del rund-kamp, mulig fra morene-trinnet Onsøy-trinnet.

2.2 Dyreliv

I dyprennen i Rauerfjorden er det et spesielt dyreliv, særlig på mudderbunn, men også på hardbunn. Bunnområdene ble undersøkt 18.-19.12.2006 i transekter (ROV-teknikk og sonar) på 3 strekninger, mest øst og sør-øst for Rauer (Lundälv 2011). Det ble funnet enkelte trålspor på 2 steder lengst sør i fjorden, men hoveddelen av transektene på 800 og 1200 m, var ikke trålpåvirket. En stasjon i en kløft lenger nord var imidlertid betydelig trålpåvirket (Lundälv op.cit.). Det er mange steder en opprevet topografi og dermed vanskelige bunntrålingsforhold pga Oslofeltets opprevne berggrunn og bunnoverflate.

Lima-musling *Acestaa excavata* er en god indikator på strømhårde steder med intakt klippehardbunn. Arten ble her stedvis påvist i store mengder, «*bland de tätaste som observerats nogonstans i Koster/Hvalerområdet*» (Lundälv 2011). De 2 stasjonene lengst sør i Rauerfjorden viste «*den högsta biodiversitet och individrikedom bland epifauna* (dvs. på sjøbunnoverflaten) *på mjukbottnar någonstans i av oss* (dvs. av Tjärnö marinbiol. lab.) *undersökta områden i Hvaler / Ytre Oslofjordområdet*». - Lundälv m.fl. utførte også bunndyrundersøkelser som dannet faggrunnlaget for marint vern Ytre Hvaler nasjonalpark, jf. *Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernavd., rapp. 4, 2004 og nr.9, 2006*.

Funn av sjøfjær *Funiculina quadrangularis* indikerer trålfrie områder med lang kontinuitet på fine sedimenter, ofte med et verdifullt biologisk mangfold (Christensen et. al. 2006; Lundälv 2011). Før 1. verdenskrig skal det være funnet levende koraller ved vestsiden av Rauer eller Missingene. Det er i nyere tid ikke påvist levende koraller i Rauerfjorden, kun døde. Det ble også funnet en anemoneart som sannsynligvis er ny for vitenskapen.

Teineholmen er i dag en av de aller viktigste hekkeholmene for sjøfugl langs denne delen av Østfoldkysten. Dominerende hekkearter er fiskemåke (NT-art) og hettemåke (VU-art), som enkelte år kan nå opp i >100 par av hver art. Dessuten er makrellterne (EN-art) nå en meget fåtallig hekkefugl her. De 3 artene har gått sterkt tilbake bl.a. i Oslofjorden. Særlig kan hettemåke variere mye i antall mellom ulike år, da kolonien ambulerer mellom holmer i Kurefjorden og Teineskjær. Det foreligger sjøfugldata fra 1993 og fra 2010-16. I 2016 var antall reir/par: Fiskemåke 121, hettemåke 120, ærfugl 13, tjeld 2, og gråmåke, svartbak og stokkand med 1 par hver.

Omkring 2010 ble det i samarbeid med Fredrikstad kommune fjernet mye trær / skogholt fra holmen, særlig osp, for å gi øya et mer «beskyttelse» mot predasjon av kråkefugl. Øya fremtrer i dag som nokså åpen.

Hele området har betydning for forskning og undervisning. Vernet tilrettelegger for dette, bl.a. ved at området skal være et referanse- og overvåkingsområde.

3 Brukerinteresser

3.1 Fiske med garn, liner og teiner

Karakteristisk for Ytre Oslofjord og Bohuslänkysten er et fortsatt levende fiskermiljø som utøver pelagisk fiske etter sild og brisling med not og makrell med drivgarn.

Evt. notfiske etter sild og brisling kan fortsatt foregå i det marine verneområdet med gjeldene reguleringer etter havressursloven. Området har idag likevel en begrenset betydning for kommersielt fiske.

De grunne områdene var tidligere gode fiskeplasser for bl.a. torsk, sei, lyr m.fl. Disse artene har små bestander i Oslofjorden i dag, men dersom de tar seg opp igjen, vil trolig fiske med garn igjen bli aktuelt. Bestandene av hvitfisk er sterkt redusert de senere årene. I tillegg er det et betydelig fritidsfiske med stang og snøre.

På hardbunnsområdene ved Rauer, Missingene og langs vestsiden av Hvaler gyter sild. Hummer og andre skalldyr har også viktige leve- og gyteområder her. Pga gyting og tilførsler

av egg og larver med den Baltiske kyststrømmen, er hele området et oppvekstområde for en del arter. Gunstige næringsforhold er også viktig i denne sammenheng.

Ålefiske var tidligere utbredt med ruser og teiner på grunt farvann. Fisket ble regulert i 2009, med et generelt forbud mot ålefangst i 2010. Fiske etter leppefisk er nytt som følge etterspørsel fra lakseoppdrettere for å bekjempe lakselus med leppefisk.

Fiske etter sjøkreps utøves i dag i hovedsak med teiner. Det er et utstrakt teinefiske etter hummer og krabbe, både som næringsfiske og fritidsfiske. Både reke- og sjøkrepsbestandene i det indre Skagerrak har vært stabile i en årrekke. Hummerbestanden antas å være bedre i dette området enn ellers på deler av Østfoldkysten.

3.2 Bunntråling

Langs Østfoldkysten er det også et betydelig fiske etter reker med bunntrål.

Fylkesmannen i Østfold har i en årrekke hatt dialog med Oslofjorden Fiskerlag, Fiskeridirektoratet, Hvaler Fiskerlag og Hvaler kommune og Fredrikstad kommune om bunntråling i forbindelse med opprettelsen av Ytre Hvaler nasjonalpark og forberedende faser i arbeidet med marint verneområde Østfoldkysten og Rauerfjorden. Trålfrie områder vil bl.a. ha verdi for å bedre kunnskapsgrunnlaget utfra en langsiktig ressursutnyttelse av reker og sjøkreps.

I denne delen av Skagerrak er det kun tillat med tråling etter reker på dyp større enn 60 m. I tillegg er et særskilt forbud i selve Rauerfjorden mot «bruk av redskap som slepes under fiske, samt garn, line og teine» jf. J-48-2016: Forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet. Trålen dras langs eller rett over bunnen der trålbordene på siden vil skade bunnlevende organismer. Sjøkreps er tilknyttet sandblandet leire- og mudderbunn. Bunntrål kan utstyres med «jager-kjetting» som «soper» bunnen foran tråle-åpningen, for å skremme sjøkreps opp av hulene de bebor.

Mens bunntrål er et aktivt redskap som forårsaker store skader på bunnfaunaen, er teiner med åte passive. Studier har vist at store individer sjøkreps er mer dominerende for å komme inn til agnet i teinene, enn mindre individer, som ofte jages bort av de større.

Det er ikke konflikter mellom dette foreslåtte marine vernet og fiske med ruser, teiner, garn m.v.

Foreslått avgrensning, gjeldende generelle tråleforbud på < 60 m dyp, samt gjeldende Forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet (se § 3 i J-48-2016, i medhold av Havressursloven) med forbud mot bruk av bunntrål, garn, liner og teiner i Rauerfjorden, gjør at større områder aktuelle for tråldrag ikke inngår i verneforslaget.

Moderne GPS-navigering, sonar, og datateknologi gjør det nå mulig å gå med bunntrål i smalere revner og kløfter enn tidligere, der det før aldri ble brukt trål av frykt for å kjøre fast og dermed ødelegge redskap. Revner og sprekker ned til 30-40 m bredde kan nå tråles, og registreres, for senere navigering og trålefiske i de samme revnene. Det er også kjent at når en man de første gangene tråler på slike mer eller mindre jomfruelige områder, må først bunnen "ryddes" for marine fastsittende dyr før fangsten kan bli effektiv.

Bunntål "pløyer" delvis opp bunnen og påvirker bunnfaunaen sterkt. Dette kan gi en kortvarig "positiv" effekt på sjøkreps næringsmessig, idet en mengde marine dyr tilknyttet bløtbunn løsriveres. Det er behov for referanse-felter som ikke utsettes for bunntåling for å skaffe seg marinbiologisk kunnskap om urørte dype bløtbunnsområder. Rådgivende utvalg for marine verneområder foreslo at dette Østfoldområdet skulle være et referanseområde for reketåling. Det er påvist en meget stor forskjell på marin bunnfauna på områder som bunntåles, og i områder med "gammel" fauna der det ikke tåles. Tilslamming av hardbunn er idag også en trussel mot hardbunnssamfunn pga avrenning fra jordbruk / erosjon, og bunntåling.

3.3 Havbruk

Potensialet for havbruk i området er begrenset, både for dyrking av skalldyr og matfiskoppdrett. Årsakene er veterinære avstandskrav, ferdsel og naturgitte forhold.

Det er ingen matfiskkonsesjoner for laks eller ørret i området. Isvintre og store årstidsvariasjoner i sjøtemperatur gjør at Fiskeridirektoratet ikke anbefaler merdbasert oppdrett etter laks og ørret her. Nærheten til viktige laksevassdrag som Glomma og Enningdalselva (nasjonalt laksevassdrag) samt viktige sjøørretbekker bidrar til at miljøvernmyndighetene heller ikke anbefaler oppdrett av laks og sjøørret på Skagerrakkysten. Utslipp av næringssalter til området og eutrofieringssituasjonen i Ytre Oslofjord tilsier at det av forurensningshensyn heller ikke bør gis tillatelse til havbruk.

En relativt høy biologisk produksjon i området gjør det til et potensiale for skjelldyrking, men områdets utsatte beliggenhet mot vind, bølger og strøm gjør at det er få aktuelle lokaliteter. Skjellanlegg vil også kreve forankring i sjøbunnen og medføre opphopning av avfall (døde skjell). I Rauerfjorden søkte *Nordic Shell Holding* om utplassering av 8 blåskjellanlegg i 2005. Søknaden ble avslått av Fiskeridirektoratet.

I de foreslåtte verneforskriftene for begge alternativene er havbruk og akvakultur omfattet av opplistingen av tiltak eller inngrep som ikke er tillatt.

3.4 Havbeite

Vedrørende havbeite er tilnærmingen at området bør forbli mest mulig upåvirket, mens en kan høste bærekraftig fra naturlige bestander. Det er ikke gitt noen havbeitekonsesjoner i området.

Utsetting av dyr (inkl. fisk) vil ikke være tillatt i noen av de foreslåtte alternativene jf. forslagene til verneforskrifter der det ikke er tillatt med utsetting av dyr eller organismer.

3.5 Skipstrafikk og farleder

Det er flere bi-leder gjennom området. En går i nord/sør retning gjennom Rauerfjorden, og tre krysser området øst/vest sør for Rauer. Det er ingen hovedleder i området. Engelsviken fiskerihavn ligger i umiddelbar nærhet, men omfattes ikke av forslaget.

Drift og vedlikehold av eksisterende navigasjonsinstallasjoner blir ikke berørt av vernet. De foreslåtte verneforskriftene vil ikke hindre båtferdsel til / fra Engelsviken eller bruk av farledene.

For å beskytte dyrelivet vil utslipp av ballastvann fra skip ikke være tillatt. Den internasjonale maritime organisasjonen IMO har utarbeidet en ballastvann-konvensjon som skal gjelde når

30 stater har ratifisert avtalen og ca 1/3 av verdenstonnasjen inngår. Kriteriene er nå nær oppfylt. Konvensjonen inneholder krav til rensing og nye rutiner.

3.6 Kabler og ledninger

Det er noen kabler og ledninger her, primært tilknyttet Forsvarets anlegg på Rauer. Disse er vist på sjøkart og krysser Rauerfjorden i nord til fyret på Veslekalven og lengre sør til Havna på Rauer.

3.7 Forsvaret

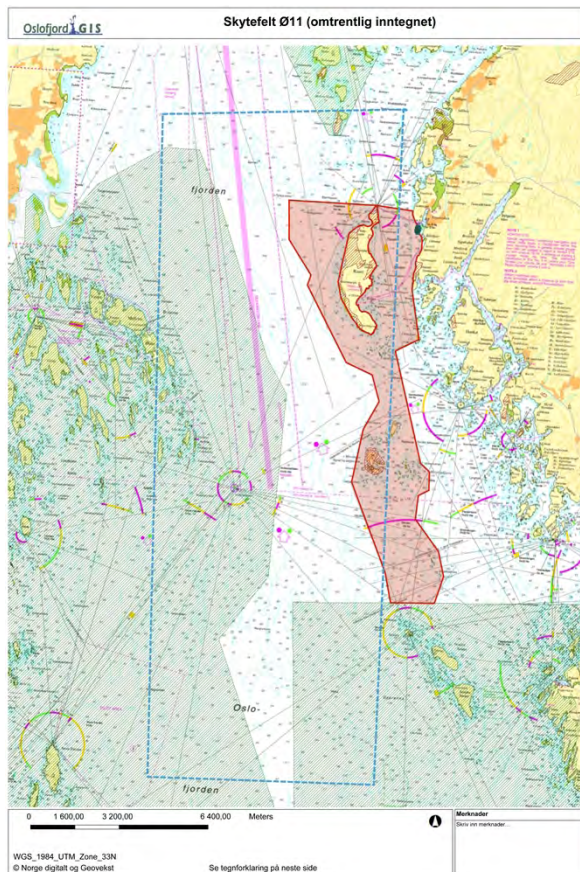
Forsvaret har militære installasjoner på Rauer. Med unntak av Rauerkalven er det adgang forbudt på øya og i en 50 meters sone i sjøen. Fra Kjeldsbergtangen gjelder også forbudet innenfor en rett linje trukket sørover til Rauer SØ pkt.

Sjøforsvaret har etablert et øvelsesfelt for skyting med kanoner/torpedoer i Ytre Oslofjord, som omfatter områder rundt Rauer, Missingene og de ytre delene av det aktuelle verneområdet jf. Den norske los bind 2a. Øvelsesskyting skal kunngjøres på forhånd.

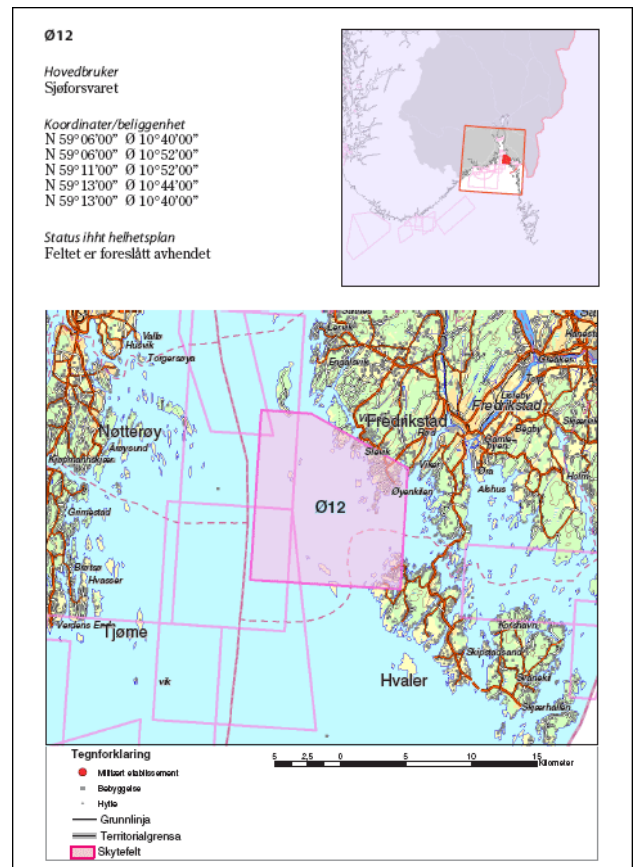
I NOU 2004:27 Forsvarets skyte- og øvelsesfelt er to områder som berører verneforslaget omtalt. Det ene Ø11 er samme som nevnt ovenfor. Dette er foreslått videreført. Det andre feltet omtalt som Ø12 er foreslått avhendet. Områdene er vist i figur 2.

Store deler av øvelsesfeltet Ø11 omfattes av Ytre Hvaler nasjonalpark og Færder nasjonalpark samt Eldøya-Sletter landskapsvernområde og de fem reservatene på Rauerøya. Fylkesmannen er ikke kjent med at området er mye brukt, men tar sikte på at spørsmål i tilknytning til skytefeltet blir avklart i forbindelse med høringen.

Vi antar pr. i dag at bruken ikke fører til vesentlige skader på verneverdiene.

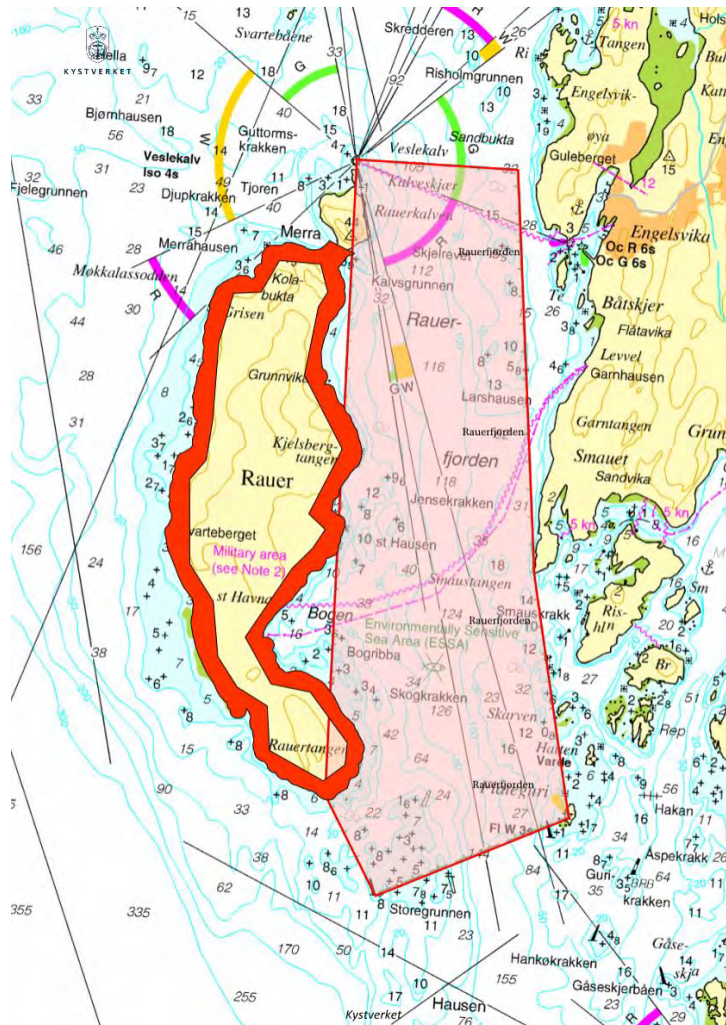
Figur 2 Sjøforsvarets øvingsfelt for skyting med kanoner/torpedoer

Det er en del flyaktivitet over Rauer, spesielt helikoptertransport i forbindelse med øvinger og transport av soldater.

Lavtflyging aksepteres i et avgrenset område rundt Rauer i nasjonalparkalternativet, da området er et militært- og beredskapsmessig øvringsområde tilknyttet Rauer fort jf. foreslått endring i nasjonalparkforskriften § 3 pkt. 6.2 e) *Forsvarets nødvendige lavtflyging under 300 m i perioden f.o.m. 1. oktober t.o.m. 1. april i et mindre område rundt Rauer, avgrenset med en rett linje som følger verneområdegrensen fra Flateguri til Storegrunnen (rød stake) og fortsetter i samme retning til verneområdets vestgrense.*

I forslaget til marint verneområde er det ikke restriksjoner på lavtflyging. Start og landing av luftfartøy vil være forbudt i Teineholmen sjøfuglreservat.

Figur 3 Kartet viser militært forbudsområde på Rauer (tykk rød strek) og korallfredningsområdet i Rauerfjorden (skravert område). Kilde: Kystverkets kartløsning

3.8 Masseuttak av sand og grus

Det foregår ikke denne typen aktivitet i området. Masseuttak, uttak av sand eller skjellsand eller mineralske ressurser vil ikke være tillatt, og vurderes her som lite aktuelt. Det er derfor ikke foreslått egne bestemmelser om dette i forskriftene.

3.9 Mudring og dumping

Det foregår svært lite mudring i området. Behovet for mudring knyttet til noen få private brygger vurderes som beskjedent. Det er 4 etablerte dumpeplasser i Østfold som har vært mye i bruk - og som er akseptert av fiske- og friluftinteressene. Ingen slike områder er lokalisert til verneområdet, den nærmeste er ved Sletterøyene nord for området.

Mudring og dumping vil ikke være tillatt. Det kan gis dispensasjon i forbindelse med mudring ved eksisterende brygger. Det er ikke gitt tillatelse til dumping i det aktuelle verneområdet på mange år. Den nærmeste brukte dumpeplassen ligger ved Sletterøyene nord for verneområdet. Mudring og dumping krever også tillatelse etter forurensningsloven.

3.10 Kulturminner

Det er flere kjente vraklokaliteter her, spesielt rundt Missingene som er en kjent forlislokalitet. En rekke kulturminner under vann er registrert, deriblant noen som er automatisk fredet. Potensialet for flere funn ansees å være høyt.

3.11 Reiseliv og friluftsliv

Østfoldkysten er hyppig benyttet til friluftsliv både til lands og til vanns. Fritidsbåttrafikken er stor, ikke minst på grunn av et stort antall fritidsboliger. Undersøkelser antyder at flere titalls tusen båter benytter området hvert år. De aller fleste er norske, drøyt halvparten av brukerne er fra Østfold, de resterende fra nabofylker, primært Oslo og Akershus. Østfold-skjærgården er et «gjennomfartsområde» til/fra den svenske vestkysten. Det er kun et fåtall enkle brygger i det aktuelle området og ingen småbåthavner. Fritidsdykking er utbredt aktivitet i verneområdet. Det er ikke foreslått nye restriksjoner på sjøfugljakt i noen av alternativene.

3.12 Forskning

Området har betydning for forskning og undervisning bl.a ved Universitetet i Oslo og har i lang tid vært benyttet til undersøkelser av «historiske fiskeforekomster», fastsittende alger og bunndyr. Fra svensk side har Sven Lovén centrum för marina vetenskaper, Gøtebrogs universitet (tidligere Tjärnö marinbiologiska laboratorium) gjennomført undersøkelser blant annet i dyppartiene i Rauerfjorden og i Ytre Hvaler nasjonalpark.

Det er av stor betydningen at faste prøvetakingsstasjoner i strandsonen/sjøbunnen med prøvetakingsserier over lang tid, forblir intakte uten fysiske inngrep, som for eksempel knyttet til mudring, dumping, brygger, utfylling m.v. eller andre tiltak som kan påvirke disse lokalitetene.

Veslekalven ved Rauer er en referanselokalitet for fastsittende alger, med data fra Ove Sundenes undersøkelser 1940-52, som er gjentatt i nyere tid av (Rueness & Fredriksen 1989-91).

4 Trusler mot verneverdiene

De største truslene mot verneverdiene i Rauerfjorden er alt som kan endre økosystemet og spesielt inngrep som i nevneverdig grad vil påvirke sjøbunn, vannutskifting og strømforhold. Dette kan være inngrep som utfylling, mudring, uttak og deponering av masse, sprenging, boring og plassering av konstruksjoner på sjøbunnen. Det er flerearter som er sårbare og saktevoksende organismer med lav toleranse ovenfor fysiske inngrep og fiske med aktive bunnredskaper. Klimaendring og forsuring av havet kan bli en økende trussel fremover.

Flere av disse aktivitetene er omtalt tidligere i kap.3.

5 Vurdering i forhold til naturmangfoldloven kapittel II

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene for naturtyper i §§ 4 og 5 skal også trekkes inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelsene skal således inngå som en integrert del av skjønnsutøvingen ved

etablering av områdevern etter naturmangfoldloven kapittel V, og det skal framgå av beslutningen hvordan prinsippene er vektlagt og vurdert. Prinsippene skal også inngå som en integrert del av beslutningen knyttet til tiltak og bruk i det etablerte verneområdet. Miljøkonsekvensene av vernet skal vurderes i helhet og i et langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte vernet og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Kunnskapsgrunnlaget

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Beslutninger skal også bygges på erfaringsbasert kunnskap, herunder samisk kunnskap dersom dette foreligger.

Det foreligger god kunnskap om de store kvalitetene knyttet til naturverdiene i det foreslåtte verneområdet. Rauerfjorden inngår som et av områdene som Rådgivende utvalg for marin verneplan har anbefalt tatt med i første fase av marin verneplan. Utvelgelse av områder ble gjort på bakgrunn av bl.a. en analyse av utbredelsen til de best kjente bunnlevende marine arter, og inndelingen av kysten i tre biogeografiske regioner. Potensielle områder ble delt inn i seks kategorier. Utvalget vektla at det skulle velges ut områder fra hver av de seks kategoriene innen hver av de tre biogeografiske regionene. Utvalget pekte på at det vil ta mange år før en har god oversikt over det biologiske mangfoldet i våre marine områder, og la til grunn at det er kjent at det er en sammenheng mellom forekomst av planter og dyr og bunnforholdene generelt. Ulike organismer finnes på mudderbunn, sandbunn, stein- og grusbunn og fjellbunn. Andre fysiske miljøforhold, som lys, dyp, saltholdighet og havstrømmer, spiller også avgjørende roller for forekomst og utbredelse av arter. Bunntopografi og bunnforhold er i store trekk kjent i norske kyst- og havområder selv om detaljert kartlegging i mange tilfeller ikke er gjennomført. Ved å vektlegge informasjon om geologi og geomorfologi kan en generelt forvente at det indirekte tas hensyn til arter og arts mangfold, selv om dette ikke er spesielt kartlagt. Ved gjennomgangen og prioriteringen av områdene innen hver kategori, ble det gjort kryssreferanser til lignende lokaliteter innen andre kategorier for å ha en best mulig samlet oversikt. Utvalget forslo på dette grunnlaget at 36 områder tas med i første fase av arbeidet med marin verneplan, som har hovedfokus på Norges kystområder og territorialfarvann. Disse områdene ble av rådgivende utvalg vurdert å være rimelig godt dekket opp med hensyn på representativitet gjennom de 36 områdene. Utvalget pekte likevel på suppleringsbehov i form av både konkret og geografiske områder og kategorier av områder fra ulike deler av landet.

Kunnskapen om naturforholdene i Rauerområdet er sammenstilt i tilrådningsen fra Rådgivende utvalg for marin verneplan fra 2003 og 2004, samt tidligere i dette dokumentet. Forekomsten av ikke-revdannende koraller og andre skjøre bunnlevende organismer i området er unik, ikke minst fordi området ikke har vært benyttet til tradisjonell reketråling fordi Forsvaret hadde nedlagt forbud mot all aktivitet i en lang periode. Se også litteraturlisten sist i dokumentet.

Effekten av vernet

Verneforskriftene åpner for at de fleste pågående aktiviteter kan videreføres. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriften kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha særlig negativ innvirkning på disse artene og naturtypene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i området. For enkelte aktiviteter vil det derfor gjelde restriksjoner,

slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Arbeidet med utarbeidelse av forvaltningsplan vil gi definerte bevaringsmål, som grunnlag for å overvåke tilstanden i området. Vernet vil med stor grad av sannsynlighet føre til en positiv utvikling for økosystemet, naturtypene og artene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Pågående aktiviteter som kan bli berørt kan være reketråling i mindre områder som er dypere enn 60 m. Fylkesmannen er ikke kjent med at det pågår reketråling i større omfang i området. Langs ryggen fra Rauer til Struten er det smale renner som kan være dype nok men som er vanskelig tilgjengelig med trålen. Andre aktiviteter som kan skade bunnen vil også være forbudt. Dette kan være legging av kabler og rør og annet fiske med utstyr som slepes langs bunnen.

Naturmangfoldloven § 10 setter krav om at påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Pr. i dag vurderes Rauerområdet i liten grad å være utsatt for inngrep og aktiviteter som belaster økosystemet, jf. avsnitt om trusler mot verneverdiene og avsnitt om brukerinteresser.

Når det gjelder fremtidig belastning, setter verneforskriften forbud mot tiltak og aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ effekt på naturmangfoldet i området. Aktiviteter som kan tillates blir nærmere regulert innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften, og regulering av den enkelte aktivitet vil kunne vurderes i forhold til samlet belastning i verneområdet. Gjennom den overvåkning som det legges opp til, vil tilstandsutviklingen kunne følges. Dette kan gi grunnlag for å vurdere iverksetting av tiltak ved eventuell negativ påvirkning av verneverdiene. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Den foreliggende kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologiske tilstand i denne saken vurderes å stå i et rimelig forhold til sakens karakter. Det legges til grunn at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om verneverdiene til at det kan treffes vedtak om vern. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er etter Fylkesmannens vurdering oppfylt.

Fylkesmannen mener det er sannsynlig at vernet vil ha en positiv effekt på naturmangfoldet. Vernevedtaket medfører ikke miljøforringelse. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, vurderes derfor ikke som relevant i forhold til selve vernevedtaket. I forbindelse med dispensasjoner fra vernebestemmelsene vil det imidlertid av hensyn til verneverdiene kunne være aktuelt å sette vilkår som medfører kostnader for tiltakshaver.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er i verneprosessen vektlagt i forbindelse med fastsetting av forslag til generelle unntak og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.

Prinsippene i naturmangfoldloven vil også bli vurdert og vektlagt ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskriften og i arbeidet med forvaltningsplan for området.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

6.1 Forvaltningsplan

Det tas sikte på å lage en forvaltningsplan i etterkant av vernevedtaket. Forvaltningsplanen er til praktisk hjelp for å opprettholde og fremme verneformålet. Planen skal være en rettesnor og veiledning for forvaltningsmyndigheten, og samtidig gi brukere av området en større forutsigbarhet. Det kan her gis konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging m.v. Forvaltningsplanen må utarbeides innenfor rammene av gjeldene forskrifter. Den kan heller ikke åpne for tiltak eller aktiviteter utover rammene som forskriftene setter.

6.2 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet har myndighet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for verneområdene.

Etter gjeldene praksis i dag vil forvaltningsmyndighet i første omgang tilbys til den aktuelle kommunen, med unntak for verneområder som i dag grenser inntil områder som forvaltes av styrene. Dette er i tråd med oppdragsbrev 08.09.14 fra Klima- og miljødepartementet. Rauerfjorden grenser inntil verneområder som forvaltes av Ytre Hvaler nasjonalparkstyre. På denne bakgrunn er Miljødirektoratet innstilt på at forvaltningsmyndigheten for et marint verneområde tilbys nasjonalparkstyret. Ved utvidelse av nasjonalparken tillegges forvaltningsmyndigheten for utvidelsesområdet styret for Ytre Hvaler nasjonalpark.

Fiskeridirektoratet har ansvaret for forvaltning etter Havressursloven og Akvakulturloven. For forvaltning etter Havne- og farvannsloven er Kystverket ansvarlig myndighet.

6.3 Konsekvensutredning

Bestemmelser om KU følger plan- og bygningslovens (PBL) regler. Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover ble fastsatt 21. juni 2017 med hjemmel i PBL. I forskriftens § 6 c) jf også forskriftens vedlegg I fremgår det at verneområder større enn 250 km² alltid skal konsekvensutredes.

Det foreslåtte verneområdet er 37 km² og krever derfor ikke konsekvensutredning. Ulike konsekvenser vil likevel bli belyst og nærmere vurdert gjennom den ordinære saksbehandlingsprosessen etter naturmangfoldloven og i henhold til utredningsinstruksen.

6.4 Økonomi

Kostnader i forbindelse med merking av grenser, oppsyn m.m blir dekket innenfor de ordinære budsjettpostene til Miljødirektoratet.

7 Alternative verneforslag

Fylkesmannen foreslår at to alternativer for vern sendes på høring. Det ene forslaget er marint verneområde etter naturmangfoldlovens (nml) § 39 inkludert et forslag om naturreservat på Teineholmen, det andre alternativet baserer seg på en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark nml § 35.

De to forslagene har omtrent samme restriksjonsnivå. En utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark inkluderer mindre holmer og skjær mens et marint verneområde kun omfatter sjøområder inkludert undervannsskjær (grensen for marint vern går ved midlere høyvann (normal flo)). Øya Rauer er holdt utenfor begge forslagene. Den ytre grense for begge alternativene er lik.

Fremtidig forvaltning av en utvidelse av nasjonalparken vil tilligge forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken – Ytre Hvaler nasjonalparkstyre. Fredrikstad kommune er allerede med i dette styret da deler av Ytre Hvaler nasjonalpark ligger i Fredrikstad kommune. Fremtidig forvaltning av et marint verneområde vil bli tilbudt forvaltningsmyndigheten for tilgrensende områder med lokalt styre dvs. Ytre Hvaler nasjonalparkstyre.

7.1 **Marint verneområde nml § 39**

7.1.1 **Hjemmelsgrunnlag**

Naturmangfoldlovens § 39 (marine verneområder) foreslås som hjemmelsgrunnlag for det ene forslaget.

Marine verneområder kan opprettes for å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter. Et bredt spekter av verneformål er angitt i § 39. Marine verneområder kan omfatte sjøbunn, vannsøyle, overflate eller en kombinasjon av disse. I verneområde Rauerfjorden og omkringliggende areal er sjøbunnen det viktigste i verneformålet, og det er særlig viktig å unngå inngrep som i nevneverdig grad kan påvirke sjøbunnen.

I marine verneområder (NML § 39) varierer verneformålet i forskriftens § 1:

Verneformålet knytter for alle flg. områder seg til ***sjøbunnen***, dessuten:

-***vannsøyle*** og ***sjøoverflate*** i Gaulosen (Tr.heim/Melhus/Skaun) og i Rødberget (Rissa), 2016.

-***vannsøyle*** i Framvaren (Farsund), 2013.

-***sjøoverflate*** i Jærkysten (Klepp/Hå), 2016.

-***kun sjøbunn*** i Saltstraumen (Bodø) og i Tauterryggen (Frosta/Leksvik), 2013.

Det marine verneområde Rauerfjorden bør omfatte *sjøbunn, vannsøyle og sjøoverflate*.

7.1.2 **Grensebeskrivelse for Rauerfjorden marine verneområde**

Det foreslåtte marine verneområdet omfatter ikke fastland og bare unntaksvis arealer med privat eiendomsrett i sjø som normalt beskrives ned til marbakken på ca 2 m dyp. Fjellstrand

og dermed en smal «privat sone i sjø» er inkludert på noen strekninger mot fastland som i dag er ubebygde eller er eksisterende naturreservater.

Planområdet er vist i vedlegg 1.

Planområdet er ca 37 km². Det ligger i sin helhet i Fredrikstad kommune og omfatter Rauerfjorden og sjøområder sørover langs ryggen mellom Rauer, Missingene og Struten. Verneforslaget omfatter Rauerfjorden inkludert korallfredningsområdet på ca 7 km² jf. havressurslovens «Forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet» og en utvidelse på ca 30 km² sørover til Ytre Hvaler nasjonalpark.

Området er i grove trekk avgrenset slik at vestgrensen følger ryggen med grunnere partier fra Rauer til Søsterøyene. I øst, sør for Rauer, følger grensen ytterkanten av en dypere renne. Denne grensestrekningen følger i hovedtrekk 60-m dybdekurven, som er øvre trålegrense etter havressursloven i Skagerrak. Enkelte delområder og kløfter, særlig sør for selve Rauerfjorden går dypere enn 60 m. Selve Rauerfjorden er også vesentlig dypere enn 60 m. De eksponerte, grunne områdene vest for Rauer er også med. Denne grensestrekningen er noe forenklet og rettet ut siden varsel om oppstart av verneplanarbeidet.

Strandnære områder finner vi rundt Rauer, Missingene og på fastlandet fra Garntangen nordover til vestsiden av Engelsvikøya. Vernegrensen er foreslått delvis langs land og delvis i sjø fra Garntangen til nordligste knekkpunktet på Engelsvikøya. Denne grensestrekningen er justert litt siden varsel om oppstart for å unngå arealer med mindre inngrep knyttet til fritidseiendommer og boliger.

Øya **Rauer** vil bli et «hull» i verneområdet, uten å omfattes av verneforskriften. Grensen foreslås å følge strandlinjen. Rauer (gnr./b.nr. 106/1, ca 3 km²) eies av staten ved Forsvarsdepartementet. Øya har en rekke militære installasjoner og brukes aktivt av Forsvaret og beredskapsgrupper til øvelser. Øya har allment ferdselsforbud som et militært område, unntatt på Rauerkalven. Det er også 5 naturreservater på øya.

Teineholmen (11 daa, gnr./b.nr. 112/29)

Holme like utenfor Engelsviken som eies av Fredrikstad kommune (andel 2/3) og Oslofjordens Friluftsråd, (andel 1/3) og vises som statlig sikret friluftsområde i Naturbasen. Det har status som LNR i kystsoneplanen som er gjeldene kommuneplan for dette området.

Båtskjær (2½ daa, gnr./b.nr. 0/0), vel 100 m SØ for Teineholmen. Øya holdes utenfor verneområdet. Grensen for marint vern berører et lite skjær sørvest av Båtskjær, som et knekkpkt.

Nordre Missingen (ca 70 daa) og **Missingskjæra** (ca 10 daa: Storeskjær ca 5 daa, Laveskjær ca 2½, Rundeskjær ca 2½ daa), gnr./b.nr.103/3. Eiene er Cathrine Haneng Svendsen, og Elisabeth Haneng Tvete.

I kystsoneplanen har øyene status som LNF-område, med hensynssone friluftsliv. Nordre Missingen tas ikke inn i verneområdet. Øyas status fortsetter som i dag. Ingen sikring eller vernestatus utover kommuneplanen.

Grensen for marint vern følger midlere strandlinje (middelvannstand) for flo/fjære rundt øya. Det betyr at en smal sone med privat eiendomsrett i sjø inngår i verneområdet. Missingskjæra

er lave skjær som oversprøytes med sjøvann. Disse bør derfor inkluderes i det marine verneområdet.

Søndre Missingen (gnr./bnr.103/4) eies av Miljødirektoratet.

Det meste av øya og Ovnskjær er sjøfuglreservat (403 daa), med ferdselsforbud 15.4.-15.7. Hele Søndre Missingen og Ovnskjæret er sikret friluftslivsområde. Havna og sjøarealet er en mye brukt uthavn. Dagens friluftsbuk, inkl. adgang til oppankring med dregg/anker videreføres.

Søndre Missingen naturreservat videreføres som eget verneområde. Nordre del av Ovnskjær og søndre del av Søndre Missingen ved Havna, som ikke er reservat, tas *ikke* med i det marine verneområdet. Sjøarealet inkluderes i verneområdet.

7.1.3 Verneforskrift for marint verneområde

Det er utarbeidet et forslag til verneforskrift for marint verneområde etter nml § 39, med formålsparagraf, geografisk avgrensing, vernebestemmelser osv etter mal for liknende forskrifter for marine verneområder (Framvaren, Saltstraumen og Tauterryggen). Forskriften er vedlagt (vedlegg 2).

Det foreslås at navnet på dette verneområdet blir Rauerfjorden marine verneområde.

Det marine verneområde Rauerfjorden bør omfatte sjøbunn, vannsøyle og sjøoverflate. Forslaget skal primært beskytte det undersjøiske landskapet med sitt mangfold av habitater og arter, samtidig som næringsvirksomhet som ikke strider mot verneformålet aksepteres.

Det er sjøbunnen og det undersjøiske landskapet som er vernet, med tilhørende plante- og dyreliv. Det foreslås bl.a. restriksjoner på aktiviteter som kan påføre organismer og strukturer på sjøbunnen skade, herunder bruk av visse fiskeredskaper, oppankring og bunnskraping. Det kan være noen smale renner der det i dag er tillatt med reketråling (mer enn 60 m dype) som vil omfattes av restriksjonene. Det foreslås ikke restriksjoner på høsting av naturressurser som f.eks fisk, ved bruk av redskap som ikke skader sjøbunnen. Fiske vil fortsatt bli regulert etter havressursloven (Fiskeridirektoratet).

Restriksjonsnivået er tilsvarende som for Ytre Hvaler nasjonalpark

7.2 Utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark nml § 35

7.2.1 Hjemmelsgrunnlag

Ytre Hvaler nasjonalpark er vernet i medhold av natuvernlovens § 3 Nasjonalpark. Formålet er å verne et stort og relativt urørt naturområde ved kysten, bevare et undersjøisk landskap med variert topografi og bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hardbunn og bløtbunn

I Ytre Hvaler nasjonalpark er dermed sjøbunnen og sjøoverflaten vernet, men ikke vannsøylen. De fleste former for høsting av levende ressurser som f.eks fiske er tillatt i medhold av særlover (f.eks havressursloven). I enkelte områder (sone A) er det imidlertid ikke

tillatt med aktiviteter som kan skade sjøbunnen, herunder bruk av fiskeredskap som slepes under fiske. Dette gjelder bl.a reketrålning.

Ved en eventuell uvidelse vil det være riktig å bruke naturmangfoldlovens § 35 Nasjonalpark som hjemmel.

7.2.2 Grensebeskrivelse for utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark

Yttergrensen for utvidelsen foreslås lik grensen for alternativet marint verneområde se kap. 9.1.2 med unntak av Teineholmen. Hele utvidelsesområdet foreslås å få status som sone A.

Selve **Rauer** (øya) foreslås å være «hull» i utvidet nasjonalpark, slik at det ikke omfattes av verneforskriften. Det er flere militære installasjoner på øya og den er i aktivt bruk av Forsvaret. Det er også flere mindre naturreservater på øya som da blir utenfor nasjonalparken. Disse forvaltes i dag av Fylkesmannen.

Teineholmen foreslås inkludert i nasjonalparken som et sone C-område med ferdselsrestriksjoner i perioden 15/4 – 15/7 jf. verneforskriften for Ytre hvaler nasjonalpark.

For de andre øyene og holmene foreslås følgende:

Søndre Missingen (grunneier: Miljødirektoratet)

Omfattes av nasjonalparkforskriften, inkl. landarealene. Havna er en mye brukt uthavn. Må sikre at dagens bruk som friluftsområde (inkl. oppankring i sjøen) kan videreføres. Dagens naturreservat omgjøres til sone C jf. verneforskriften til nasjonalparken.

Nordre Missingen (privat grunneier)

Omfattes av nasjonalparkforskriften, restriksjoner på land i verneforskriften vil også gjelde for Nordre Missingen. Trolig lite problematisk, få konsekvenser. Ingen tekniske inngrep her, ei heller sjømerker.

Missingskjæra (Storeskjæret, Lave Skjæret, Rundeskjæret) (privat grunneier):

Dette er skjær som bare er tørre i stille vær. Foreslås inkludert i verneområdet.

7.2.3 Verneforskrift for utvidet nasjonalpark

Verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark beholdes i størst mulig grad slik den er i dag. Det er nødvendig med oppdatering av vedtaksdato, areal, berørte eiendommer etc. Det foreslås også en ny bestemmelse som tillater lavtflyging over området nærmest Rauer av hensyn til Forsvarets aktiviteter. Verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark er i dag hjemlet i naturvernloven, ny hjemmel vil bli naturmangfoldloven. Forslag til endret forskrift finnes i vedlegg 3.

Det foreslås at navnet på nasjonalparken etter en eventuell utvidelse fortsatt er Ytre Hvaler nasjonalpark.

7.3 Teineholmen

Teineholmen foreslås gitt et vern for å beskytte sjøfugl. Fylkesmannen finner det hensiktsmessig å foreslå vern av denne holmen i forbindelse med prosessen med å verne omkringliggende sjøarealer.

Dette er en liten holme sør for utløpet av Engelsviken, med rikt fugleliv. Det er en av de viktigste hekkeholmene for sjøfugl langs denne delen av Østfoldkysten, med fiskemåke og hettemåke som dominerende arter som enkelte år kan nå opp i mer enn 100 par av hver art. Det foreslås et ferdselsforbud i hekketiden 15.4.-15.7., med en 50 m-sjøsone rundt, unntatt ved skjæret i nord. Dette vil ikke hindre båttrafikken til/fra Engelsviken som går nord og vest for holmen eller på østsiden.

Dersom alternativet ovenfor med utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark blir valgt, er det naturlig å foreslå at Teineholmen kan inkluderes i nasjonalparken som sone C med ferdselsrestriksjoner av hensyn til hekkende sjøfugl i perioden 15.april-15.juli (se vedlegg 3). Holmens størrelse og topografi tilsier at det kan være forbud mot teltleire og større arrangementer her.

Dersom alternativet med marint verneområde blir valgt, foreslås Teineholmen vernet som sjøfuglreservat (nml § 34) med egen verneforskrift tilsvarende f.eks Søndre Missingen (se vedlegg 4). Teineholmen omfatter landareal og kan ikke inngå i et marint verneområde, jf. naturmangfoldloven § 39, men man har funnet det hensiktsmessig å foreslå vern av dette området i samme prosess som arbeidet med marint vern.

8 Saksgang videre

Fylkesmannen fremmer med dette et høringsutkast med vernebestemmelser og avgrensning. Dette sendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang før høring etter Naturmangfoldloven § 43.

Etter høring vil fylkesmannen oppsummere innkomne uttalelser og gi sin tilråding til Miljødirektoratet, som så gir tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtak fattes ved kongelig resolusjon.

Det er ikke meldt oppstart av Rauerfjorden som en utvidet Ytre Hvaler nasjonalpark. Restriksjonsnivået i de to alternativene er på samme nivå. Dette alternativet vil også innebære en forenkling ved at det blir færre forskrifter å forholde seg til, både for brukere og forvaltningsmyndigheter.

Man vil etter høringen ta stilling til hvilket av de to alternativene som bør fremmes for Rauerfjorden: Marint vern eller en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

9 Litteratur

-Endelig tilråding med forslag til Referanseområder. Rådgivende utvalg for marin verneplan 30. juni 2004

-Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge. Foreløpig tilråding fra Rådgivende utvalg for marin verneplan pr. 17. februar 2003

Viktig marinbiologisk litteratur om Rauerfjorden

- Christensen, O, Totland, O. & Olsen, H. 2006: Bunntypekartlegging i forbindelse med bruk og vern av sjøområdene mellom Rauøy og Hvaler, Østfold. NGU, Trondheim. Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernadv., rapport nr.4, 2011: 273-301.

- Lundälv, T. 2004: Kartlagning av biologiska värden i djupare delar av Ytre Hvaler, nordöstra Skagerrak, med ROV-teknik. Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernadv., rapport nr.4, 2004: 125-184. Rauerfj., s.125-158.

Delomr. 3: «Ost Søstrene», s.133-134 + 148-149.

- Lundälv, T. 2007: Rapport från ROV-kartering i Rauerfjorden 18.-19.12.2006. Tjärnö marinbiologiska lab. Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernadv., rapport nr.4, 2011: 302-307.

Annen litteratur

-Dons, C. 1944: Norges korallrev. Kgl. norske vidensk. selsk. forhl. s.37-82. s.44-45:

Et lite rev levende Lophelia pertusa funnet i 1926 på 80-90 m dyp mellom Hvaler og Rauer.

-Fiskeri- og kystdept. 2010: Tråleforbud i Rauerfjorden. 3.9.2010.

Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernadv., rapport nr.4, 2011: 308.

-Fredriksen, S. og Rueness, J. 1990: Eutrofitasjoen i ytre Oslofjord. 1989.

Benthosalg i ytre Oslofjord. Statlig program for forurensningsovervåking, rapp. nr. 397/90.

-Rueness, J. og Fredriksen, S. 1991: An assessment of possible pollution effects on the benthic algae of outer Oslofjord, Norway. Taranto (Italia) vol. 17, suppl. 1:223-235.

Litteratur om Ytre Hvaler nasjonalpark – som har overføringsverdi til Rauerfjorden:

Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernadv., rapport nr.:

-Marint miljø og ressurser: Rapp. nr. 5/2005

-Konsekvenser for motorferdsel til sjøs: Rapp. nr. 8/2006

-Konsekvenser for naturmiljø i sjøen: Rapp. nr. 9/2006

-Konsekvenser for fiskeri og havbruk: Rapp. nr. 10/2006

10 Vedlegg

Vedlegg 1 Kart over planområdet, oppstart 2015

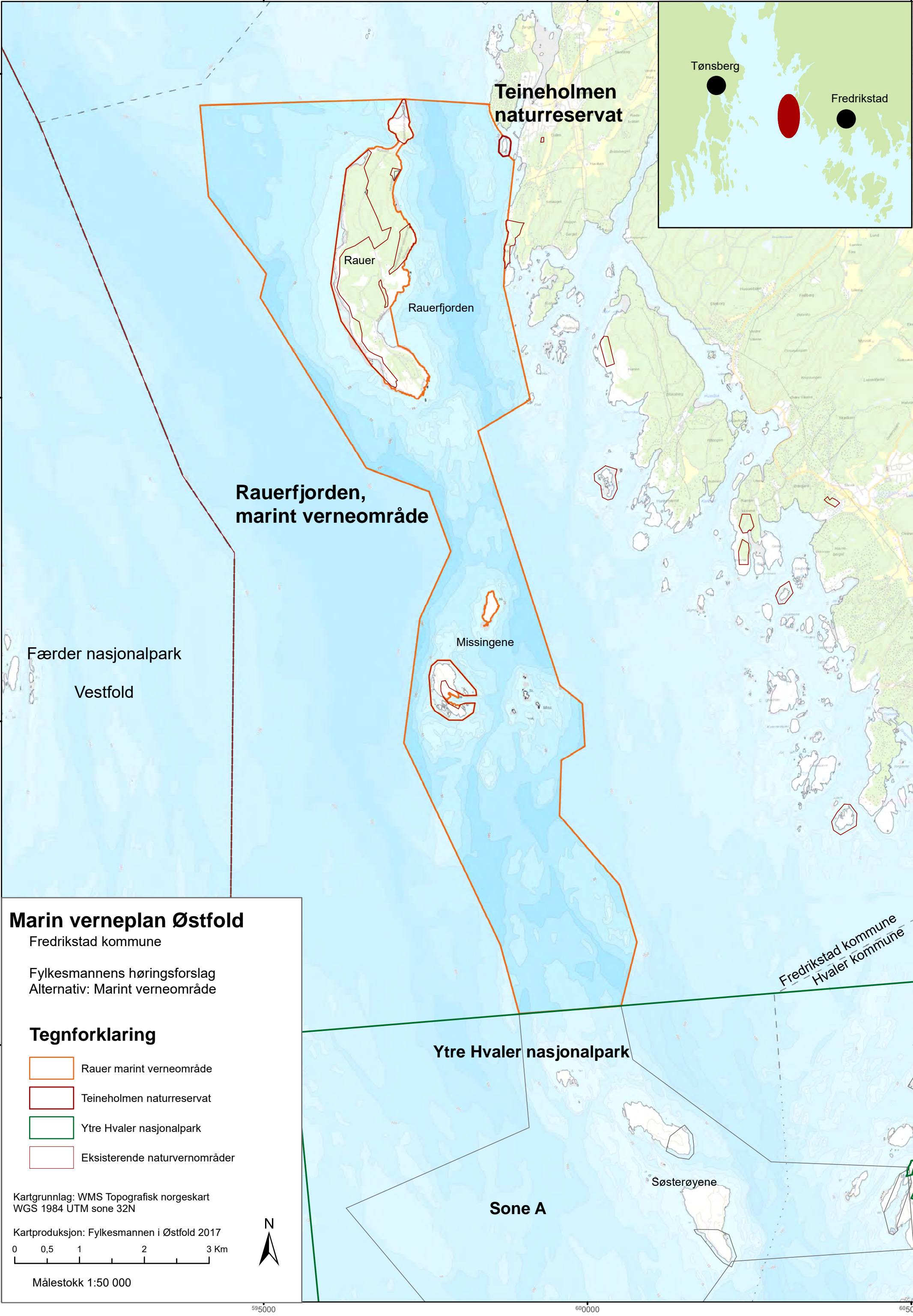
Vedlegg 2 Utkast forskrift for Rauerfjorden marine verneområde

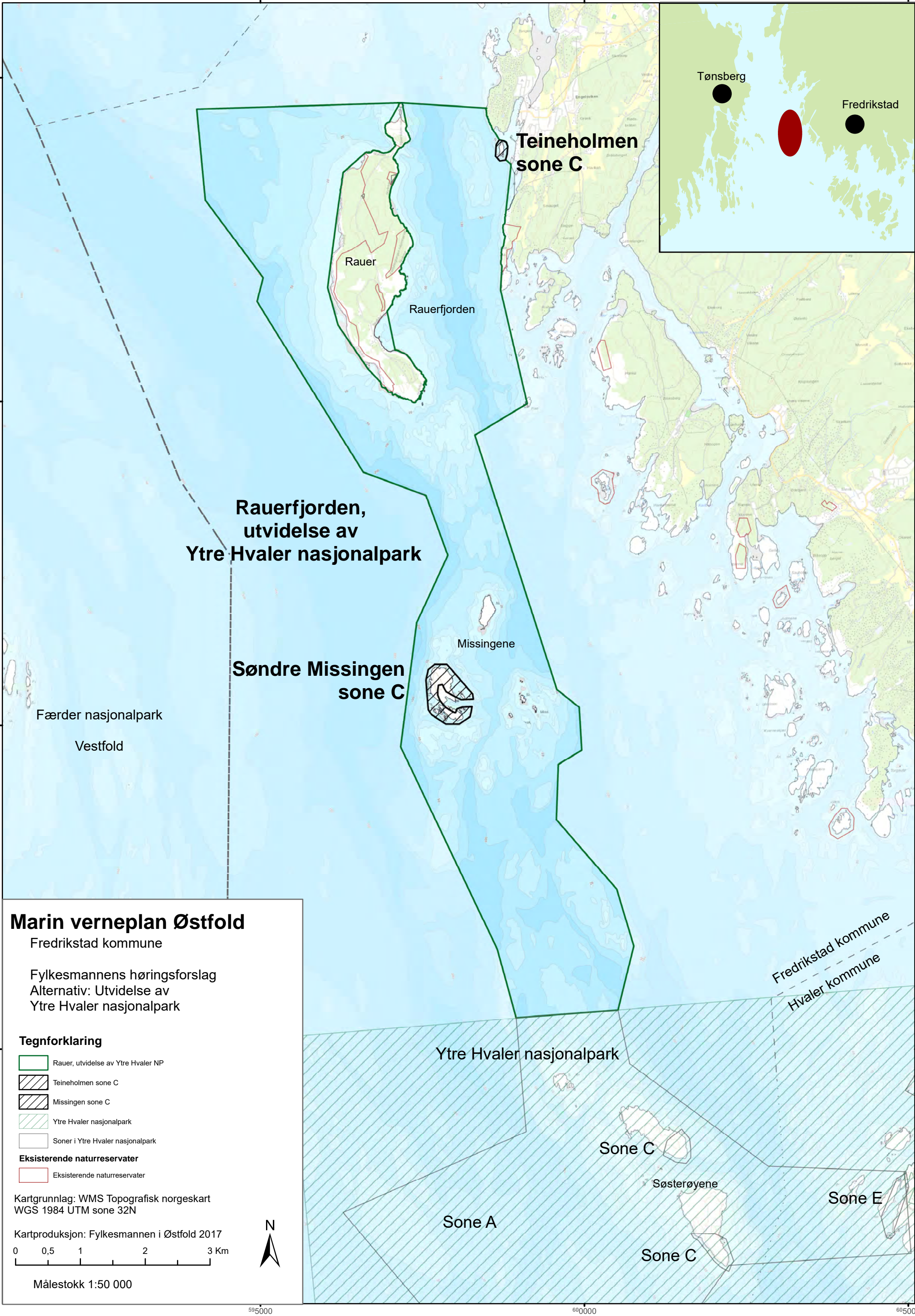
Vedlegg 3 Utkast forskrift for utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark

Vedlegg 4 Utkast forskrift for Teineholmen naturreservat

Kart Rauer-marint vern_A3_S

Kart Rauer-Utvidelse nasjonalpark_A3_S

Marin verneplan Østfold

Fredrikstad kommune

Fylkesmannens høringsforslag
Alternativ: Utvidelse av
Ytre Hvaler nasjonalpark

Tegnforklaring

- Rauer, utvidelse av Ytre Hvaler NP
- Teineholmen sone C
- Missingen sone C
- Ytre Hvaler nasjonalpark
- Soner i Ytre Hvaler nasjonalpark
- Eksisterende naturreservater
- Eksisterende naturreservater

Kartgrunnlag: WMS Topografisk norgeskart
WGS 1984 UTM sone 32N

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Østfold 2017

0 0,5 1 2 3 Km

Målestokk 1:50 000

595000

600000

605000

6570000

6565000

6560000

6555000

Fra: Alsaker Line Hansen[linals@fredrikstad.kommune.no]
Dato: 25.06.2018 12:52:42
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Utsettelse av høringsfrist - marin verneplan Rauerfjorden

Hei,

Dersom vi skal behandle denne politisk i kommunen, så rekker vi ikke behandle saken før 30. august på grunn av at Bystyret ikke har noe møte før 20.september.

Er det mulig å få utsatt høringsfristen til da?

Eventuelt kan vi sende rådmannens innstilling så fort denne er klar, og ettersende eventuelle endringer som skulle skje i den politiske behandlingen.

Vennlig hilsen

Line Hansen Alsaker

Naturforvalter
Miljø- og landbruk
Fredrikstad kommune
Tel: +4769361398
E-post: linals@fredrikstad.kommune.no

Vi har forståelse for at kommunen har behov for å behandle saken politisk og utsetter høringsfristen til 21. september. Av hensyn til vår videre behandling av saken ønsker vi tilsendt rådmannens innstilling når denne er klar.

mvh Karsten Butenschøn
miljøverndirektør
Fylkesmannen i Østfold

Fylkesmannen i Østfold v/ Miljøvernavdelingen
Postboks 325
1502 Moss

Kopi til

SVAR PÅ VARSEL OM OPPSTART AV VERNEPLAN FOR

Vi viser til utsendt varsel den 29.05.2018 om oppstart av arbeid med verneplan for marint vern av Rauerfjorden i Fredrikstad Kommune.

Nettselskapet har ikke elanlegg i det området som omfattes av planen.

Vennligst ta kontakt dersom det skulle være spørsmål eller uklarheter.
Kontaktinformasjon: firmapost@hafslundnett.no

Med hilsen
Hafslund Nett AS

Axel Georg Lous

Avd.
Rettigheter

Fra: Lous Axel Georg[Axel.Georg.Lous@hafslund.no]

Dato: 6. jul 2018 12:34:31

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Tittel: Uttalelse marint vern Rauerfjorden

Hei, se vedlegg for uttalelse.

Med vennlig hilsen

Hafslund Nett AS

Axel Georg Lous

Rettigheter

Telefon: 22 43 58 00

E-post: axel.georg.lous@hafslund.no

Postadresse: Postboks 990 Skøyen, 0247 Oslo

Besøksadresse: Drammensveien 144, 0277 Skøyen

www.hafslundnett.no

Fra: Veiby, Linda[linda.veiby@ra.no]

Dato: 6. jul 2018 14:57:15

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Kopi: 'postmottak@ostfoldfk.no'

Tittel: 18/02014-1 - Fylkesmannen i Østfold - Vern av Rauerfjorden - Naturmangfoldloven § 43 - Høring

Vi takker for henvendelsen vedrørende vern av Rauerfjorden.

Riksantikvaren viser til Østfold fylkeskommune for kulturminneforvaltningens uttalelse i denne type saker.

Hilsen

Linda Lovise Veiby

seksjonssjef

Seksjon for byutvikling, landskap, verdiskaping og samfunnsnytte

Riksantikvaren

Tlf.: +47 982 02 844

www.riksantikvaren.no

Fylkesmannen i Østfold
Aase Richter
Postboks 325
1502 MOSS

Deres ref.
2008/4161 432.1 AAR

Vår ref.
15/710-28/LLH

Dato
24.07.2018

Fredrikstad kommune – høring av marint vern i Rauerfjorden – uttalelse

Jeg viser til høringsbrev datert 29.5.2018. Merknadene nedenfor gjelder bare selve navneforslagene på de alternative verneområdene.

Teineholmen naturreservat

Ingen merknader. *Teineholmen* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i Sentralt stedsnavnregister (SSR).

Rauerfjorden marine verneområde

Ingen merknader til navneforslaget *Rauerfjorden marine verneområde*. *Rauerfjorden* er tilrådd skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Ytre Hvaler nasjonalpark (utvidelse)

Ingen merknader til at *Ytre Hvaler nasjonalpark* beholdes som navn på det utvidede verneområdet.

Vennlig hilsen

Line Lysaker Heinesen
navnesekretær

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Fylkesmannen i Østfold
Kartverket

Postboks 325

1502

MOSS

Postadresse
Postboks 1573 Vika
NO-0118 Oslo

Besøksadresse
Observatoriegata 1 B
NO-0254 Oslo

Sentralbord
+47 22 54 19 50

E-post
post@sprakradet.no
Internett
www.spraakradet.no

Organisasjonsnummer
971 527 404

Fra: Line Lysaker Heinesen[line.lysaker.heinesen@sprakradet.no]

Dato: 24. jul 2018 14:51:35

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Tittel: 15/710-28 Fredrikstad kommune – høring av marint vern i Rauerfjorden – uttalelse

Se vedlagte saksdokumenter.

Fra: Lars Egidius Helle[garntangen@yahoo.com]
Dato: 17. aug 2018 10:47:37
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Høringssvar Rauerfjorden marint verneområde

Vedlagt følger høringssvar Rauerfjorden marint verneområde fra AS Garntangen med vedlegg.

Fint om dere bekrefter mottaket

Lars Egidius Helle
Enestyre/forretningsfører
AS Garntangen
950 84 195 garntangen@yahoo.com

AS Garntangen

Til:

Fylkesmannen i Østfold

Oslo 17.8.18

Ad. Høring om marint verneforslag for Rauerfjorden

Det vises til Fylkesmannens kunngjøring av 11. juni 2018 hvor Fylkesmannen i Østfold foreslår at Rauerfjorden skal bli nytt et marint verneområde eller nasjonalpark. Frist for innspill er satt til 30. august 2018.

Undertegnede representerer

- 1) AS Garntangen som er grunneier av gnr 107 bnr 7, og
- 2) 7 hytteeiere som fester hytter på eiendommen.

Som grunneier og festere er vi allerede berørt av naturvernplaner etter at Garntangen naturreservat ble etablert på eiendommen ved kgl. res i 2010. For oss er det viktig at de ytterligere verneforslagene i tilknytning til eller i nærheten av eiendommen ikke skal være til hinder for naturlig bruk og utvikling av eiendommen, hytter, VA-anlegg, brygger, badeplasser/trapper, strandhus, m.m. Det vises til våre tidligere inngitte innspill til Fylkesmannens i brev av 13. mai 2018 (se vedlagt). Vi fastholder de innspillene som ble gitt der. Naturens gang, i kombinasjon med klimaendringer og økt båttrafikk, vil kunne medføre behov for flytting av kampestein, mudring/flytting av sandmasser og utvidelse av brygger for å bevare dagens farled til brygge, strand og hytter. Det kan også bli aktuelt for de 2 hyttene nærmest sjøen å anlegge VA-anlegg via sjøkabler.

I forbindelse med forrige høringsrunde våren 2018 ble gnr 107 bnr 7 uttrykkelig omtalt som en berørt grunneiendom i Fylkesmannens høringsbrev. I de oppdaterte planene er alle referanser til gnr 107 bnr 7 utelatt. Utkastet til forskrift om nasjonalpark § 1 og utkastet til forskrift om marint verneområde § 2 angir begge hvilke gnr/bnr verneforslagene berører. Gnr 107 bnr 7 er ikke opplistet i noen av disse bestemmelsene. Likevel indikerer kartene vedlagt planene at verneområdet skal følge store deler av strandlinjen til AS Garntangen.

I utkast til forskrift om marint verneområde er grensen for verneområdet satt til strandlinjen ved høyvann. Noe tilsvarende øvre grense i terrenget for verneområdet er ikke fastsatt i utkastet til

AS Garntangen

forskrift om nasjonalpark. Fylkesmannen har tidligere uttalt at grensen skal følge «kystkonturen». Når verneområdene følger kystlinjen, ber AS Garntangen og hytteeierne om at grensen følger eiendomsgrensen i sjøen, dvs. «*ut i sjøen til marbakken eller – hvis marbakke ikke kan påvises – til to meters dybde ved middels lav vannstand*» (se f.eks. Høyesteretts avgjørelser inntatt i Rt. 2005 s. 1577 og Rt. 2011 s. 814).

Etter vårt høringsinnspill av 13. mai 2018, fremkommer det av fremlagte oversiktskart at grensene for de foreslåtte verneområdene langsetter eiendommen til gnr. 107 bnr. 7 har blitt justert noe. Grensejusteringene er ikke omtalt eller beskrevet i saksfremlegget. Etter forespørsel har AS Garntangen i e-post fra fylkesmannen av 16. august 2018 fått tilsendt et noe mer detaljert kart benevnt «Utsnitt-Garntangen A3» (se vedlegg). Av dette kartet synes det som om grensen for verneområdet (rød tykk linje i kartet) ikke følger nøyaktig langs «*teiggrense vannkant [...]*» (lilla prikket linje i kartet). Enkelte steder, herunder også ved eiendommens badeplass, er grensen for verneområdet trukket over land. Andre steder er grensen for verneområdet lagt tydelig ut i sjøen. Det fremstår derfor uklart nøyaktig hvor grensene langs gnr 107 bnr 7 er tenkt.

Fylkesmannen bes uansett klargjøre om verneområdene skal følge eiendomsgrensen i sjøen, kystkonturen, eller om verneområdene skal omfatte deler av eiendommen i sjø eller land til gnr. 107 bnr. 7.

AS Garntangen og hytteeierne fastholder tidligere fremsatt forslag om at grensen for marint verneområde bør følge en rett linje fra det sørøstre hjørnet av vernesonen rundt Teineholmen til det nordvestre hjørnet av Garntangen naturreservat. Fylkesmannens manglende presisering – tross oppfordring – av hvor grensen skal gå langs strandlinjen, viser at det vil være mest hensiktsmessig om grensen følger naturreservatet. Dette vil forhindre fremtidig usikkerhet og uenighet om spørsmålet og være forutsigbart for alle parter. Subsidiært, dersom grensen skal fastsettes på annen måte, må det fastsettes unntaks-/dispensasjonshjemmel for bygging/vedlikehold av brygger, bygninger og kabler/rørledninger.

Fylkesmannen bes uansett klargjøre eksakt hvilket område av strandlinjen som omfattes av verneplanene.

Av forskrift om nasjonalpark § 3 pkt. 7.2 følger det at bl.a. unødvendig støy og bruk av vannscooter er forbudt i verneområdet. Samtidig følger det av høringskartet at et sjøområde langs land fra Engelsviken i nord til Garntangen i syd ikke omfattes av verneområdet. En mulig utilsiktet konsekvens av det utvidete verneområdet for nasjonalparken kan i så fall bli at støy knyttet til vannscooter flyttes fra Rauerfjorden til et område i umiddelbar nærhet av hekkeplasser, bade strender, badeplasser og hytter. Denne sideeffekten bør hensyntas og omtales i forskriften.

Med vennlig hilsen

Lars Egidius Helle

AS Garntangen

3 vedlegg

AS Garntangen

Til:

Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernavdelingen

Deres Ref. 2008/4161 432.1 AAR

Oslo 13.5.2018

Ad. Varsel om oppstart av marin verneplan for Rauerfjorden

Det vises til Fylkesmannens varsel av 17. april 2018 om justert grense for marint verneområde for Rauerfjorden. Frist for innspill er satt til 20. mai 2018.

Undertegnede representerer AS Garntangen som er grunneier av gnr 107 bnr 7, samt 7 hytteeiere som fester hytter på eiendommen.

Om eiendommen på Garntangen heter det i Fylkesmannens brev om revidert verneplan:

«Garntangen g/bnr 107/7 privat eiendom

- Grensen følger kystkonturen fra liten odde til grensepunkt i sør mot Garntangen naturreservat og følger reservatgrensen videre.»

Garntangen naturreservat ble etablert ved kgl. res. i 2010 og dekker søndre del av eiendommen til AS Garntangen. Det fremkommer ikke entydig av beskrivelsen eller kartet vedlagt Fylkesmannens brev hvilken «liten odde» det siktes til som nordlig grensepunkt. Et detaljert kartutsnitt mottatt fra seniorrådgiver Aase Richter i miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen indikerer ingen «odde», men tvert imot et nordlig grensepunkt helt nord på AS Garntangens eiendomsgrense (nord for høydedraget kalt Garnhausen på sjøkart). AS Garntangen og hytteeierne ber om at den eksakte grensen klargjøres.

Av de fremlagte kartene fremstår det følgelig som at forslaget om revidert marint verneområde omfatter om lag 600 meter mer av strandlinjen til AS Garntangen enn det området som allerede i dag er omfattet som naturreservat. Det marine verneområdet vil dermed omfatte nærmeste strandlinje for 6 av hyttene på eiendommen, herunder 2 hytter som ikke har kjørbare landveis adkomst og dermed er delvis avhengig av sjøveis transport. Videre synes det som om det utvidede marine området vil omfatte en etablert badeplass (anlagt på 30-tallet) med badetrapper og stupebrett, én båtbrygge, ett strandhus og en sandstrand hvor småbåter trekkes i land.

Vi vil vise til at Fylkesmannen i forbindelse kgl. res. om etablering av Garntangen naturreservat av 16. april 2010 uttalte:

AS Garntangen

«Fylkesmannen viser til at det primært ikke er ønskelig med hytter og brygger i reservater, og tilrår derfor grensejusteringer for å ta ut en hytte, to brygger og 150 m av totalt 400 m strandlinje i Smaugstangbukta for å unngå nærhet til uteplass og til hytte. Arealene som foreslås tatt ut har ikke vesentlige verneverdier.[,,,]»

AS Garntangen og hytteeierne mener at det samme må gjelde for det marine verneområdet, slik at strandlinje i tilknytning til hytter og brygger ikke inkluderes i verneområdet. Vi ønsker ikke at det marine verneområdet skal være til hinder for forventet fremtidig utnyttelse og naturlig bruk og utvikling av eiendommen. Naturens gang, i kombinasjon med klimaendringer og økt båttrafikk, vil kunne medføre behov for flytting av kampestein, mudring/flytting av sandmasser og utvidelse av brygger for å bevare dagens farled til brygge, strand og hytter. Det kan også bli aktuelt for de 2 hyttene nærmest sjøen å anlegge VA-anlegg via sjøkabler.

Vi ber derfor om at grensen justeres fra å følge «kystkonturen» langs AS Garntangens kystlinje til å ligge anslagsvis 30 meter utenfor kystkonturen for området nord for Garntangen naturreservat. Dette kan gjøres ved at grensen for marint verneområde følger en rett linje fra det sørøstre hjørnet av vernesonen rundt Teineholmen til det nordvestre hjørnet av Garntangen naturreservat.

Vi har for øvrig ingen innsigelser til at det marine verneområdet følger kystkonturen til Garntangen naturreservat.

Med vennlig hilsen

Lars Egidius Helle
AS Garntangen

Fra: **Richter, Aase** FmosAar@fylkesmannen.no
Emne: SV: Rauerfjorden, marint vern
Dato: 16. august 2018 kl. 12:17
Til: Garntangen garntangen@yahoo.com

RA

Hei

Her er utsnitt av området ved Garntangen. Dette må sammenholdes med grensebeskrivelsen i dokumentet som heter Fagvurdering (kap. 7.1).

Mvh

Aase Richter

Fra: Garntangen <garntangen@yahoo.com>
Sendt: lørdag 28. juli 2018 10:27
Til: Richter, Aase <FmosAar@fylkesmannen.no>
Emne: Fwd: Rauerfjorden, marint vern

Hei,

Fint om du sender meg kartutsnittet nevnt nedenfor så fort du er tilbake.

Mvh
Lars Egidius Helle
AS Garntangen

Sendt fra min iPhone

Videresendt melding:

Fra: "Hardeng, Geir" <FmosGha@fylkesmannen.no>
Dato: 27. juli 2018 kl. 12:36:27 CEST
Til: "garntangen@yahoo.com" <garntangen@yahoo.com>
Kopi: "Richter, Aase" <FmosAar@fylkesmannen.no>
Emne: Rauerfjorden, marint vern

Hallo,

Ref. tlf. i dag, der du ønsker et kart som **eksakt** viser foreslått vernegrense ved Garntangen, da strektykkelsen på høringskartet er «stor».

Da jeg ikke har tilgang på shape-filene her – og andre er på ferie, må du vente til saksbehandleren er tilbake mandag 13. aug. :

Aase Richter

fmosaar@fylkesmannen.no
Tlf. [69247117](tel:69247117) / [90529326](tel:90529326)

Vennlig hilsen

Geir Hardeng
seniorrådgiver

Telefon: 69 24 71 22

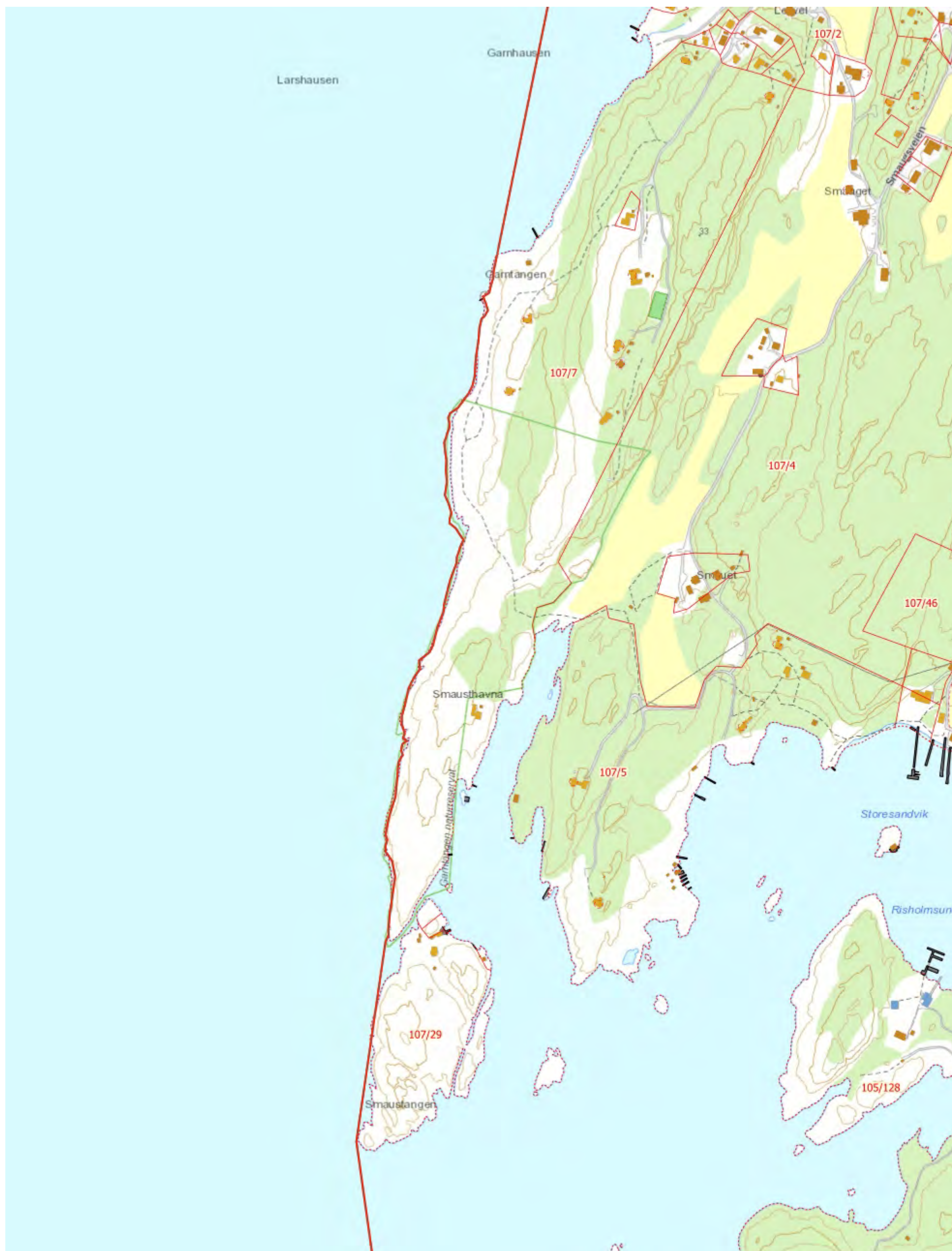
www.fylkesmannen.no/ostfold

<image001.jpg>

Vi gjør oppmerksom på at både inngående og utgående e-post blir vurdert for journalføring i Fylkesmannens saksbehandlingssystem.

Utsnitt-
Garnta...A3.pdf

0 100,00 200,00 400,00 Meters

Merknader

Utsnitt ved Garntangen

Tegnforklaring

Eiendomsgrense

↘

Teiggrense

↘

Teiggrense fiktiv

↘

Teiggrense punktfeste

↘

Teiggrense vannkant og vegkant

EiendomsID (Gnr/Bnr/Fnr)

Az Gnr_Bnr_Fnr

Az Gnr_Bnr_Fnr

Bygningsmessige anlegg

Frittstående trapp og skrå forstøtningsmur

Brygge og molo

Tank

Tårn

Silo

Dam

Fundament

Pipe

Svømmebasseng

Tribune

Bygningsmessige anlegg - punkt

Tårn, tank, silo og pipe

Bauta og statue

Brygge- og molokant

Bygning

Bolig

Bolig

Fiskeri og landbruk

Fiskeri og landbruk

Fritidsbolig

Garasje og uthus

Garasje og uthus

Udefinert

Annen næring under terreng

Annen næring

Bygningsavgrensning

↘Takkant

↘Taksprang

↘Bygning fra plan

↘Takoverbyggkant

↘Mønelinje

↘Bygningsdelelinje

↘Bygningslinje

↘Grunnmur

↘Låvebru

↘Trappbygg

↘Veranda

↘Bygningsbru

↘Takplatå

↘Undergrunn

GeocacheBasis

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Fylkesmannen i Østfold
Statens hus, Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 20.08.2018
Vår ref: 18/02816-2
Deres ref:

Uttalelse til høring av marint vern - Rauerfjorden samt gruntområder sydover mot Struten i Fredrikstad kommune

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 29. mai 2018.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plan-, utbyggings- og verneprosesser.

Uttalelse fra DMF

Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Dersom ressursene bygges ned eller båndlegges på en annen måte, er de i mange tilfeller utilgjengelig i overskuelig framtid. Mineralressurser representerer store verdier. Utvinning av denne type ressurser gir grunnlag for annet næringsliv.

DMF er opptatt av at mineralressurser som har eller kan ha verdi ved uttak og utnyttelse, blir hensyntatt i verneprosessen. Vern kan i tillegg til å båndlegge mineralressurser innenfor selve verneområdet også medføre arealrestriksjoner utenfor verneområdet, og på denne måten legge begrensninger eller føringer for uttak av mineralressurser utenfor verneområdet. Graden av restriksjoner i områdene rundt verneområdet vil avhenge både av hva slags verdier som ligger til grunn for vernet og hva slags mineralressurser som kan være aktuelle å ta ut. Hvordan mineralressurser driftsmessig tas ut, topografi m.m kan også være av betydning for grad av konflikt mellom verneområdeinteresser og muligheter for utnyttelse av mineralressurser nært verneområder.

Marint vern i Rauerfjorden

Vernet i Rauerfjorden gjøres delvis på grunnlag av forholdene som er skapt gjennom områdets geologiske undervannsmiljø, som en forlenging av Oslofeltet. Etter det DMF kjenner til vil de foreslåtte alternativer for vern i Rauerfjorden ikke berøre kjente, registrerte mineralressurser. Mineralske ressurser er i liten grad kartlagt i sjø. Vi kan heller ikke se tilstedeværelse av de øvrige interesser DMF er satt til å ivareta i verneprosesser.

Vi har dermed ikke ytterligere kommentarer til verneforslaget.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Håvard Hammerstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Håvard Hammerstad

Mottakere:

Fylkesmannen i Østfold

Statens hus, Postboks 325

1502 MOSS

Kopi til:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?><ns0:Melding
xmlns:ns0="http://www.arkivverket.no/Noark4-1-WS-WD/types"><journpost
xmlns=""><jpJaar>0</jpJaar><jpSeknr>0</jpSeknr><jpJpostnr>0</jpJpostnr><av
smot><amIhtype>0</amIhtype></avsmot><avsmot><amOrgnr>974760282</amOrgnr><a
mIhtype>1</amIhtype><amNavn>Direktoratet for
mineralforvaltning</amNavn><amAdresse>Postboks 3021
Lade</amAdresse><amPostnr>7441</amPostnr><amPoststed>TRONDHEIM</amPoststed
></avsmot><dokument><dbTittel>592909_1_1.PDF</dbTittel><veVariant>P</veVar
iant><veDokformat>pdf</veDokformat><fil/><veFilnavn>592909_1_1.PDF</veFiln
avn><veMimeType>application/pdf</veMimeType></dokument></journpost><noarks
ak
xmlns=""><saSaar>0</saSaar><saSeknr>0</saSeknr></noarksak></ns0:Melding>
```

Fra: fmospostmottak@fylkesmannen.no[fmospostmottak@fylkesmannen.no]
Dato: 20. aug 2018 10:37:53
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Melding hentet fra SvarInn med utilstrekkelig metadata for levering via BestEdu

Du har fått en BestEdu melding. Se vedlegg for metadata og dokumenter.

Fra: Richter, Aase[FmosAar@fylkesmannen.no] Dato: 22. aug 2018 11:04:00 Til: Olsen, Monika Tittel: SV: styremøteyhnp 28.09.. og Rauer

Ja, det skal gå bra.

Mvh
Aase Richter

Fra: Olsen, Monika
Sendt: tirsdag 21. august 2018 15:42
Til: Richter, Aase <FmosAar@fylkesmannen.no>
Emne: styremøteyhnp 28.09.. og Rauer
Viktighet: Høy

Hei Aase,
Styremøte yhnp til høsten er berammet 28.09 og 30.11. Hvis vi får fattet et vedtak om Rauer den 28.09 får du det mandagen etter – er det ok?

mvh
Monika Olsen

Nasjonalparkforvalter/Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

**Ytre Hvaler
nasjonalpark**

Kontor: +47 69247024
Mobil: +47 90712929
Sentralbord: +47 69247000
www.ytrehvaler.no

Lik Ytre Hvaler på Facebook

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
POSTBOKS 325
1502 MOSS

Vår ref.: 128975/2018 - 2017/10403

Deres ref.:

Dato: 24.08.2018

Melding om vedtak. Forslag om marint vern av Rauerfjorden- høring fra fylkesmannen i Østfold

Det vises til høringsbrev fra fylkesmannen av 29. mai 2018.

Fylkesutvalget behandlet saken i møte 22 august og fattet følgende vedtak:

«Østfold fylkeskommune støtter forslaget om vern av Rauerfjorden, og vil anbefale at dette skjer gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark»

Kopi av møteprotokoll og saksfremlegg følger vedlagt.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert av

Elin Tangen Skeide
fylkesplansjef

Atle Haga
fylkesbiolog

Saksnr.: 2017/10403
 Løpenr.: 95419/2018
 Klassering: K10
 Saksbehandler: Atle Haga

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
--------------	----------	----------------

Forslag om marint vern av Rauerfjorden- høring fra fylkesmannen i Østfold

Vedlegg

- 1 Rauer -høringsbrev
- 2 Rauer- fagnotat

Fylkesordførers forslag til vedtak

Østfold fylkeskommune støtter forslaget om vern av Rauerfjorden, og vil anbefale at dette skjer gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

Fylkesutvalgets behandling:

Representanten Johan Edvard Grimstad (Sp) framsatte følgende forslag:

Saken utsettes til neste møte.

Representanten Johan Edvard Grimstad (Sp) framsatte følgende forslag:

Østfold Fylkeskommune støtter ikke forslaget om vern av Rauerfjorden i det omfang som er presentert. Hele saken bør avvente utredning om muligheter for marin produksjon i store deler av det skisserte området sammen med Østfolds kystområder totalt sett. Ivaretagelse av bløtbunnsområdene i Rauerfjorden bør kunne gjøres på andre måter, f.eks. ved andre typer restriksjoner og reduksjon i arealmessig omfang.

Votering:

Utsettelsesforslaget fikk 3 stemmer og falt (H, Sp).

Ved alternativ votering ble fylkesordførers forslag til vedtak vedtatt med 10 mot 1 stemmer avgitt for Johan Edvard Grimstads forslag (Sp).

Fylkesutvalgets vedtak 22.08.2018:

Østfold fylkeskommune støtter forslaget om vern av Rauerfjorden, og vil anbefale at dette skjer gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

Fylkesordførers behandling

Ingen endring.

Sarpsborg, 13. august 2018

Ole Haabeth
fylkesordfører

Fylkesrådmannens anbefaling

Østfold fylkeskommune støtter forslaget om vern av Rauerfjorden, og vil anbefale at dette skjer gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

Sarpsborg, 19. juli 2018

Anne Skau
fylkesrådmann

Hilde Brandsrud
fylkesdirektør

Bakgrunn for saken

Ved brev av 29 mai i år har fylkesmannen i Østfold sendt på høring forslag om marint vern i Rauerfjorden. Høringsfristen er satt til 30. august.

Fakta

Forslaget om vern av Rauerfjorden er et ledd i arbeidet med å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Forslaget er utarbeidet av fylkesmannen i Østfold etter oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, og bygger på tilrådingen bl.a. fra «Rådgivende utvalg for marin verneplan», som leverte sin innstilling til Miljøverndepartementet i 2004.

Verneformålet er å ta vare på det undersjøiske landskapet (sjøbunnen) med tilhørende plante- og dyreliv. Spesielt viktig er bløtbunnområdene i Rauerfjorden, som har hatt beskyttelse mot påvirkning fra bunntåling pga. forsvarets tilhold på øya. Også den ytre skjærgården som er preget av holmer, skjær og eksponerte svaberg og gruntvannsområder har mange viktige naturtyper med stort artsmangfold av marine artsgrupper. Forslaget omfatter også noe areal på land med formål å verne skog med spesiell botanikk.

Det er to alternative forslag som sendes på høring, der den ytre avgrensning er lik for begge alternativene.

Det ene alternativet er et marint verneområde etter naturmangfoldloven og der Teineholmen i tillegg foreslås fredet som naturreservat. Rauer, Søndre og Nordre Missingen inngår ikke, men Søndre Missingen er allerede vernet som naturreservat.

Det andre alternativet innebærer en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark. Rauer er holdt utenfor, men Søndre og Nordre Missingen og Teineholmen inngår.

Forslaget til vernebestemmelser er svært like i begge forslag og i samsvar med dagens bestemmelser i Ytre Hvaler nasjonalpark. Forvaltningsmyndigheten blir imidlertid forskjellig. Ved en nasjonalparkutvidelse blir forvaltningen lagt til eksisterende nasjonalparkstyre, mens ved marint vern blir fylkesmannen forvaltningsmyndighet.

Fylkesrådmannens vurderinger

Oslofjorden er friluft- og rekreasjonsområde for halvparten av Norges befolkning, og en langsiktig forvaltning er påkrevet. I dette ligger en bærekraftig bruk av vern av nærmere bestemte områder. Fylkesrådmannen er i denne sammenheng positiv til at Rauerfjorden vernes med de begrunnelser som er gitt.

Fylkesrådmannen har god erfaring med Ytre Hvaler nasjonalpark og herunder at forvaltningen skjer via et bredt sammensatt nasjonalparkstyre. Følgelig anbefales at Rauerfjorden vernes ved en utvidelse av dagens nasjonalpark, noe som fører til et stort helhetlig verneområde med ens bestemmelser samtidig som også Nordre Missingen vernes.

Kongelig Norsk Båtforbund

Sekretariatet

Oslo, 28. august 2018

Fylkesmannen i Østfold

Postboks 325, 1502 Moss

Fremsendt til fmospostmottak@fylkesmannen.no

HØRING AV MARINT VERN I RAUERFJORDEN, FREDRIKSTAD KOMMUNE

Det vises til Deres referanse: 2008/4161 432.1 AAR datert 29.05.2018.

Om Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF)

KNBF er landsdekkende og representerer 45.000 medlemmer på landsbasis. 16.000 av disse er organisert i Region Øst i 75 medlemsforeninger eller som personlige medlemmer. Region Øst dekker kysten fra svenskegrensen, inn Oslofjordens østside og ut Oslofjordens vestside til og med Telemark, samt innlandsfylkene Hedmark og Oppland.

KNBF arbeider for «**Et bedre båtliv for alle, på naturens premisser**» og er således er opptatt av at båtfolk og andre kan oppleve naturen på sitt beste.

Uttalelse

KNBF støtter Fylkesmannens initiativ til marint vern i Rauerfjorden og vi synes det er betryggende at det lages reguleringer som også sikrer våre etterkommere en flott natur. Høringsutkastet virker godt gjennomarbeidet, dog er det meget omfattende dokumentet noe uoversiktlig. På vegne av båtfolket ønsker vi å kommentere noen punkter.

Det er to alternative forslag. Det er ikke gitt noen begrunnelse/motivasjon for at to er valgt, fremfor ett forslag.

Alternativet Maritimt verneområde Rauerfjorden

KNBF har ingen merknader til dette alternativet.

Alternativet Utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark

Det foreslås fartsbegrensning på 5 knop i et område benevnt Sone E i Vernekartet. Vi har ikke funnet kart med «sone E» i det mottatte materiale. Generelt mener KNBF at fartsbegrensninger bør innføres etter nasjonale retningslinjer og spesielt merket/skiltet der disse fravikes eller det for øvrig er naturlig.

Det virker noe underlig at det kun skal høres på punkter i paragrafene 1, 3 og 9.

I dette alternativet er det ikke gitt unntak for ferdsel med båt eller andre fartøyer, som i det andre alternativet.

Det foreslås å innføre forbud mot å tømme kloakk i sjøen i §7. Båtfolket har, med meget få unntak, som eneste utvei å tømme kloakk fra båt i sjøen. Flesteparten av båter med toalett er ikke utrustet for tømning på en av de få tømmestasjonene som er opprettet. Disse er for øvrig lite kjent, har tvilsom regularitet og er langt fra tilstrekkelig i antall. Tømning i sjøen (kun saltvann) mer enn 300 meter fra land, har blitt praktisert i årtier, uten at myndighetene har sett det formålstjenlig med tiltak. KNBF ser klart den estetiske utfordringen dette innebærer, men mener at slike pålegg skal være faktabasert. I dokumentets «**Fagvurdering av marint verneområde**» sies det:

«Pr. i dag vurderes Rauerfjorden i liten grad å være utsatt for inngrep og aktiviteter som belaster økosystemet, jf. Avsnitt om trusler mot verneverdiene og avsnitt om Brukerinteresser.»

Om dette forbudet iverksettes, for «nesten hele østfoldkysten», må myndighetene legge til rette for alternative løsninger. **Før iverksetting** må det komme sentrale bestemmelser, med rimelig tidsfrist, om at alle båter med toalett må være utrustet for godkjent tømning. Det må opprettes tømmestasjoner i antall og på steder for, i praksis, å bli benyttet. For å oppnå den ønskede effekt må folket tilføres kunnskap for å bli motivert for en slik omlegging.

Avslutning

KNBF støtter alternativet **Maritimt verneområde Rauerfjorden** og ønsker lykke til i det videre arbeidet.

Vennlig hilsen
Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF)

Helge Arnold Karlsen
Leder KNBF Region Øst
Sign.

Endre Solvang
Generalsekretær
Sign.

Fra: Endre Solvang[endre@knbf.no]

Dato: 28. aug 2018 13:14:47

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Kopi: Helge Arnold Karlsen; rvhans@online.no

Tittel: HØRINGSSVAR FRA KONGELIG NORSK BÅTFORBUND - RAUERFJORDEN

Til

Fylkesmannen i Østfold

Vedlagt følger vårt høringssvar.

Med vennlig hilsen

Endre Solvang
Generalsekretær

Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF)

Vågebyveien 23

0569 OSLO

Tlf.: 2235 6800

Mobil: 954 90 900

E-post: endre@knbf.no

Web: www.knbf.no

Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF)

er Norges største landsdekkende interesseorganisasjon for fritidsbåtkbrukere.

KNBF er en sammenslutning av båtforeninger og personlige tilsluttede medlemmer.

Forbundet er en ikke-fortjenestebasert, frivillig, ideell og allmennyttig organisasjon.

KNBF har doblet antall medlemmer de siste 8 år og vi er nå 45.000 medlemmer fordelt

på 360 medlemsforeninger, samt personlige medlemmer. Vi arbeider for et bedre båtliv

på naturens premisser og tilbyr båt- og foreningsforsikring gjennom Norske Sjø.

Forbundet har 80 tillitsvalgte, eget sekretariat med 4 ansatte, egen besiktigelsesmannsordning,

er i fin utvikling og har en ambisiøs strategiplan for videre vekst i perioden 2016 – 2020.

Fra: Nina Frydenlund[ostfold@fnf-nett.no]
Dato: 29. aug 2018 08:31:49
Til: Butenschn, Karsten
Tittel: Hring marint verneforslag Rauerfjorden

Hei!

Ville bare melde om at tilslutta organisasjoner i Forum for natur og friluftsliv stfold stiller seg positive til begge foresltte modeller for vern, og har derfor ingen preferanser p hva som blir valgt.

Mvh
Nina Frydenlund
Fylkeskoordinator
Forum for natur og friluftsliv stfold
Vadbenken 8
1680 Skjrhalden

FNF stfold jobber for fremme natur- og friluftsinteressene i stfold. Medlemmer av forumet er:
DNT Vansj, DNT Indre stfold, DNT Nedre Glomma, Tistedalens Friluftslag, Naturvernforbundet i stfold, Norges
Jeger- og Fiskerforbund stfold, Oslofjordens Friluftsrd, 4H, stfold Botaniske Forening og Norsk Ornitologisk
Forening stfold

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Fylkesmannen i Østfold	Une Sand	28.08.2018	2012/5795-53/315
Postboks 325		Tidligere dato	Tidligere referanse
1502 MOSS		29.05.2018	2008/4161

Uttalelse til verneforslag for Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten, Fredrikstad kommune.

Det vises til oversendelse av forslag til vern av Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten. Forsvarsbygg uttaler seg med den hensikt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser i saker som behandles gjennom naturmangfoldloven og annet regelverk som påvirker arealbruk.

Det er to alternative forslag, hvor det ene er et marint verneområde etter naturmangfoldloven og det andre alternativet innebærer en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark. Den ytre avgrensningen er lik for begge alternativer.

Rauøy og omkringliggende areal omfattes av forslagene og dette er et aktivt og svært viktige øvingsområde for Forsvaret. I NOU 2004:27 klargjøres Forsvarets behov for arealer til skyte- og øvingsfelt. Her anbefales det å fase ut øvingsfelt i Oslofjorden, men at dette feltet, Ø11, beholdes. Ved ny nasjonal gjennomgang av skyte- og øvingsfelt i sjø i 2015, forutsettes Ø11 videreført. Øvingsområdet benyttes til øvelse og trening og er et unikt skyte- og øvingsområde som ikke vil kunne erstattes med tilsvarende øvingsfasiliteter i denne delen av landet, blant annet på grunn av nærhet til viktige ressurser. Dette gjør at Ø11 er svært viktig for å ivareta og opprettholde Forsvarets øvings- og treningskapasitet i Oslofjorden.

Det er foreslått fartsbegrensning i omkringliggende områder som vil være til hinder for Forsvarets eksisterende bruk og vil medføre redusert tilgjengelighet til øvingsfeltet. Det er behov for at Forsvaret og andre brukere av øvingsområdet unntas fartsbegrensninger på 5 knop, også utenfor øvingsfeltet.

I praksis fungerer Forsvarets bruk i dag som vern av området ettersom det er Forsvarets bruk gjennom lang tid, som har gjort at området har den tilstanden det har i dag. Men den nåværende og fremtidige bruken av området er ikke forenlig med ønske om en mest mulig urørt tilstand og at området skal kunne tjene som referanse for område for forskning og overvåking. Vi har tidligere vært positive til vern i området og det er i dag 5 naturreservater å ta hensyn til. Ytterligere vern vil gi så store begrensninger i Forsvarets aktivitet at det ikke kan aksepteres og vi kan ikke se at de to alternative verneforslagene er forenlig med Forsvaret eksisterende bruk og behov i skyte- og øvingsfeltet. Forsvaret har behov for å videreføre sin treningsvirksomhet i området og vårt standpunkt om at skytefelt Ø11 holdes utenfor verneforslaget opprettholdes.

Une Sand
Forsvarsbygg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi til:

Forsvarsstaben Postboks 800, Postmottak 2617 LILLEHAMMER

Fra: Une Sand[une.sand@forsvarsbygg.no]
Dato: 29. aug 2018 11:42:27
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Tittel: Elektronisk oversendelse fra Forsvarsbygg

Vår ref.: 2012/5795

Vedlagt følger brev fra Forsvarsbygg. Brevet sendes i de fleste tilfeller elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt. Oversendelsesbrevet er i PDF/A-format og for å lese dokumentet forutsettes det at Acrobat Reader 5.0 eller høyere er installert. Programmet kan lastes ned gratis fra www.adobe.com

Vennlig hilsen
Une Sand

e-post: une.sand@forsvarsbygg.no

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
fmospostmottak@fylkesmannen.no

Merknad til Høring av marint verneforslag for Rauerfjorden

Vi hadde i utgangspunktet ikke innvendinger mot foreslått verneområde. Det er imidlertid en stor svakhet / mangel at koordinater for foreslåtte grenselinjer ikke er vedlagt høringen. Dette er en forutsetning for å kunne sette ut grenselinjene i sjøkart for en nøyaktig vurdering i forhold til benyttede fiskefelt.

Grenselinjer i vedlagte kart har endringer i forhold til grenser utarbeidet i samarbeid med fiskere ved oppstart av planarbeidet.

Da ble grenser trukket for å unngå tap av fiskefelt. Vi har senere gjennom prosessen hatt forståelse av at verneområdet ikke skulle medføre ytterligere tap av fiskefelt, ut over de som allerede er vernet gjennom Rauerfjorden og nasjonalparken.

Det sies i vedlagte fagvurdering at «Fylkesmannen er ikke kjent med at det pågår reketråling i større omfang i området.» Denne kjennskapen er nok helt korrekt når det er snakk om området grunnere enn 60m.

Ut fra vedlagte kart kan det synes som om flere fiskefelt berøres, og viktige tråldrag tapes. Mest alvorlig er det enkelte tråldrag kuttes av vernesonen, slik at sammenhengende fiske umuliggjøres. Dette er for oss totalt uakseptabelt.

Området må beskyttes som marint verneområde, og forholde seg opprinnelige grenser utarbeidet i samarbeid med fiskere, d.v.s. forholde seg 60m dybdekote som avgrensning av området.

Alternativt kan vi akseptere et marint verneområde der verneforskriften endres slik at alt fiske reguleres gjennom havressursloven, og at trålfiske tillates dypere enn 60m mellom Rauerfjorden og trålfri sone i nasjonalparken.

Rauerfjorden, på linje med enkelte korallområder i nasjonalparken, er vernet etter havressursloven i FOR-2016-01-08-8, som gir strengere vern enn foreslått i høringsforslaget (bl.a. forbud mot teiner/garn/line, også for fritidsfiskere). Dette området bør derfor avmerkes spesielt i alle kart som benyttes.

Det er ikke fremlagt referanser til marinbiologiske undersøkelser av området, ut over tidligere dokumentasjon fra den allerede vernede Rauerfjorden, samt nasjonalparken. En del av ordbruken og påstandene i fagvurderingen, spesielt med hensyn til fiske med trål, er derfor udokumenterte og burde være noe mer nøkterne.

En vesentlig grunn til at vi ønsker et marint verneområde fremfor nasjonalpark, er at til dels fanatiske miljøverninteresser stadig kommer med utspill mot yrkesfiske, og i nasjonalparker skal man åpenbart kun gå tur og nyte uberørt natur.

Det arbeides også med å få kystverket til å sprengte bort en grunne midt i vestre innløp til Engelsviken, og vi tror et slikt prosjekt er tyngre å få godkjent i en nasjonalpark.

Med hilsen
Østfold Fiskerlag
Magnar Fjellbakk

Kopi: Fiskerlaget Sør, Fiskeridirektoratet

Fra: magnar fjellbakk[mafjell@live.no]

Dato: 30. aug 2018 09:03:49

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Kopi: Fiskerlaget Sør; Larsen Gunnar S.; magnar fjellbakk; Johansen Øyvind; Torgersen Ole Ragnar; Wilhelmsen Arne; Halvorsen Sigmund; Svennes Christoffer

Tittel: Høring: marint verneforslag for Rauerfjorden

Hei,

Vedlagt er Østfold Fiskerlags svar på høring: Marint verneforslag for Rauerfjorden

Mvh

Magnar Fjellbakk

Fylkesmannen i Østfold
Postboks 325
1502 Moss

Sendes per e-post til fmospostmottak@fylkesmannen.no

Ansvarlig advokat:
Arve Lønnum

Oslo, 30.8.2018

Høringsuttalelse – Marint verneforslag for Rauerfjorden

Vi viser til Fylkesmannen i Østfolds høring av 11.6.2018, med to alternative forslag for vern av Rauerfjorden. Høringsfristen er satt til 30.8.2018.

På bakgrunn av egne erfaringer og kontakt med mange enkeltbrukere av og forbund for vannskuter, og på vegne av BRP Norway AS, sender vi inn høringssvar i saken. Denne uttalelsen knytter seg til de delene av forslaget som angår bruk av vannskuter.

1. Alternativ 1 - marint verneområde etter naturmangfoldloven (nml) § 39 med et tillegg der Teineholmen foreslås som naturreservat etter nml § 37

Ved dette alternativet omtales ikke motorferdsel i «Forslag til forskrift om vern av Rauerfjorden og tilgrensende marine områder i Fredrikstad kommune, Østfold fylke» (vedlegg 2).

Når det gjelder «Utkast til forskrift for Teineholmen naturreservat, Fredrikstad» (vedlegg 4), omtales motorferdsel under § 5, med begrensninger av all motorisert ferdsel i bestemte perioder. Vannskuter nevnes som en del av en oppramsing av hva som er omfattet av forbudet mot ferdsel på sjø, men reguleres ikke særskilt. Her vil altså de samme regler gjelde for vannskuter som for øvrige motorfartøyer. Slik likebehandling mener vi er bra, da dette vil gjøre håndheving lettere. Det er en stor fordel med likelydende regler for alle motorfartøyer.

Slik vi forstår det vil ikke Ytre Hvaler nasjonalpark direkte berøres av forslaget i alternativ 1. Vi mener likevel at Fylkesmannen bør benytte anledningen til å foreta en endring i dagens verneforskrift, også om alternativ 1 velges.

Etter gjeldende «Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark, Hvaler og Fredrikstad kommuner, Østfold», reguleres vannskuter ikke under § 3 punkt 5 om ferdsel, men under § 3 punkt 7 om forurensning. § 3 punkt 7.2 lyder:

«7.2 Støy

Unødvendig støy er forbudt.

Bruk av vannscooter, motordrevet modellfly, motorisert isbor o.l. er forbudt».

Da forskriften ble utarbeidet, lå det tydeligvis til grunn en antakelse om at vannskutere bråker mer, og muligens at de er mer miljøskadelige, enn øvrig båttrafikk. Dette stemmer ikke.

Det fremgår fra Vista analyse sin rapport fra 2014¹ side 9, foretatt på oppdrag av Miljødirektoratet til bruk ved departementets høring forut for opphevelse av vannscooterforskriften, at:

«Støymålinger viser at nye vannscootere har en lavere desibelfrekvens enn andre motoriserte fartøy til sjøs. Den elektroniske bremsen gjør at en vannscooter i høy fart kan stoppe raskt på kort varsel (fra 50 knop til ned i null på 10-15 meter). Nye vannscootere har tre stjerner på miljøutslipp (dvs. "ultra low emissions" på skalaen til California Environmental Protection Agency) og beskrives av produsentene som et miljøvennlig alternativ når det gjelder korte avstander nyttekjøring sammenliknet med en stor og/eller gammel båt» (vår utheving).

Videre fremgår på side 20:

«Det har vært en betydelig teknologisk utvikling knyttet til sikkerhet og støyproblematikk de siste tjue årene som har gitt utslag i store forbedringer på begge fronter når man sammenlikner nye vannscootere med gamle vannscootere(...)dagens vannscootere har redusert støynivået (desibelfrekvens) med 70 prosent siden 1998».

Svenska Miljöinstitutet har undersøkt «effekter på planktonsamhället av vattenjet», og funnet at det ikke har merkbar effekt på plankton å passere gjennom en vann-jet. Rapporten følger vedlagt.

Vannskutere er altså både mer miljøvennlige og mer stillegående enn store og/eller gamle båter. Hvilke miljøhensyn/støyhensyn som kan begrunne en forskjellsbehandling av vannskutere, er det derfor veldig vanskelig å få øye på. Det er ikke fartøyet, men bruken av det, som påvirker støyutslipp.

Reguleringen i forskriftens § 3 punkt 7.2. mener vi er uheldig. Etter opphevelsen av vannscooterforskriften, er vannskuter likestilt med andre fartøy til sjøs. Vannskuter bør derfor ikke særskilt diskrimineres, eller omtales på linje med helt annerledes aktiviteter som modellfly og isboring. Enhver regulering som gjelder ferdsel generelt vil også gjelde for vannskutere, og måten vannskuter brukes på vil være tilstrekkelig regulert til å hindre eventuelle negative virkninger.

¹ Se https://vista-analyse.no/site/assets/files/5710/va-rapport_2014-49_evaluerig_regelverk_for_vannscooter.pdf

Fylkesmannen bør derfor endre den någjeldende forskriften, ved å fjerne «*vannscooter*» under oppramsingen i § 3 punkt 7.2. Vannskuter vil da være regulert på lik linje med andre fartøy.

2. Alternativ 2 - utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark

Etter dette alternativet vil Fylkesmannen søke å oppnå tilstrekkelig verneeffekt ved å utvide området for Ytre Hvaler nasjonalpark. I den forbindelse vil det være naturlig å foreta en gjennomgang av «Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark, Hvaler og Fredrikstad kommuner, Østfold» (vedlegg 3). De vil da være hensiktsmessig å fjerne reguleringen av vannskuter i forskriftens § 3 punkt 7.2, og vi viser til omtalen av dette over.

3. Avsluttende merknader

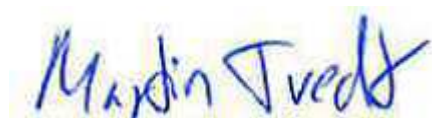
Når det gjelder vern av Rauerfjorden, har vi ikke sterke synspunkter på hvilken av de to løsningene som bør velges. Vi mener imidlertid, som nevnt over, at det bør foretas en endring i gjeldende verneforskrift, slik at vannskuter likestilles med andre fartøyer. Vannskuterførere vil da være bundet av de samme regler som andre, med tanke på bla. kravet til varsomhet ved ferdsel, ferdselsforbudet som gjelder i enkelte perioder på året osv.

En slik endring i verneforskriften bør foretas også om Fylkesmannen velger alternativ 1, for å unngå at det gjelder forskjellige regler i de to områdene. Velges alternativ 2 er det desto viktigere at forskriften endres, slik at alle lovlige fartøyer kan benyttes på lik (hensynsfull) måte.

Dersom man ikke sørger for å endre forskriften slik at vannskuter likestilles med andre fartøyer, risikerer man å skape en situasjon hvor hele havområdet fra fastlandet og ut til og med nasjonalparken blir utilgjengelig for vannskuterbrukere. Dette vil ikke være i tråd med kravene som stilles til norske myndigheter fra EFTA/ESA i åpningsbrevet² fra oktober 2012, se bla. kapittel 3 i brevet.

Fylkesmannen bør også merke seg at departementet heller ikke ønsker en forskjellsbehandling av vannskutere og andre fartøy, noe som ble klart under behandlingen av verneplan for Tyrifjorden tidligere i sommer³. Departementets holdning her er at det er bedre å f.eks. sette inn tiltak som fartsbegrensning for alle fartøy, fremfor å diskriminere vannskuter. Dette vil ha en mye bedre effekt.

Med vennlig hilsen
Advokatfirma Lønnum DA

Martin Tvedt
Advokatfullmektig

² http://www.eftasurv.int/media/decisions/638411_36-12-COL_LFN_waterscooters.pdf

³ <http://www.xn--miljdirektoratet-oxb.no/old/dirnat/multimedia/53345/DNs-tilradning-til-MD---Tyrifjorden.pdf>

Fra: Martin Tvedt[mt@adlo.no]
Dato: 30. aug 2018 16:50:54
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold
Kopi: Butenschøn, Karsten
Tittel: Høringssvar - marint verneforslag for Rauerfjorden

Vedlagt følger høringssvar til marint verneforslag for Rauerfjorden.

Med vennlig hilsen

Martin Tvedt
advokatfullmektig
Advokatfirma Lønnum DA
Tlf: 93 21 38 35
mt@adlo.no
www.adlo.no

Effekter på planktonsamhället av vattenjet

För Havs- och Vattenmyndigheten

Fredrik Norén, Katja Norén & Kerstin Magnusson

2013-10-29

Arkivnummer: U4472

Rapporten godkänd:
2013-10-25

Björne Olsson
Enhetschef

Box 21060, SE-100 31 Stockholm
Valhallavägen 81, Stockholm
Tel: +46 (0)8 598 563 00
Fax: +46(0)8 598 563 90
www.ivl.se

Box 53021, SE-400 14 Göteborg
Aschebergsgatan 44, Göteborg
Tel: +46 (0)31 725 62 00
Fax: + 46 (0)31 725 62 90

Innehållsförteckning

Introduktion	2
Material och metoder	4
Delstudie 1 – Effekt på plankton av passage igenom en vattenjet.....	4
Delstudie 2 – Effekter på planktonsamhället vid en Jet-ski tävling	5
Resultat och diskussion.....	6
Delstudie 1 – Effekt på plankton vid passage genom en vattenjet	6
Delstudie 2 – Effekter på planktonsamhället vid en Jet-ski tävling	8
Tillkännagivande	9
Referenser	9

Introduktion

Effekter av vattenskotrar/vattenjet är ofta studerade som en typ av båt bland andra vanliga båtar, såsom mindre samt större motorbåtar med propellerdrift. Studerade effekter är exempelvis kopplade till ljud och då framförallt störningen på fåglar (Davenport and Davenport 2006), det förekommer även studier av ljudeffekter på däggdjur såsom delfiner (Mattson, Thomas, and Aubin 2005). Det finns även studier av effekter från föroreningar som en följd av utsläpp av oförbränt bränsle (Davenport and Davenport 2006), liksom från uppkomsten av turbulens i vattenpelaren (Asplund 2000). Eftersom vattenjet kan köras i mycket grunt vatten och också köras upp på stranden, så är den beräknade risk-klassningen vad gäller erosionsskador och trampsador från den här typen av fartyg hög (Thurstan et al. 2012). Effekter på plankton av specifika kavitations jetpumpar har studerats av bl.a. Takagi m.fl. (2008), de fann stora dödliga effekter på ägg och larver av djurplanktonet *Artemia salina*. Det bör noteras att öppningen på deras sprutmunstycke var 1x8 mm och storleken på testorganismerna var 0,3 – 1,0 mm. Vidare använde de en pump som skapar mycket starka tryckpulser, så direkta jämförelser med de jet-aggregat som används i vattenskotrar kan inte göras. Liknande referenser har inte inkluderats i denna introduktion. Jämförelsen med övrig trafik av snabbgående båtar med vanliga propellrar framgår i en litteratursammanställning av Mosisch and Arthington (1998). Denna sammanställning inkluderar många effekter som är gemensamma för all typ av snabbgående båtar såsom ljud, vågor och kemikalier.

Specifika analyser av möjliga effekter från vattenjet (vattenskotrar/vattenjet) på planktonsamhällen har inte påträffats i tillgänglig litteratur.

Studien syftar på att specifikt studera effekter av vattenjet på planktonsamhället i havet.

Med planktonsamhälle menas i denna studie *djurplankton* och *växtp plankton*, men inte de minsta *bakterieplanktonen*. Definitionen av begreppet *plankton* är vattenorganismer som inte kan simma fortare än strömhastigheten, utan i stora drag driver med i strömningsriktningen. I övrigt är de en mycket heterogen grupp organismer. Djurplankton är flercelliga djur av många olika djurgrupper såsom kräftdjur (tex. copepoder, cladocerer samt larver av kräftor och krabbor), nässeldjur, larvstadier av flera maskar (främst polychaeter och nematoder) samt larver av snäckor/musslor för att nämna de mest dominerande grupperna. Storleken på de flesta mikroskopiska djurplanktonen varierar från 0,5 mm till 4 mm. De gelatinösa djurplanktonen – maneterna och kammaneterna är från några millimeter upp till några decimeter stora. Växtp plankton består av en än större mångfald av organismer vilka något förenklat är från några tusendels millimeter upp till 0,2 mm i längd. Dominerande grupper i denna studie är dinoflagellater, kiselalger samt ciliater. I den aktuella studien har växtp plankton mindre 10 µm exkluderats av analystekniska skäl.

Begreppet vattenskotrar inkluderar i denna undersökning både sitt- och ståmaskiner: Sittmaskinen som är den vanligaste typen, är stabil i vattnet, se Figur 1. Ståmaskinen är instabil i vattnet innan farten har ökat och används i del två av denna studie, se Figur 2. Sittmaskinerna har oftast starkare motorer, 100-300 hkr, än ståmaskinerna som oftast har motorstyrkor runt 70 hkr. Ståmaskinerna kallas ofta Jet-ski efter ett ledande varumärke. Ståmaskinernas påverkan studerades inom ramen för projektet i en undersökning i samband med en lokal amatörtävling för Jet-ski.

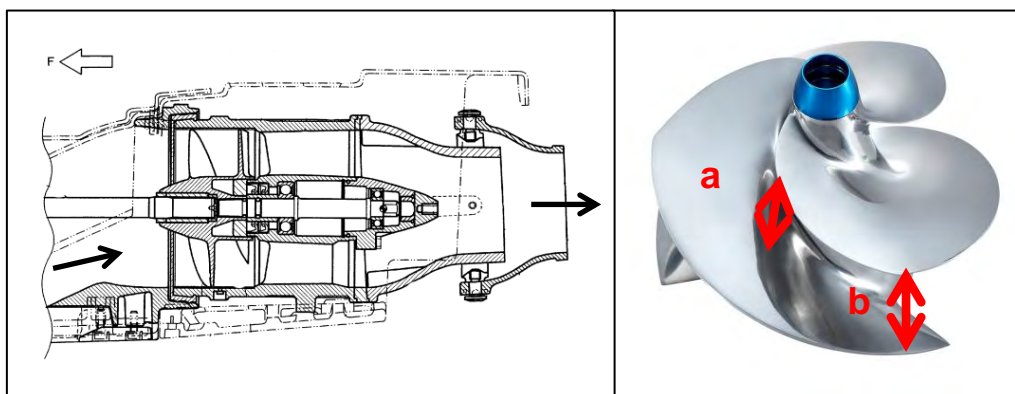

Figur 1 Vattenskoter av sitt-modell som användes i undersökningens första del.

Figur 2 vattenskotrar av stå-modell (Jet-ski). Bilden är från undersökt amatörtävling.

Principen bakom framdrivningen av en vattenskoter är densamma som för en vanlig båtpropeller. Den stora skillnaden är att propellern är monterad inuti ett rör (och kan då kallas impeller) och att mynningen av röret är rörligt för att på så sätt styra farkosten, se Figur 3. Impellern har ett avstånd av 30-40 mellan bladen och finns i tre- eller fyrbladiga utförande, se Figur 3 för en bild på impeller som är vanlig i Jet-ski.

Figur 3 Vänster : Principskiss av en vattenjet som används för vattenskotrar. Källa Wikimedia Höger. En trebladig vattenski-impeller (dvs propeller monterad inne i ett rör). Mått; a. 35 mm och b. 41 mm. Källa Solas propellrar.

Studien delades upp i två delstudier; I den första delstudien hyrdes en vattenskoter av sittmodell med kraftig motor för att studera överlevnaden i passage igenom ett jet-aggregat. I den andra studien studerades effekterna på ett vattenpaket i ett "worst-case" scenario i samband med en amatörtävling där nio Jet-ski tävlade i ett litet och relativt grunt område.

Material och metoder

Delstudie 1 – Effekt på plankton av passage genom en vattenjet

En vattenskoter, SeaDoo GTX 215, hyrdes av Jetmarine i Henån. Vattenskotern är av sittmodell (se Figur 1 och 4) och har en motorstyrka på 215 hkr. Totalt genomfördes fyra testkörningar ("sakta fart", "50 km/t", "5000 rpm" samt "8000 rpm") samt två kontrollprov. De två första körningarna betraktades som utveckling av provtagningsmetodiken, där prover togs från en åkande vattenskoter, resultaten utesluts då det

Figur 4 Testuppställning med körande vattenskoter. Prover togs med planktonhäv i utvattnet efter vattenskotern vid olika varvtal.

visade sig olämpligt att provta från vattenskotern (en djurplanktonhäv kan inte dras så fort) och då risken för utblandning av vatten som inte passerat vattenjeten var högre än i testerna då vattenskotern låg fast vid bryggan, ("5000 rpm" samt "8000 rpm" se nedan och Figur 4).

För att testa eventuella effekter på vitalitet/dödlighet togs vattenprover 0,5 meter bakom utblåset när vattenskotern kördes med fören mot en träbrygga. Kontrollprover på icke behandlat vatten togs cirka 5 meter framför (uppströms) vattenskotern, innan den hade startats. Prover togs vid två varvtal, 5000 rpm samt 8000 rpm, som motsvarar ~50 % effekt samt ~100 % effekt.

Testkörningarna genomfördes vid Kristineberg Marin Forskningsstation den 21:e augusti 2013.

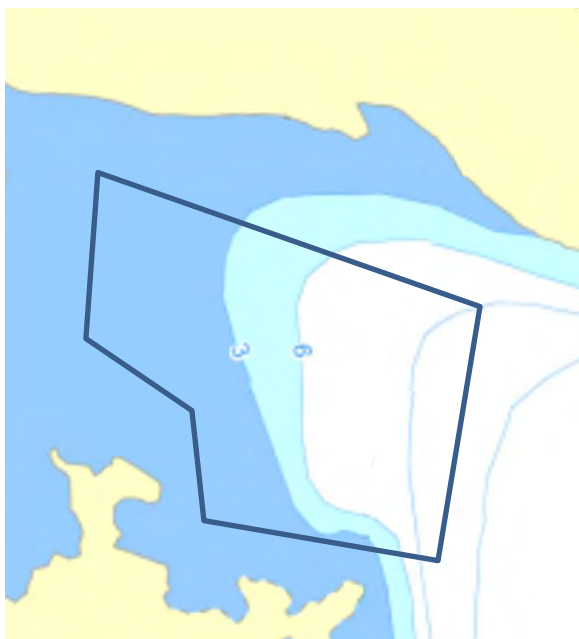
Proverna analyserades omgående (analysstart inom 10 minuter från provtagning) för att identifiera levande, stilla/skadade samt döda individer i de utvalda djurplanktongrupperna. Växtplanktonproverna fick stå 20 minuter innan analys för att cellerna skulle sjunka till botten.

Provtagning av djurplankton gjordes med en djurplanktonhäv, fyrkantiga maskor med 300 μm i basen. Provet samlades upp i botten av filtret i en polykarbonatflaska. Provtagning av växtplankton genomfördes med en växtplanktonhäv, fyrkantiga maskor med 10 μm i basen. Prover av växtplankton togs endast i behandlingen 5000 rpm.

Delstudie 2 – Effekter på planktonsamhället vid en Jet-ski tävling

Vattenprover på togs i samband med en informell amatörtävling i Bohuslän i början av september. Det var nio stycket Jet-ski (ståmodellen av vattenskoter). Tävlingen kördes i heat om vardera cirka 25 minuter, kring en liten snitslad bana. Banområdet var cirka 130 x 270 meter, area cirka 30.000 m². Djupet varierade från cirka 1 meter längst in i viken till cirka 10 meter längst ut i banan. Den djupare delen lodades inte, djupet uppskattades via sjökort, se Figur 5 Banområdet för undersökt Jet-ski evenemang. Övre benets längd ~270 meter. Tävlingen pågick i en snitslad bana inne i området.

Prover togs med en roddeka där en djurplanktonhäv (maskvidd 300 µm) drogs efter båten under cirka 10 meter. Håven provtog ytvattnet. Tre prover togs som kontroll 10 minuter innan tävlingen startade. Därefter togs tre prover direkt efter heat 1 och direkt efter heat 2 där båda heaten hade en varaktighet på 25 minuter. Tiden mellan heaten var cirka 15 minuter. Proverna togs inom fem minuter från avslutat heat. Positionen för varje prov inom banan slumpades godtyckligt ut.

Figur 5 Banområdet för undersökt Jet-ski evenemang. Övre benets längd ~270 meter. Tävlingen pågick i en snitslad bana inne i området.

Resultat och diskussion

Delstudie 1 – Effekt på plankton vid passage genom en vattenjet

Ingen skillnad kunde påvisas mellan behandling (5000 rpm) och kontroll avseende växtplankton.

De arter som studerades är sådana arter, vilka är lätta att analysera i levande prover och som också dominerade i de insamlade proverna; dinoflagellaterna *Ceratium tripos*, *Ceratium lineatum*, *Prorocentrum micans*, *Dinophysis norvegica*, *Protoceratium reticulatum* samt *Protoperidinium* sp. (där sp. innebär en icke bestämd art av släktet *Protoperidinium*); Kiselalgerna *Chaetoceros* sp., *Nitzschia* sp. samt *Thalassiosira* sp. dessutom tillkom övriga små oidentifierade flagellater. Det var generellt mycket lite växtplankton i vattnet. Det förekom å andra sidan mycket djurplankton i vattnet vilka äter växtplankton. I denna studie var det också extra svårt att analysera vitaliteten av växtplankton korrekt då många djurplankton förekom i samma håvprov, detta leder till att främst dinoflagellaterna periodvis ligger stilla även i kontrollen. Detta beteende kan vara ett skydd mot just djurplanktonbetare.

De stora växtplanktoncellerna är cirka 0,1 mm långa och sålunda cirka 350 gånger mindre än avståndet mellan impellerbladen vilket kan förklara resultaten. Vidare kan rent hydrodynamiska förhållandena göra att växtplanktonceller är väl skyddade från effekter av vattenturbulens baserat på att vattnet upplevs som visköst, dvs trögt som sirap, för de allra minsta varelserna. Detta fenomen uttrycks i begreppet Reynolds tal som relaterar en i vatten nedsänkt kropps tröghetskraft i förhållande till dess viskösa omgivning ("Reynolds Number" 2013). Vidare används bland planktologer begreppet Kolmogorov längden som anger att de minsta turbulens-virvlarna i havet är någon/några millimeter stora och att de flesta växtplankton (och djurplankton) är mindre än denna längd för att undgå skjuvkrafter (*shear stress*) från turbulens (Peters and Marrasé 2000). Ökas energin än mer i vattnet, uppstår inte mindre virvlar utan endast en ökad energiövergång till värme ("Kolmogorov Microscales" 2013)

En viss dödlighet uppmättes för djurplankton i 4 av 10 organismgrupper, dvs 6 av 10 djurgrupper påverkades inte av passage genom vattenjeten, se Tabell 1.

De brännmaneter som fanns i vattnet överlevde inte passage igenom vattenjeten, utan sönderdelades i småbitar. Då endast två kontrollprover och två behandlingar genomfördes är det svårt att kvantifiera denna ökade dödlighet med god statistisk säkerhet. I de fall där andelen oskadade inte förändras kan vi dock vara säkra på att dödligheten inte ökade.

Tabell 1 Sammanställning av påverkan på olika djurplanktongrupper före och efter passage igenom en vattenjet (vattenskoter av sittmodell). Överlevnaden anges som procent oskadade djur. Antalet analyserade djur anges i kolumnen "n=". För behandlingsproverna kunde inte provvolymen mätas. Grön färg indikerar liten negativ effekt, gul färg viss negativ effekt (20-50%) och röd färg indikerar hög dödlighet (>50 %).

	Kontroll 1		Kontroll 2		Behandling 5000 rpm		Behandling 8000 rpm	
	volym = 100 lit		volym = 100 lit					
	% oskadade	n=	% oskadade	n=	% oskadade	n=	% oskadade	n=
Stora copepoder (l. > 1 mm)	93%	58	96%	45	92%	48	94%	235
Små copepoder (l. = 0,25 - 1 mm)	98%	227	97%	183	83%	80	88%	282
Podon (cladocer)	78%	9	80%	15	75%	8	42% ¹	12
Anomalocera pattersoni (copepod)	100%	6	92%	13	75%	4	62%	13
Snäcklarver (veliger-larver, diam. ~0,5 mm)	100%	137	100%	109	100%	30	100%	196
Bipinnaria larver (sjöstjärnelarver)	100%	2	100%	4		0	100%	1
Echinopluteus larver (sjöborrelarver)	100%	2	100%	7		0	100%	38
Evertebratlarv (0,1-0,3 mm x 1,0 mm)	100%	1	100%	2		0	100%	3
Nematod (0,1 * 1 mm)		0		0	100%	1		0
Lancettfisk (~0,3 * 3 mm)		0		0	93%	14	77%	13
Brännmaneter		0		0	0%	1		0

Not 1: Det planktoniska kräftdjuret *Podon* fastnade i ytspänningen och fick därav ökad dödlighet. Det kan inte uteslutas att det var själva hävprovtagningen som orsakade fenomenet och därför exkluderas denna djurgrupp.

En tolkning av resultaten är att effekten är liten på djurplanktonsamhället – med undantag av större gelatinösa zooplankton, dvs maneter. Detta är dock en tolkning, och som bör betraktas i relation till våra åsikter om vad som ska betraktas som en liten eller en stor påverkan.

Organismgruppen maneter och kammaneter är antagligen mycket känsliga för passage genom en vattenjet. I denna undersökning förekom endast brännmaneter vilka alla dog vid passage (detta noterades också utanför själva provtagningen då maneter passerade vattenskotern)

Delstudie 2 – Effekter på planktonsamhället vid en Jet-ski tävling

Inga tydliga minskningar i förekomst av oskadade/vitala djurplankton kunde uppmätas efter de två tävlingsheaten med undantag för gruppen Snäckveligers (planktoniska larver av snäckor) vilka minskade andelen oskadade individer, från 100 % till 88 %.

Effekter på brännmaneter noterades genom att antalet hela/friska maneter räknades under roddturen vid provtagning. Innan tävlingen var alla (18 st) brännmaneter oskadade. Efter Heat 1 och Heat 2 var cirka 50 % av maneterna trasiga (10 resp. 7 maneter noterades).

Det är inte möjligt att avgöra hur mycket bottenvatten som farkosterna rörde upp eller i vilken utsträckning det pumpade vattnet blandades ut med nytt vatten. Vi bör dock kunna utgå från att det är ett realistiskt worst-case scenario som sannolikt endast uppstår vid tävlingstillfällen med vattenskotrar, eller annan intensiv trafik med denna typ av farkoster. I ett mer ”normalt” scenario bör inte djurplanktonsamhället påverkas negativt i någon nämnvärd utsträckning– undantaget maneter.

Tabell 2 Sammanställning av påverkan på olika djurplanktongrupper i vattnet före och efter en Jet-ski tävling. I kontrollen samt i varje heat togs tre djurplanktonprover (tre replikat). Antalet analyserade djur anges i kolumnen ”n=”. Grön färg indikerar liten negativ effekt, gul färg viss negativ effekt (20-50%) och röd färg indikerar hög dödlighet (>50 %). I de fall det inte föreligger en signifikant skillnad används ingen färg.

	Kontroll			Heat 1			Heat 2		
	% oskadade (medel)	% oskadade (SD)	n=	% oskadade (medel)	% oskadade (SD)	n=	% oskadade (medel)	% oskadade (SD)	n=
Stora copepoder (l. > 1 mm)	93%	6%	59	86%	12%	17	75%	25%	6
Små copepoder (l. = 0,25 - 1 mm)	87%	9%	160	94%	1%	269	87%	1%	79
Podon (cladocer)	35%	29%	33	28%	10%	51	45%	9%	38
Apendicularier	68%	20%	34	85%	5%	79	81%	8%	253
Mysid (pungräka)	100%	0%	5			1			0
Mytilus larv (veliger)	100%	0%	1			0			1
Snäckveliger	100%	0%	48	89%	2%	103	88%	4%	441
Bottenfälda snäckor/veliger	24%	7%	44	83%	24%	8			0
Bipinnaria (sjöstjärnelarv)	50%	41%	8			0			1
Luidia sarsii (sjöstjärna)	0%	0%	1			0			0
Polychaet larv			0			0			0
Obelia medusa	75%	25%	6			4	65%	35%	16
Övriga medusor			0			2			1
Leuckartia medusa	100%	0%	1			0			1

Tillkännagivande

Tack till de Jet-ski åkare som var tillmötesgående och underlättade provtagning i samband med deras tävling. Tack till Christian Cagnard för teknisk expertis kring vattenskotrar.

Referenser

- Asplund, Timothy R. 2000. *The Effects of Motorized Watercraft on Aquatic Ecosystems*. Wisconsin Department of Natural Resources.
<http://roundthelake.com/PIER%20WT%20DNR/lakes.pdf>.
- Davenport, John, and Julia L. Davenport. 2006. "The Impact of Tourism and Personal Leisure Transport on Coastal Environments: a Review." *Estuarine, Coastal and Shelf Science* 67 (1): 280–292.
- "Kolmogorov Microscales." 2013. *Wikipedia, the Free Encyclopedia*.
http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Kolmogorov_microscales&oldid=541200490.
- Mattson, Megan Cope, Jeanette A. Thomas, and David St Aubin. 2005. "Effects of Boat Activity on the Behavior of Bottlenose Dolphins (*Tursiops Truncatus*) in Waters Surrounding Hilton Head Island, South Carolina." *Aquatic Mammals* 31 (1): 133–140.
- Peters, Francesc, and Cèlia Marrasé. 2000. "Effects of Turbulence on Plankton: An Overview of Experimental Evidence and Some Theoretical Considerations." *Marine Ecology. Progress Series* 205: 291–306.
- "Reynolds Number." 2013. *Wikipedia, the Free Encyclopedia*.
http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Reynolds_number&oldid=571120111.
- Takagi, Ken-Ichi, Naoki Watanabe, and Hiroharu Kato. 2008. "Destruction of Plankton Using Cavitating Jet." *Journal of Fluid Science and Technology* 3 (1): 90–103.
- Thurstan, Ruth H., Julie P. Hawkins, Luiza Neves, and Callum M. Roberts. 2012. "Are Marine Reserves and Non-consumptive Activities Compatible? A Global Analysis of Marine Reserve Regulations." *Marine Policy* 36 (5): 1096–1104.

Fra: Richter, Aase[FmosAar@fylkesmannen.no]

Dato: 31. aug 2018 09:31:00

Til: 'Skogprosjektet NiØ'

Tittel: SV: Anmodning om utsettelse av høringsfristen vedr. nytt marint verneområde i Rauerfjorden

Hei

Det er greit med fristutsettelse til 20. september

Mvh

Aase Richter

Fylkesmannen i Østfold

Fra: Skogprosjektet NiØ <skog@naturostfold.no>

Sendt: torsdag 30. august 2018 16:57

Til: Richter, Aase <FmosAar@fylkesmannen.no>

Kopi: Håkon Borch <hakon@naturostfold.no>; Trine Strømme <trine@naturostfold.no>; skog@naturostfold.no

Emne: Anmodning om utsettelse av høringsfristen vedr. nytt marint verneområde i Rauerfjorden

Hei,

Naturvernforbundet i Østfold ber om en utsettelse av høringsfristen vedr. nytt marint verneområde i Rauerfjorden til den 20. september.

Vennlig hilsen

Ola Wergeland Krog

Styremedlem

 Virus-free. www.avg.com

Fylkesmannen i Østfold

POSTBOKS 325

1502 MOSS

Adm.enhet: Forvaltningsseksjonen i region
Sør

Saksbehandler: Gunnar Svein Larsen

Telefon: 95022696

Vår referanse: 15/16330

Deres 2008/4161

referanse:

Dato: 30.08.2018

Uttalelse til høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune, Østfold.

Fiskeridirektoratet region Sør viser til oversendelse av 29.05.2018 vedrørende høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune, Østfold.

Bakgrunn

Rauerfjorden utgjør en del av området «Østfoldkysten», som er et av 36 kandidatområder for marint vern som ble utpekt i tilrådninger fra rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av daværende Miljøverndepartementet i samråd med daværende Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking.

Det er to forslag som er sendt på høring. Begge forslagene gjelder for det samme området. Det ene forslaget er et marint verneområde etter naturmangfoldloven § 39. Det andre forslaget innebærer en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

Merknader

Fiskeridirektoratet region Sør skal ivareta de marine ressursene i regionen, samt bidra til at fiskeri- og havbruksnæringen får gode rammevilkår. Fiskeridirektoratet som sektor-myndighet har med bakgrunn i dette vurdert tiltenkte planer ut fra hensynet til fiskeri og marint biologisk mangfold i området.

Fiskeridirektoratet region Sør har deltatt i arbeidet med alle de etablerte nasjonalparker i sjø på Skagerrakkysten hvor Ytre Hvalernasjonalpark var den første i rekken.

I store deler av Rauerfjorden er det innført forbud mot bruk av redskap som slepes under fiske, samt garn, line og teiner jfr. §3 f) i *Forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet*.

I oppstart av arbeidet med vern av Rauerfjorden var det et møte 29.10.2014 hvor representanter fra Fredrikstad og Rygge fiskerlag, Hvaler fiskeforening, Fylkesmannen i Østfold og Fiskeridirektoratet region Sør deltok. I referatet fra møte ble det enighet om følgende:

«Det nye verneområdet vil IKKE bli en del av Ytre Hvaler nasjonalpark, men være et eget område med egne restriksjoner.

Formålet er primært å ta vare på havbunnen. Det betyr blant annet at bunntråling ikke vil være tillatt. Det vil også bli restriksjoner på installasjoner på havbunnen, uttak av grus/stein etc.

Bortsett fra Rauøyfjorden er det foreslåtte området grunnere enn 60 meter og det er derfor ikke aktuelt med bunntråling. I praksis vil det ikke føre til restriksjoner på andre områder for bunntråling enn de som allerede eksisterer i dag (dvs. Rauøyfjorden).

Grensene mellom Rauøy og Struten er tenkt lagt slik at de holder seg utenfor områder hvor det er aktuelt med bunntråling.»

I melding om oppstart av verneplanarbeid for Rauøyfjorden som ble publiserte den 15.01.2015 med overskrift *Fylkesmannen i Østfold kunngjør oppstart av verneplanarbeid for Rauøyfjorden og gruntområdene sydover mot Struten*. Her står det bl.a. i avsnittet – «Nærmere om området» «Bortsett fra Rauøyfjorden er området grunnere enn 60 meter».

I høringsforslaget fra Fylkesmannen i Østfold datert 29.05.2018 i avsnittet – «Nærmere om området» står det «Bortsett fra Rauøyfjorden er området hovedsakelig grunnere enn 60 meter».

Slik vi ser det er dette en vesentlig endring av hva det tidligere har vært enighet om at «det foreslåtte området skal være grunnere enn 60 meter».

Med denne høringen ble det sendt med tre kart. En av kartene er kartet som ble sendt ut med oppstartsmeldingen den 15.01.2015, og er kartforslaget det var enighet om på møtet 29.10.2014. De to andre er kart som ikke inneholder oppgitte koordinater i brekkpunktene, og kan derfor ikke eksakt kunne sjekkes ut mht. eksisterende fiskeområder. Slik det foreslåtte verneområdet er inntegnet på disse kartene og det som er skrevet i forslaget til *Forskrift for Rauerfjorden marine verneområde* §4 e) vil dette medføre vesentlige begrensninger for det eksisterende fiske i området. Flere av disse områdene er det aktivt fiske i dag og tilgrensende fiskefelt vil bli vesentlig berørt eller ødelagt.

I brev av 11.04.2014 fra Miljødirektoratet til Fylkesmannen i Østfold vedrørende *Oppdrag om oppstart av arbeid med marint vern* står det bl.a. «For å sikre god lokal medvirkning og forankring, legger direktoratet til grunn at fylkesmannen underveis i arbeidet gjennomfører møter med kommunen

og andre med interesser i saken». Slik vi ser det nå, har fylkesmannen gått bort fra god lokal medvirkning og forankring ved ikke å rådføre seg med fiskerinæringen i større grad.

Som nevnt over har det de siste årene blitt etablert ytterligere tre nasjonalparker på Skagerrakkysten. Dette har medført vern av store sjøarealer og begrensninger i utøvelse av fiske som er en viktig primærnæring på denne kyststrekningen og bærebjelke i kystkulturen. Utvidelse av marint vern med ca. 37 km² vil ytterligere være med på å sette flere begrensninger slik høringsforslaget foreligger.

Forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet som er innført i Rauerfjorden er et strengt «vern» og burde være nok for å ivareta de marine naturverdiene i området.

Det er uten tvil at det sjøområdet som det nå ønskes vernet, er viktig å ta vare på for ettertiden. Helt siden oppstart av dette arbeidet med Brattegard-utvalget (DN-rapport nr. 1995-3) har det vært marineverneområder som er tenkt som verneform og har vært forutsetting og ligget til grunn for de tidligere arbeider før denne høringen. Vi kan derfor ikke se at det foreligger andre forutsetninger til grunn for å velge en annen verneform enn hva det tidligere har vært enighet om.

Med hilsen

Erik Ludvigsen
seksjonssjef

Gunnar Svein Larsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Fylkesmannen i Østfold

POSTBOKS 325

1502

MOSS

Kopi til:

Fiskerlaget Sør

Stenersgata 2

0184

OSLO

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?><ns0:Melding
xmlns:ns0="http://www.arkivverket.no/Noark4-1-WS-WD/types"><journpost
xmlns=""><jpJaar>0</jpJaar><jpSeknr>0</jpSeknr><jpJpostnr>0</jpJpostnr><av
smot><amIhtype>0</amIhtype></avsmot><avsmot><amOrgnr>971203420</amOrgnr><a
mIhtype>1</amIhtype><amNavn>Fiskeridirektoratet</amNavn><amAdresse>Postbok
s 185
Sentrum</amAdresse><amPostnr>5804</amPostnr><amPoststed>BERGEN</amPoststed
></avsmot><dokument><dbTittel>Høring av marint vern i Rauerfjorden
Fredrikstad kommune
(L)(2576122)(1).pdf</dbTittel><veVariant>P</veVariant><veDokformat>pdf</ve
Dokformat><fil/><veFilnavn>Høring av marint vern i Rauerfjorden
Fredrikstad kommune
(L)(2576122)(1).pdf</veFilnavn><veMimeType>application/pdf</veMimeType></d
okument></journpost><noarksak
xmlns=""><saSaar>0</saSaar><saSeknr>0</saSeknr></noarksak></ns0:Melding>
```

Fra: fmospostmottak@fylkesmannen.no[fmospostmottak@fylkesmannen.no]

Dato: 31. aug 2018 15:30:18

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Tittel: Melding hentet fra SvarInn med utilstrekkelig metadata for levering via BestEdu

Du har fått en BestEdu melding. Se vedlegg for metadata og dokumenter.

Til

Fylkesmannen i Østfold, miljøvernadv.

P.b. 325

1502 Moss

20. sept. 2018

Høringsuttalelse til marint verneforslag for Rauerfjorden

Viser til høringsbrev av 11.6.2018 hvor Fylkesmannen i Østfold ber om kommentar til to alternative forslag til vern av område som omtales som *Rauerfjorden*, og er et marint område som strekker seg fra Struten til nordspissen av Rauer. Oslofjorden som marint økosystem er truet av svært mange ulike interesser. Naturvernforbundet i Østfold er av den grunn meget positiv til verneforslaget og håper og tror at dette er et viktig bidrag til å bevare naturmangfoldet i denne hardt pressede fjorden. Vi vil nedenfor komme med noen synspunkter / betraktninger på de to aktuelle formene for vern som er foreslått.

Det foreslåtte marine verneområdet *Rauerfjorden* inngår som ett av 36 områder i *Nasjonal marin verneplan*, som har som formål å sikre representative, særegne, sårbare og truede marine naturverdier i norske kyst- og havområder. Foreløpig (sept. 2018) er det vernet 6 områder i dette verneplanarbeidet, som ble startet opp i 2009.

Naturvernforbundet mener at det vil være en fordel for den *nasjonale marine verneplanen* at forvaltning og vernebestemmelser for samtlige verneområder i denne verneplanen kan behandles som en enhet, f.eks. med spesielle bestemmelser om motorferdsel, bestemmelser for utøvelse av fisk, etc.

Når det gjelder forvaltningsansvaret er det etter vår vurdering en fordel om forvaltningsansvaret for naturreservatet tillegges Fylkesmannen. Dette fordi vernebestemmelsene blir enklere, samt at forvaltningen blir tryggere ved at den ikke ligger til et politisk valgt Nasjonalparkstyre. Men så lenge Miljødirektoratet er innstilt på at forvaltningsmyndigheten for et marint verneområde skal tilbys nasjonalparkstyret, svekkes dette argumentet.

Kjøring med vannskuter er i dag forbudt i hele nasjonalparken. Dette er et argument for at Rauerfjorden marine verneområde bør etableres som en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark. På den annen side er det et stort press på dette forbudet fra vannskutermiljøet. Da vi ser at det kan være politisk problematisk å utvide vannskuterforbudet også til å omfatte Rauerfjorden, kan en utvidelse av nasjonalparken til å omfatte Rauerfjorden, aktualisere debatten om vannskuter i nasjonalparken, og i verste fall presse fram en revurdering og mulig svekkelse av vannskuterforbudet i hele nasjonalparken.

Som naturreservat etter Nml § 39 vil hele vannsøylen inngå i vernet, noe den ikke vil bli dersom Rauerfjorden marine verneområde opprettes som en utvidelse av nasjonalparken. Vi kan imidlertid ikke se for oss hva som kunne true livet i pelagialen så lenge oppankring osv. ikke vil være tillatt. Men det kan være verdt å vurdere dette ved vurdering av verneform, dersom dette ikke allerede er gjort.

Vår konklusjon når det gjelder hvilken verneform som benyttes for å opprette Rauerfjorden marine verneområde, er at det ikke er noe entydig svar på dette. Men siden vern av området etter Nml. § 39 tradisjonelt vil bety et strengere vern, drister vi oss til å anbefale at Rauerfjorden vernes etter Nml. § 39. Vi har imidlertid stor tillit til at Fylkesmannen i Østfold tar det valget som er til beste for naturen og framtidige generasjoner, og vi ønsker lykke til med verneprosessen videre framover.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Østfold

Håkon Borch (leder)

Ola Wergeland Krog (styremedlem)

Fra: Richter, Aase[FmosAar@fylkesmannen.no]
Dato: 21. sep 2018 07:43:49
Til: 2 Fmos Brukerstøtte Arkiv
Tittel: VS: Høringsuttalelse om marint verneforslag

Kan dere journalføre denne på 2008/4161?

Mvh
Aase Richter

Fra: Håkon Borch <hakon@naturostfold.no>
Sendt: torsdag 20. september 2018 21:28
Til: Richter, Aase <FmosAar@fylkesmannen.no>
Kopi: Skogprosjektet NiØ <skog@naturostfold.no>
Emne: Høringsuttalelse om marint verneforslag

Hei

Vi oversender her et høringssvar vedrørende det marine verneområdet på Rauer.

Med vennlig hilsen

Håkon
.....
Leder Naturvernforbundet i Østfold
Håkon Borch
Bassengveien 8
N-1512 Moss
Tlf (mob): 970 676 85
E-post: hakon@naturostfold.no
.....

Vedlegg til løpenr. 136162/2018, saksnr. 2010/9363

Klassering: K12
Gradering:
Dato: 25.06.2018

Forslag til høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune til marint vern i Rauerfjorden

Fredrikstad kommune støtter forslaget om marint vern i Rauerfjorden. Uavhengig av de to verneforslagene, vil vern av Rauerfjorden bidra til å ivareta den særegne sjøbunnen med tilhørende plante- og dyreliv. Vern av Rauerfjorden er også i tråd med forslag til kommunedelplanen for naturmangfold, og vil kunne øke vårt kunnskapsnivå om marine områder ved å kunne tjene som referanseområde for overvåking og forskning da området er svært lite påvirket.

Avgrensning av verneområdet

Den ytre avgrensningen av verneområdet i begge alternativene er lik. Fredrikstad kommune har ingen store innsigelser på avsatt område for vern, og mener heller at det er positivt at et stort område rundt Rauerfjorden blir inkludert for å sikre viktige naturtyper og naturmangfoldet generelt. Verneområdet kunne også inkludert større tareskogforekomster ved Hatten som regnes som viktig (kategori B). Tareskogen er et betydningsfullt yngleområde for fisk, i tillegg til at bløtdyr og krepsdyr som lever her er viktig næring for fisk, krabbe og hummer.

Verneform

Av de to alternative verneformene (utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark eller marint vern jfr. naturmangfoldlovens § 39), mener Fredrikstad kommune at Rauerfjorden som en del av en utvidet Ytre Hvaler nasjonalpark bør fremmes som forslag. Dette vil bidra til en mer helhetlig forvaltning av områder med like naturtyper og artsgrupper. Felles for Ytre Hvaler nasjonalpark og det foreslåtte verneområdet rundt Rauerfjorden, er at de har mange viktige naturtyper. I begge områdene finner vi forekomster av skjellsand, bløtbunnsområder, ålegrassamfunn og større tareskogforekomster. Fra et naturvernperspektiv vil forslaget bidra til å ivareta biotopene som er særdeles viktige for blant annet torsk og hummer. Det sees på som positivt at både sjø- og landområder vernes, med unntak av øya Rauer. Dette vil også inkludere Nordre og Søndre Missingen, i tillegg til Teineholmen som enten var foreslått som et nytt naturreservat, eller som en del av en utvidet Ytre Hvaler nasjonalpark. Kommunen mener at det er svært positivt å inkludere både holmer og øyer som er viktige hekkeplasser for sjøfugl i nasjonalparken.

En annen fordel med å inkludere Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten i Ytre Hvaler nasjonalpark, vil være en forenkling for brukere og forvaltningsmyndigheter. I dette forslaget inkluderes også Teineholmen, og man unngår dermed å opprette flere nye naturreservater med egne forskrifter. Dette vil medføre at brukerne av reservatet forholder seg til én enkelt verneforskrift for dette område, noe som ansees som fordelaktig.

Brukerinteresser

For kommunen er det viktig at marint vern sees i sammenheng med andre interesser. Sikring av naturressursene mot inngrep som kan redusere, eller ødelegge bestander av planter og dyr, vektlegges. Hensyn til bruksinteresser blant innbyggerne skal likevel også veie tungt. Fiske er en viktig rekreasjon for mange, og det sees derfor som positivt at bestemmelsene i verneforskriften ikke hindrer fiske og fangst i sjøen. Hummer og skalldyr har viktige leveområder i Rauerfjorden. Det er i dag et utstrakt teinefiske både som næringsfiske og fritidsfiske i indre Skagerak. Rauerfjorden er derimot beskyttet av gjeldene forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelser som følge av fiskeriaktivitet (se § 3 i J-48-2016, i medhold av havressursloven) med forbud mot bruk av bunntål, garn, liner og teiner. Det er i tillegg et generelt forbud i deler av Skagerak som kun tillater tråling etter reker på dyp større enn 60 m. Dette gjør at akkurat dette området ikke blir aktuelt for fiske etter disse metodene i enkelte områder, og de fleste pågående aktiviteter i det foreslåtte verneområde får fortsette.

Vern av øyene (Teineholmen, Søndre Missingen og Nordre Missingen) hindrer ikke alminnelig bruk, med unntak av et ferdselsforbud i hekketiden på Teineholmen og Søndre Missingen i perioden 15.april til 15.juli, og vil derfor være åpne til friluftsfornål. Det synes videre ikke å være større negative konsekvenser med at mudring, masseuttak, dumping av masser og etablering av akvakulturanlegg ikke vil være tillatt.

Navnendring

Hvis alternativet med Rauerfjorden som del av en utvidet Ytre Hvaler nasjonalpark blir vedtatt, bør det vurderes navnendring av nasjonalparken. Ytre Hvaler nasjonalpark vil da inneholde store sjøarealer i Fredrikstad kommune, i tillegg til øyer og holmer som Fredrikstad kommune føler stort eierskap til. Et forslag kunne vært «Ytre Hvaler og Fredrikstad nasjonalpark». Miljødirektoratet innførte i 2016 ny merkevare- og besøksstrategi for Norges nasjonalparker. En navnendring kunne skjedd i forbindelse med denne merkevarebyggingen.

Avslutningsvis vil kommunen påpeke at det er viktig at sonene med ferdselsforbud merkes tydelig i terrenget og at begrunnelsen for det nye verneområdet bør formidles. Dette vil skape større forståelse blant brukerne av området.

Fylkesmannen
i Østfold15 JUNI 2018
2010/9363

se adresseliste

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2008/4161 432.1 AAR

Vår dato: 29.05.2018

Høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune

Fylkesmannen i Østfold sender med dette forslag til vern av Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten på høring, jf. naturmangfoldloven § 43 og forvaltningsloven §§ 37 og 16.

Formålet med høringen er å gjøre planarbeidet kjent og invitere berørte parter til å komme med synspunkter på verneforslagene.

Forslag om vern av Rauerfjorden er et ledd i arbeidet med å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Arbeidet gjennomføres på bakgrunn av oppdragsbrev av 28. mars 2014 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet om å gjennomføre en verneplanprosess for bl.a. Rauerfjorden, samt oppdragsbrev av 11. april 2014 fra direktoratet til fylkesmannen.

Rauerfjorden utgjør også en del av området "Østfoldkysten", som er ett av 36 kandidatområder for marint vern som ble utpekt i tilrådninger fra Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av daværende Miljøverndepartementet i samråd med daværende Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget ga sin endelige tilråding i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking.

Om verneforslagene

Det er to alternative forslag som sendes på høring. Det ene alternativet er et **marint verneområde** etter naturmangfoldloven (nml) § 39 med et tillegg der Teineholmen foreslås som naturreservat etter nml § 37. Landområder er fortrinnsvis holdt utenfor slik at øyene Rauer, Søndre og Nordre Missingen ikke omfattes av verneforslaget. Grensen følger strandlinjen langs fastlandet og øyene. Vedlagte kart og forslag til verneforskrift viser verneforslagets avgrensning og restriksjonsnivå.

Det andre alternativet innebærer en **utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark**. Øya Rauer er holdt utenfor verneforslaget mens Søndre og Nordre Missingen og Teineholmen er foreslått inkludert. Restriksjonene er tilsvarende dagens forskrift for Ytre Hvaler nasjonalpark med endringer kun der dette er aktuelt i utvidelsesområdet. Vedlagte kart og forslag til verneforskrift viser verneforslagets avgrensning og restriksjonsnivå.

Forslagene er beskrevet i vedlagte dokument Fagvurdering av marint vern i Rauerfjorden. I tillegg er det kart samt forslag til verneforskrift for hvert av forslagene.

Den ytre avgrensningen er lik for begge alternativene.

Om høringen

I alternativet med **marint verneområde** i Rauerfjorden og naturreservat på Teineholmen høres det på hele verneforskriftene for disse områdene, avgrensning og navn.

I alternativet med **utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark** høres det på avgrensningen av utvidelsen og på de deler av verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark der det foreslås endringer (endringer vist i *kursiv* i vedlagte forslag til verneforskrift). Dette er:

- § 1 Avgrensing. Nye gårds- og bruksnummer er tilføyd for nye arealer som omfattes av dette forslaget. Areal tallene er oppdatert.
- § 3 pkt.5.5 Regulering av ferdsel. Områdene nevnt som sone C er utvidet med deler av Søndre Missingen og Teineholmen.
- § 3 pkt. 6.2 Nytt underpunkt e) for å tillate Forsvarets lavtflyging i et begrenset område rundt Rauer.
- § 9 Ikrafttreden. Tillegg der forskrift om fredning av Søndre Missingen naturreservat foreslås opphevet da arealet blir del av Ytre Hvaler nasjonalpark som sone C i henhold til forskriften.

I hele forskriften er det gjort en oppdatering på forvaltningsorgan f.eks Miljøverndepartementet -> Klima- og miljødepartementet, Direktoratet for naturforvaltning -> Miljødirektoratet.

Forsvaret har et etablert skytefelt (Ø11) som berøres av verneforslaget. I høringen bes det spesielt om mer informasjon om bruken av området, typen aktiviteter som pågår og hvordan dette vil påvirke verneverdiene.

Nærmere om området

Planområdet omfatter ca. 37 km² og ligger i sin helhet i Fredrikstad kommune i Østfold fylke. Det strekker seg fra Rauerfjorden og sørover langs ryggen mellom Rauer, Missingene og Struten. Området er i grove trekk avgrenset slik at vestgrensen følger ryggen med grunnere partier som går fra Rauer, forbi Missingene og til Struten og grensen til Ytre Hvaler nasjonalpark. I øst følger grensen ytterkanten av en dypere renne hvor det pågår reketråling. De eksponerte, grunne områdene vest for Rauer er også med.

Bortsett fra Rauerfjorden er området hovedsakelig grunnere enn 60 meter. I sør grenser området mot Ytre Hvaler nasjonalpark og får en naturlig avgrensning mot sone A ved Søsterøyene hvor det allerede er restriksjoner på sjøbunnen.

Mot land er avgrensningen foreslått å følge strandlinjen langs deler av fastlandet, på Rauer, Missingene og enkelte mindre holmer og skjær. På fastlandet foreslås det at grensen følger strandlinjen langs sydvestre deler av Engelsvikøya, langs Garntangen og Smaugstangen. Som følge av innspill i oppstartsfasen er det gjort endringer ved Bugta på Rauer og på fastlandet ved Garntangen der mindre arealer er tatt ut begge steder.

Verneverdier og -formål

De nasjonale målene med marine verneplaner er å ta vare på marine naturverdier og økosystemer. Verneformålet for områdene ved Rauer er å ta vare på det undersjøiske landskapet (sjøbunnen) med tilhørende plante- og dyreliv. Spesielt viktig er bløtbunnsområdene i Rauerfjorden som har hatt en beskyttelse mot påvirkning av bunntråling på grunn av restriksjoner. I hele Rauerfjorden hadde Forsvaret nedsatt et forbud mot å ankre eller bruke trål eller andre bunnredskaper på grunn av sin aktivitet i området. Dette forbudet gjaldt fra 1945 til 2005. Etter at det ble opphevet har det blitt trålet noe på deler av området. Fiskeridirektoratet innførte et nytt forbud mot tråling i J-melding (J-105-2010). Det er rimelig å anta at deler av området fremdeles er lite påvirket av fiske med bunntrål.

Også den ytre skjærgården som er preget av holmer, skjær og eksponerte svaberg og grunnvannsområder har mange viktige naturtyper med stort mangfold av marine artsgrupper.

Eksisterende vern/beskyttelse

Søndre Missingen naturreservat ligger innenfor arealene som omfattes av denne høringen. Vernebestemmelsen for dette området vil i utgangspunktet ikke endres, men det kan bli aktuelt med mindre justeringer for å ivareta formålet med marin verneplan.

Det er også kystnære verneområder med grense mot sjø som har som formål å verne skog eller spesiell botanikk.

Den store nasjonalparken Ytre Hvaler dekker 340 km² vannflate utenfor Hvalerøyene og vil grense til det marine verneområdet nord for Struten

Konsekvensutredning

Bestemmelser om KU følger plan- og bygningslovens (PBL) regler. Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover ble fastsatt 21. juni 2017 med hjemmel i PBL. I forskriftens § 6 c) jf også forskriftens vedlegg I fremgår det at verneområder større enn 250 km² alltid skal konsekvensutredes. Det foreslåtte verneområdet er 37 km² og krever derfor ikke konsekvensutredning.

Frist for merknader og videre saksbehandling

Uttalelser til høringsforslaget kan sendes til: Fylkesmannen Østfold, Postboks 325, 1502 Moss eller på e-post til FmosPostmottak@fylkesmannen.no innen 30.august 2018.

Etter høringsprosessen vil fylkesmannen oppsummere innkomne uttalelser og gi tilråding til Miljødirektoratet, som så gir tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtak fattes ved kongelig resolusjon.

Med hilsen

Karsten Butenschøn e.f.
miljøverndirektør

Aase Richter
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Fagrunnlag
Forskrifter
Kart

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672, Sluppen 7485 TRONDHEIM

Adresseliste:

Private grunneiere:

Garntangen As
Olsen Inger E Norum
Svendsen Cathrine Haneng
Tvette Elisabeth Haneng
Barlinn Cathrine Helen G
Gleditsch Einar

C/O Lars Egidius Helle
Engelsvikenveien 48 A
Langøyveien 13 B
Slevik Platå 32
Holgerslystsvei 3 B
Ekraeveien 21

0777 Oslo
1628 Engelsviken
1679 Kråkerøy
1621 Gressvik
0280 Oslo
0756 Oslo

Offentlige etater og organisasjoner:

Fredrikstad kommune
Forsvarsbygg
Fiskeridirektoratet
Kystverket
Oljedirektoratet
Riksantikvaren
Kartverket
NIVA
Havforskningsinstituttet avd. Flødevigen
Østfold fylkeskommune
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Statens landbruksforvaltning
Riksantikvaren
Direktoratet for mineralforvaltning
Statens kartverk
Statens navnekonsulent, Univ. i Oslo
Forsvarsbygg
Luftfartstilsynet
AVINOR AS
Norges vassdrags-og energidirektorat
Statkraft SF
Statnett SF
Univeritetet i Oslo
KNBF
Norges fiskarlag
Fiskerlaget sør
Østfold fiskerlag
Oslofjordens Friluftsråd
Den Norske Turistforening Nedre Glomma
Naturvernforbundet i Sarpsborg
Naturvernforbundet i Østfold
NJFF Østfold
NOF Østfold v. Øivind Lågbo
Østfold Botaniske forening v. Jan I. Båtvik

Postboks 1405
Postboks 405 Sentrum
Postboks 185 Sentrum
Postboks 1502
Postboks 600
Postboks 8196 Dep
Postboks 600 Sentrum
Gaustadaleen 21
Nye Flødevigsveien 20
boks 220
Postboks 325
boks 8140 Dep
boks 8196 Dep
boks 3021 Lade
Kartverksveien 21
boks 1011 Blindern
boks 405 Sentrum
boks 243
boks 150
boks 5091 Majorstua
boks 200 Lilleaker
boks 5192 Majorstua
Postboks 1172 Blindern
Vågebyveien 23
Postboks 1233 Torgard
Postboks 1476 Vika
Tangen 25
Vaterlandsveien 23
postboks 246
postboks 76
boks 220
boks 31
Ørneveien 42
Mosseveien 55

1602 Fredrikstad kommune
0103 Oslo
5804 Bergen
6025 Ålesund
4003 Stavanger
0034 Oslo
3511 Hønefoss
0349 Oslo
4817 His
1702 Sarpsborg
1502 Moss
0033 Oslo
0034 Oslo
7441 Trondheim
3511 Hønefoss
0315 Oslo
0103 Oslo
8001 Bodø
2061 Gardermoen
0301 Oslo
0216 Oslo
0302 Oslo
0318 Oslo
0569 Oslo
7462 Trondheim
0116 Oslo
1676 Kråkerøy
3470 Slemmestad
1702 Sarpsborg
1701 Sarpsborg
1702 Sarpsborg
1890 Rakkestad
1640 Råde
1640 Råde

Østfold Entomologisk forening v. T.J.Olsen

boks 1062 Val

1702 Sarpsborg

Fortum distribusjon AS

boks 124

1713 Grålum

Hafslund Nett AS

Drammensveien 144

0277 Oslo

Hafslund ASA	postboks 990 Skøyen	0247 Oslo
Østfold Energi	boks 17	1701 Sarpsborg
Norges naturvernforbund	Grensen 9b	0159 Oslo
Norges Jeger – og fiskerforbund	boks 94	1360 Nesbru
Den Norske Turistforening	boks 7 Sentrum	0101 Oslo
Friluftslivets fellesorganisasjon	Nedre Slottsgate 25	0157 Oslo
Friluftsrådenes Landsforbund	Eyvind Lyches vei 23 B	1338 Sandvika
Norsk Botanisk Forening v/Naturhistorisk Museum	boks 1172 Blindern	0318 Oslo
Norsk Ornitologisk Forening	Sandgaten 30	7012 Trondheim
Norsk Zoologisk Forening	boks 1066 Blindern	0316 Oslo
Verdens Naturfond	boks 6784 St.Olavspl.	0130 Oslo
SABIMA	boks 6784 St.Olavspl.	0130 Oslo
Oslofjordens båteierunion	Bråtanveien 5	1440 Drøbak

Fra: postmottak@fredrikstad.kommune.no[postmottak@fredrikstad.kommune.no]

Dato: 21. sep 2018 14:20:04

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Tittel: Uttalelse til marint vern i Rauerfjorden

Hei,

Vi viser til høring av forslag til «Marint vern i Rauerfjorden».

Deres referansenummer er: 2008/4161.

Uttalelsen fra Fredrikstad kommune ble vedtatt i bystyret i går og ligger vedlagt.

Vennlig hilsen

Line Hansen Alsaker

Naturforvalter

Miljø- og landbruk

Fredrikstad kommune

Tel: +4769361398

Mob: +4792643983

E-post: linals@fredrikstad.kommune.no

Fra: Alsaker Line Hansen[linals@fredrikstad.kommune.no]

Dato: 25. sep 2018 08:15:42

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Tittel: Høring av marint vern i Rauerfjorden - bystyrevedtak

Hei,

Fredrikstad kommune sin høringsuttalelse til forslaget om marint vern i Rauerfjorden, ble oversendt Fylkesmannen i Østfold 21.09.2018. Saken var oppe i bystyret 20.09.2018, og protokollen for møtet var ikke ferdig da vedtaket ble utsendt. Endelig vedtak fra bystyret 20.09.2018 var som følger:

Fredrikstad kommune sin høringsuttalelse til forslaget om marint vern i Rauerfjorden, oversendes til Fylkesmannen i Østfold slik det fremkommer av vedlegg 2 med følgende tillegg: *Rådmannen bes om å avklare hvorvidt verneområdet kan utvides østover mot Hankø slik at de viktige Tareskogforekomstene ved «Hatten» kan innlemmes i verneområdet.*

Vennlig hilsen

Line Hansen Alsaker

Naturforvalter

Miljø- og landbruk

Fredrikstad kommune

Tel: +4769361398

Mob: +4792643983

E-post: linals@fredrikstad.kommune.no

Fra: Monika Olsen[fmosmoo@fylkesmannen.no]

Dato: 5. okt 2018 14:57:43

Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold

Kopi: Hvaler kommune; Fredrikstad kommune; Østfold fylkeskommune

Tittel: Høring av marint verneforslag for Rauerfjorden - høringssvar til Fylkesmannen i Østfold

Høring av marint verneforslag for Rauerfjorden - høringssvar til Fylkesmannen i Østfold

Det vises til fylkesmannen i Østfold sin høring av marint verneforslag for Rauerfjorden.

Styret for Ytre Hvaler nasjonalpark har behandlet saken. Uttale framgår av vedlagt utskrift av saken.

Med hilsen

Dette dokumentet er ekspedert uten underskrift

Monika Olsen e.f.

NASJONALPARKFORVALTER/ SEKRETÆR FOR YTRE HVALER NASJONALPARKSTYRE

Fylkesmannen i Østfold
Postboks 325
1502 Moss

SAKSBEHANDLER: MONIKA OLSEN

ARKIVKODE: 2018/6411 - DATO: 05.10.2018
STYRESAK: 2018-21

Høring av marint verneforslag for Rauerfjorden - høringssvar til Fylkesmannen i Østfold

Det vises til fylkesmannen i Østfold sin høring av marint verneforslag for Rauerfjorden.

Styret for Ytre Hvaler nasjonalpark har behandlet saken. Uttale framgår av vedlagt utskrift av saken.

Med hilsen

Dette dokumentet er ekspedert uten underskrift

Monika Olsen e.f.
NASJONALPARKFORVALTER/
SEKRETÆR FOR YTRE HVALER NASJONALPARKSTYRE

Kopi til:

Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	Fredrikstad
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	Sarpsborg
Hvaler kommune	Storveien 32	1680	Skjærhalden

Styresak 2018-21

Saksframlegg

Arkivkode: 2018/6411

Saksbehandler: Monika Olsen

Dato saksframlegg: 28.09.2018

Møtedato: 05.10.2018

Høring av marint verneforslag for Rauerfjorden - høringssvar til Fylkesmannen i Østfold

Bakgrunn

Fylkesmannen har fremmet forslag om vern av Rauerfjorden, i tråd med marin verneplan. Høringsfrist var 30. august men nasjonalparkstyret har fått utsatt fristen til 5. oktober.

Formålet med verneforslaget er å bevare sjøbunnen med tilhørende plante- og dyreliv. Forslag om vern av Rauerfjorden er et ledd i arbeidet med å verne et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner.

Rauerfjorden utgjør en del av området "Østfoldkysten", som er ett av 36 kandidatområder for marint vern som ble utpekt i tilrådninger fra Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av daværende Miljøverndepartementet i samråd med daværende Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget ga sin endelige tilråding i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking.

Tidligere har Ytre Hvaler nasjonalpark blitt vernet, også som en del av marin verneplan og området «Østfoldkysten». Sammen med flere mindre naturreservater, Ytre Hvaler nasjonalpark og det nå foreslåtte vern av Rauerfjorden med omkringliggende områder, vil de viktigste sjøarealene langs Østfoldkysten være vernet. Videre arbeid med «Østfoldkysten» fra 2004 legges derfor bort.

Om verneforslagene

Det er to forslag som sendes på høring. For hvert forslag er det eget kart og eget forslag til verneforskrift.

Det ene er et marint verneområde etter naturmangfoldloven (nml) § 39 med et tillegg der Teineholmen foreslås som naturreservat etter nml § 37. Landområder er fortrinnsvis holdt

utenfor slik at øyene Rauer, Søndre og Nordre Missingen ikke omfattes av verneforslaget. Grensen følger strandlinjen langs fastlandet og øyene. Kart og forslag til verneforskrift for Rauerfjorden marine verneområde viser verneforslagets avgrensning og restriksjonsnivå.

Det andre forslaget innebærer en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark med Rauerfjorden. Øya Rauer er holdt utenfor verneforslaget, mens Søndre og Nordre Missingen og Teineholmen er foreslått inkludert. Restriksjonene er tilsvarende dagens forskrift for Ytre Hvaler nasjonalpark med endringer kun der dette er aktuelt i utvidelsesområdet. Kart og forslag til verneforskrift – utvidelse av nasjonalparken med Rauerfjorden viser verneforslagets avgrensning og restriksjonsnivå.

Begge alternativene er beskrevet i fagvurderingen utarbeidet av Fylkesmannen i Østfold. Her er det redegjort for naturverdiene i området og hvordan området brukes i dag.

Det vises til fagvurdering, kart og forskriftsutkastene

her: <https://www.fylkesmannen.no/Ostfold/Miljo-og-klima/Verneomrader/Horing-av-verneforslag-for-Rauerfjorden/>

Forvalters vurdering

Konsekvenser for Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

Vern av dette området vil ved begge alternativene sikre naturverdiene i et større sammenhengende marint miljø for fremtiden. Området vil grense til Ytre Hvaler nasjonalpark og utgjøre et stort marint verneområde.

De to forskriftsalternativene er relativt like i restriksjonsnivå. Begge innebærer f. eks restriksjoner på bruk av fiskeredskap som slepes og berører bunnen (rekestrål). Selve Rauerfjorden er ganske dyp (100-120 m) mens området sør for Rauer til Struten er en grunnere rygg. Her følger grensen i hovedsak dybdekoten 60 m.

Den største forskjellen vil være av forvaltningsmessig art. Ved en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark vil nasjonalparkstyret få ansvaret for forvaltningen også av dette området. Dersom alternativet marint verneområde (nml § 39) velges, så vil nasjonalparkstyret få tilbud om å forvalte området fordi det grenser til nasjonalparken. Fredrikstad kommune vil ev. få tilbud om å forvalte området dersom styret ikke vil forvalte dette området.

Forvalters forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret støtter forslaget om å utvide Ytre Hvaler nasjonalpark med Rauerfjorden, som vil sikre naturverdiene i et større sammenhengende marint miljø for fremtiden. Nasjonalparkstyret ønsker å ta ansvaret for forvaltningen av dette området.

Vedtak

Nasjonalparkstyret støtter forslaget om å utvide Ytre Hvaler nasjonalpark med Rauerfjorden, som vil sikre naturverdiene i et større sammenhengende marint miljø for fremtiden.

Nasjonalparkstyret ønsker å ta ansvaret for forvaltningen av dette området.

Vi forventer at ressursene knyttet til oppsyn og forvaltning øker som følge av utvidelsen av verneområdet.

Vedlegg:

1. Kart over verneområdet
2. Utkast til forskrift - utvidelse av nasjonalparken med Rauerfjorden

Alle vedlegg i høringen: <https://www.fylkesmannen.no/Ostfold/Miljo-og-klima/Verneomrader/Horing-av-verneforslag-for-Rauerfjorden/>

Kopi til:

Hvaler kommune

Fredrikstad kommune

Østfold fylkeskommune

KYSTVERKET

Sørøst

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Deres ref.:

Vår ref.:
2018/2115-2

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Katrine Solheim Aas

Dato:
22.10.2018

Svar- Høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune

Viser til brev av 29.05. 2018 og til telefon 16.10. 2018 vedr. høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune, Østfold Fylke.

Kystverket

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning og jobber for en effektiv og sikker sjøtransport gjennom å ivareta transportnæringens behov for framkommelighet og effektive havner. Kystverket er grunneier og forvalter en rekke eiendommer, anlegg og installasjoner langs kysten.

Merknader til vernet

Kystverket påpeker at det er viktig å kunne betjene og ivareta sine eksisterende anlegg. Videre kan det bli aktuelt å gjøre nye tiltak i de foreslåtte områdene for å trygge ferdselen. Kystverket ber derfor om at alle forskriftene i verneområdet samkjøres i forhold til kystverkets interesser, og at det tas inn i bestemmelsene at vernet ikke skal være til hinder for drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg og motorisert ferdsel i forbindelse med disse. Videre må det presiseres i forskriften at Kystverket kan få tillatelse til å føre opp nye anlegg, flytting og fjerning av anlegg, tilbygg til eksisterende anlegg, samt at det kan gis tillatelse til nødvendige tiltak for å sikre sjøverts ferdsel.

Kystverket Sørøst vil også gjøre oppmerksom på at vi, som en del av vårt NTP arbeid, utreder tiltak i farledene på strekningen fra svenskegrensen til og med Larvik. Kystverket Sørøst er nå inne i en tidlig fase av dette prosjektet og har til nå kartlagt en rekke utfordringer innenfor strekningen. Forslag til det marine verneområdet i Rauerfjorden kan derfor komme i konflikt med konklusjonene i denne utredningen.

Region Kystverket Sørøst

Sentral postadresse: Kystverket
Postboks 1502
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no

For besøksadresse se www.kystverket.no

Bankgiro: 7694 05 06766

Org.nr.: NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

Med hilsen

Geir E. Solberg
Senioringeniør

Katrine solheim Aas
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Likelydende brev sendt til:
FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
Fylkesmannen i Østfold V/ Aase Richter

POSTBOKS 325 1502 MOSS

Fra: post@kystverket.no[post@kystverket.no]
Dato: 24. okt 2018 14:51:40
Til: *Fmos Postmottak Fylkesmannen i Østfold; Richter, Aase
Tittel: Svar- Høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune

Viser til overnevnte sak, se vedlegg.

Beklager forøvrig sen tilbakemelding i denne saken.

Hilsen

Katrine Solheim Aas

seniorrådgiver

Regionkontor Sørøst

KYSTVERKET

Tlf: 37 01 97 13 / 976 766 67

Sentralbord: 07847

www.kystverket.no

Kystverkets visjon er å utvikle kysten og

havområda til verdens sikreste og reneste

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen i Østfold
Postboks 325
1502 MOSS

Vår dato: 04.12.2018
Vår ref.: 201835794-2
Arkiv: 323
Deres dato: 29.05.2018
Deres ref.: 2008/4161

Saksbehandler:
Seming Skau

Uttalelse til høring av marint vern i Rauerfjorden, Fredrikstad kommune

Viser til høring med om marint vern i Rauerfjorden i Fredrikstad kommune. Vi beklager sen tilbakemelding på høringsforslaget.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjort en enkel gjennomgang av høringsdokumentet og sett på det foreslåtte verneområdet i forhold til våre interesser som eksisterende og planlagte nettanlegg.

Det er noen kabler og ledninger i området primært knyttet til Forsvarets anlegg på Rauer. I begge de alternative verneforslagene er det tatt hensyn til nettanlegg og vi har med det ingen merknader til høringen. NVE ser at områdekonsesjonær Hafslund Nett AS er på høringslisten, og vi forutsetter at de kommenterer eventuelle gjenstående konflikter med sine anlegg.

Med hilsen

Fredrik Arnesen
seksjonssjef

Seming Skau
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Olje- og energidepartementet

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Fra: Gunnar S. Larsen[Gunnar.Larsen@fiskeridir.no]
Dato: 5. des 2018 00:46:31
Til: Richter, Aase
Kopi: Erik Ludvigsen; Siri Meling; Butenschøn, Karsten; mafjell@live.no
Tittel: Fwd: Vern Rauer - grenseendringer

Hei Aase!

Nå har Magnar kommet med de justeringene jeg snakket om utover «de 4» som kom frem på siste møte. Vil tro at vi nå er mål :).

Mvh

Gunnar S. Larsen

Seniorrådgiver

<>< <>< <>< <>< <>< <>< <>< <>< <><

Fiskeridirektoratet region Sør,

Besøksadr.: Dokka 1 C, 1671 Kråkerøy

Postadr.: Postboks 185 Sentrum, [5804 Bergen](#)

Dir. tlf: [\(+47\) 950 22 696](tel:+4795022696), Sentralbord: 034 95

E-post: gunnar.larsen@fiskeridir.no

Videresendt melding:

Fra: "magnar fjellbakk" <mafjell@live.no>

Til: "Gunnar S. Larsen" <Gunnar.Larsen@fiskeridir.no>

Emne: Vern Rauer - grenseendringer

Hei,

Mener jeg har det som trengs av info om tråldragene nå, selv om jeg ikke har hørt noe fra Øyvind Johansen.

To endringer i forhold til fylkesmannens siste forslag er inntegnet på deres kart og vedlagt.

Tråldraget syd for Tyta er et «vinterdrag», men blir ikke brukt så mye som før p.g.a. at det svært ofte er belagt med krepseteiner.

I «svingen» nord for Misingen tråles det langsmed inn til ca. 170m dybde.

Legger ved en del kartutsnitt, posisjoner etc. som burde være tilstrekkelig for Fmos til å trekke en endelig grense. De bestemmer jo selv der hvor rett eller svingete denne blir.

De topografiske kartutsnittene er mest sannsynlig data-animert ut fra loddskuddene i standard sjøkart (tatt ut på en Garmin kartplotter).

I forbindelse med tråldrag kan det nevnes at den største trålen Hvaler-flåten bruker er 35m bred, og ca. 50m mellom lemmene.

Ellers ligger vel mye av trålene på 20-25m bredde.

I ordinære sjøkart med standard målestokk 1:50.000 utgjør dermed trålene fra ca. 0,5 til 1mm i kartet.

Mvh

Magnar

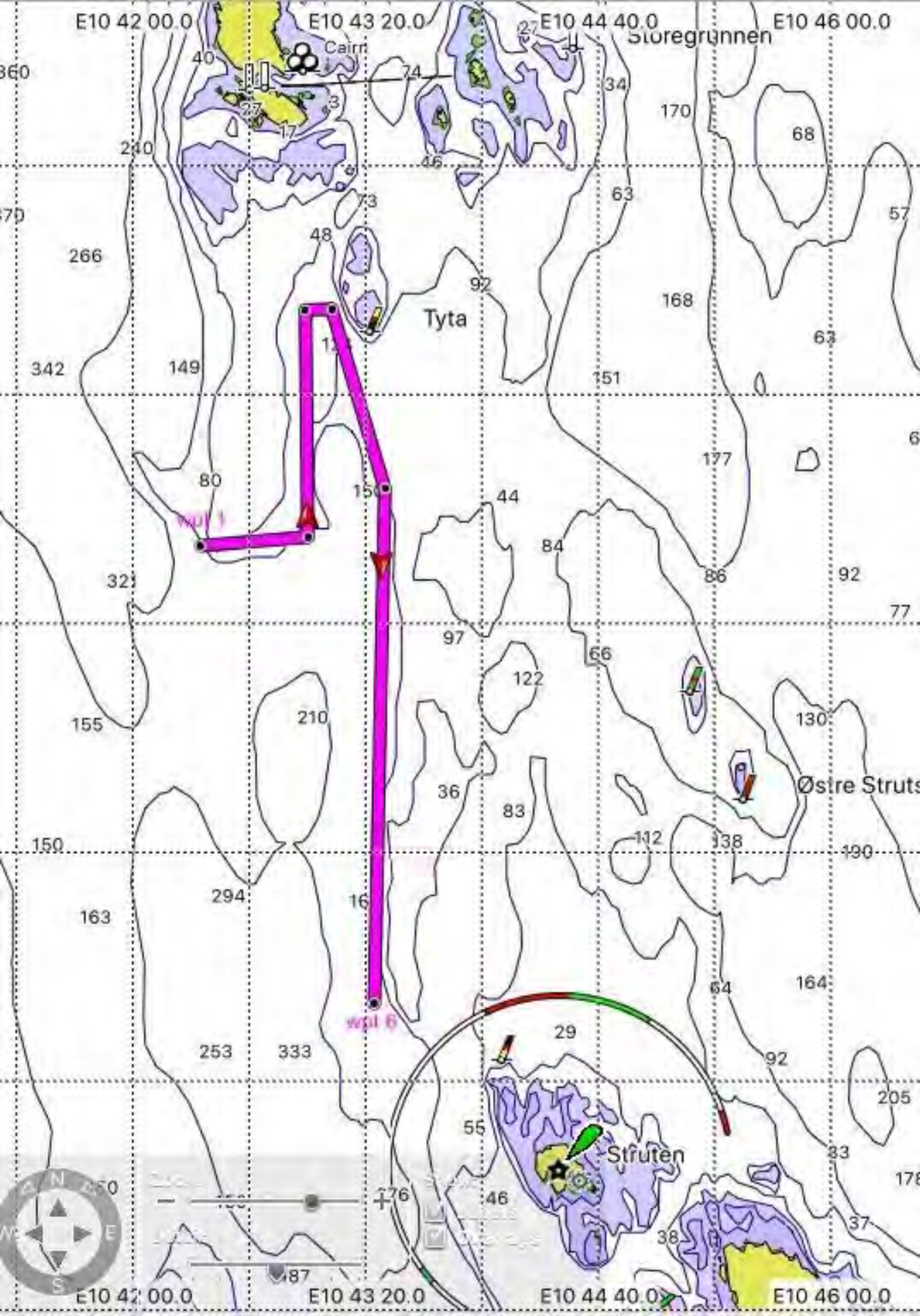
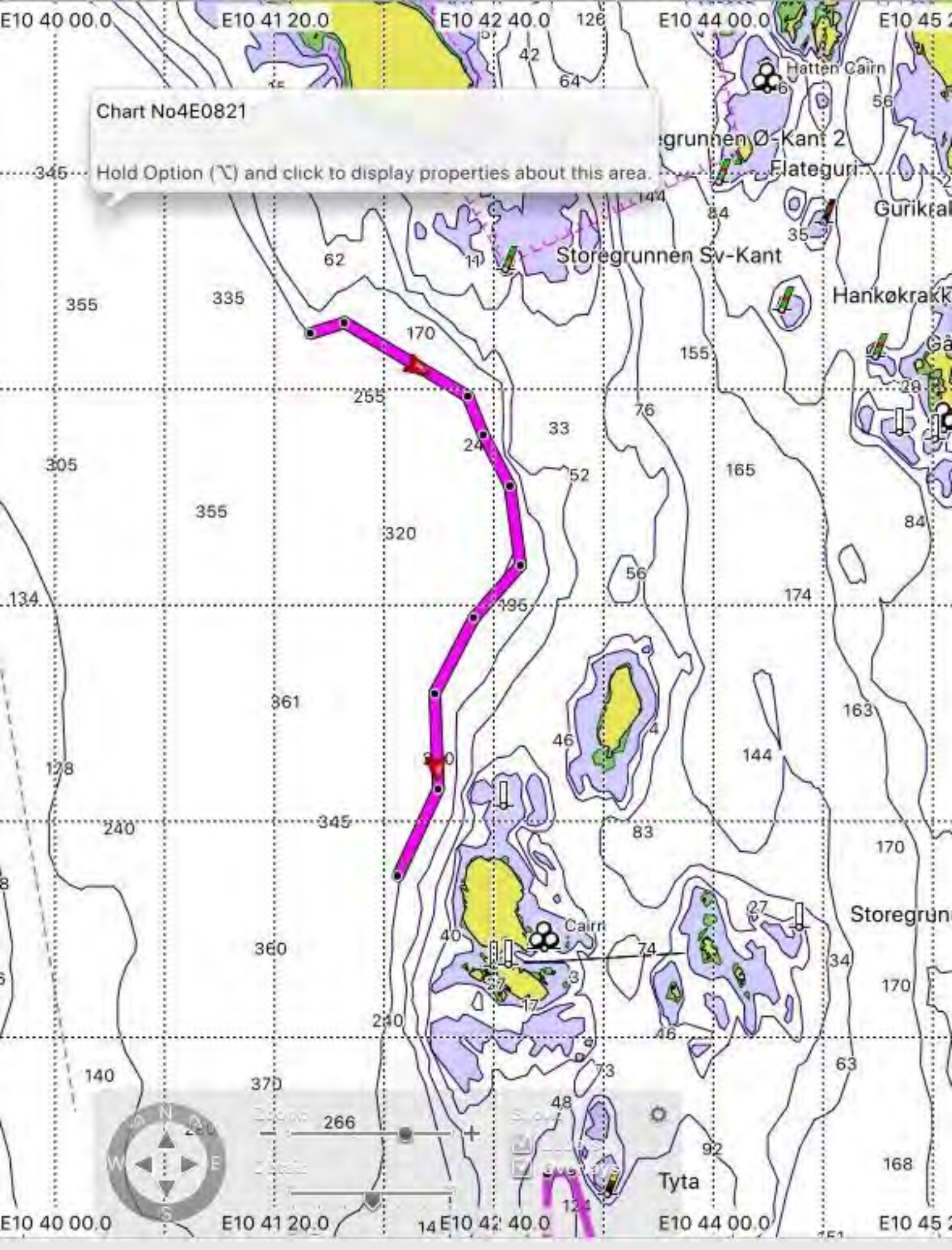

Chart No4E0821

Hold Option (°) and click to display properties about this area.

Tyta-Struten koordinater

Summary

Notes

Name: wpt 1

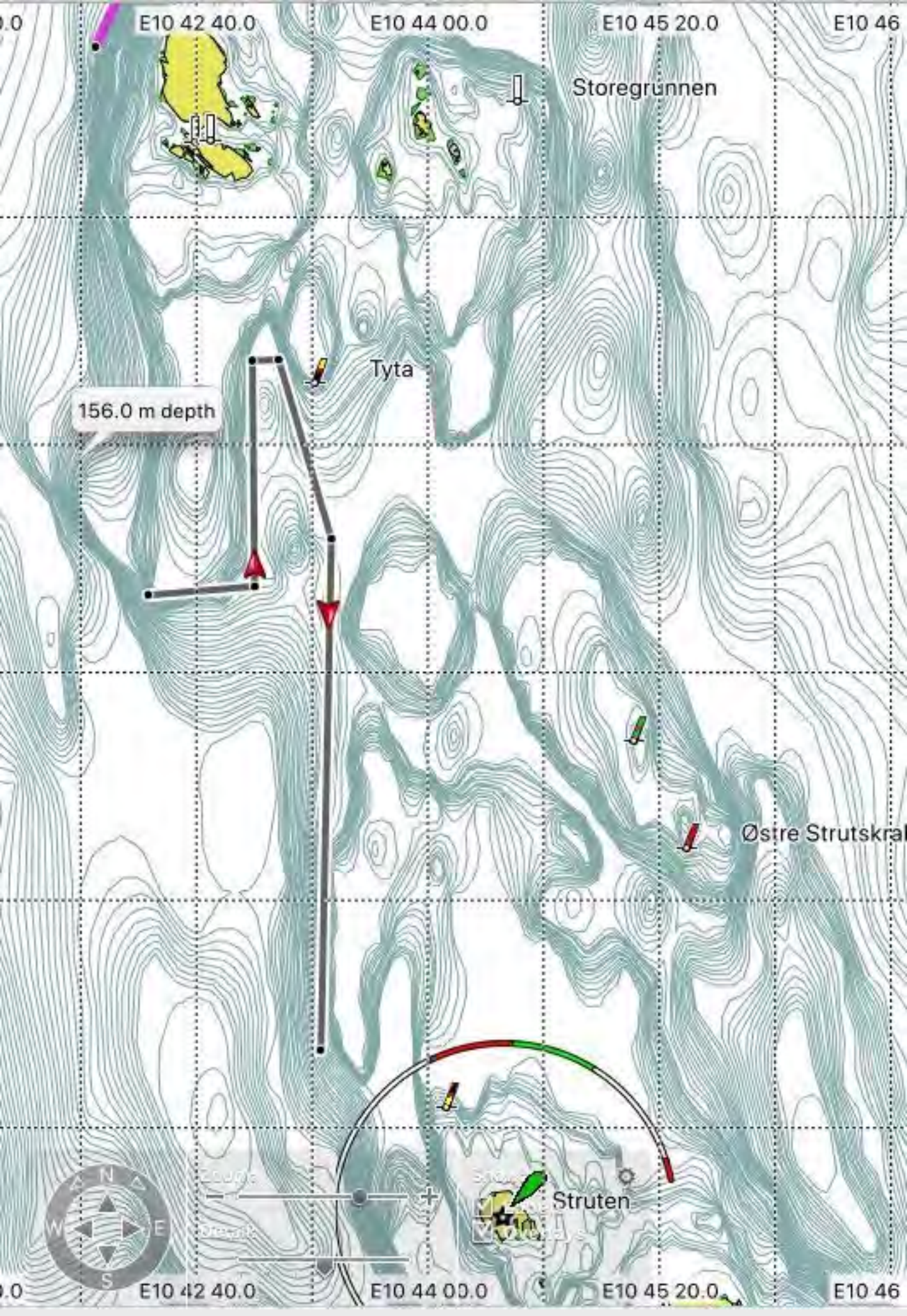
In...	Time	Leg Dist...	Leg Cour...	Position
1	04/12/2018 10:51:50	0.3 nm	85° true	N59 08 53.6 E10 42 23.4
2		0.7 nm	359° true	N59 08 55.1 E10 43 00.2
3		144 m	88° true	N59 09 34.8 E10 42 59.4
4		0.5 nm	163° true	N59 09 35.0 E10 43 08.4
5		1.5 nm	181° true	N59 09 03.5 E10 43 26.7
6				N59 07 33.6 E10 43 23.0

Points	Distance	Area
6	3.1 nm	1.6 sq km

Color: Dark Gray

☐ Center on Selected

Misingen koordinater

Summary

Notes

Name: 100.0 m depth1 to Chart No4E08212

In...	Time	Leg Dist...	Leg Cour...	Position
1	04/12/2018 10:59:05	0.1 nm	72° true	N59 12 10.3 E10 41 33.2
2		0.4 nm	121° true	N59 12 12.4 E10 41 45.6
3		0.1 nm	158° true	N59 11 58.7 E10 42 30.5
4		0.2 nm	152° true	N59 11 51.5 E10 42 36.2
5		0.2 nm	172° true	N59 11 42.1 E10 42 45.9
6		0.2 nm	222° true	N59 11 27.4 E10 42 49.8
7		0.3 nm	208° true	N59 11 17.6 E10 42 32.7
8		0.3 nm	178° true	N59 11 03.7 E10 42 18.5
9		0.3 nm	205° true	N59 10 46.1 E10 42 19.8
10				N59 10 30.0 E10 42 05.1

Points	Distance	Area
10	2.2 nm	1.9 sq km

Color:

Dark Gray

Center on Selected

Forslag til verneområde i Rauerfjorden Kart2

Kartet viser en justert grense i de delområdene som ble pekt ut på møtet 19.okt2018 (rød sirkel). Vernegrensen går her utenom trålfeltene slik de er vist i Yggdrasil. Unntaket er området på vestsiden der Fylkesmannen ikke har mottatt nytt forslag (skravert rød sirkel). Kartet viser også trålfelt pr. 13.11.2018 og kartlagte bunnsedimenter (gjelder deler av området)

Se tegnforklaringen

NOTE 1
HORTEN VTS:
Special regulations concerning navigation and vessel traffic apply in Oslofjorden within the radio reporting lines. In general vessels greater than 24m are obliged to report to Horten VTS, on VHF-channel 18/19, if entering or starting a voyage inside the area. See additional information in "Ets" No. 1 of current year, "Den Norske Løs" volume 2A and "Admiralty List of Radio Signals" volume 6 part 2.

NOTE 2
Military restricted area:
Entry prohibited within a distance of 50m from the shore of Rauer, except Rauerkalven.

Endring 1:
Grense trekkes ikke dypere enn ca. 170m

Endring 2:
Det er tråldrag i renna helt opp til Tyta-kysten

Forsl. grense

Tråldrag

Tegnforklaring

- Eksisterende verneområder
 - Rauerfjorden-justert grense
 - fiskeplasser_aktive
 - Leire, slam, sand
 - Grus, stein
 - Stein og blokk, Bart fjell
 - Uspesifisert mhp. kornstørrelse
 - Område som ikke er endret, mangler data
 - Område som er endret
- Leir
Grus
Stein og blokk med slam-/sanddekke
Uspesifisert mhp. kornstørrelse

Legger ved en del kartutsnitt, posisjoner etc. som burde være tilstrekkelig for Fmos til å trekke en endelig grense. De bestemmer jo selv der hvor rett eller svingete denne blir.

De topografiske kartutsnittene er mest sannsynlig data-animert ut fra loddskuddene i standard sjøkart (tatt ut på en Garmin kartplotter).

I forbindelse med tråldrag kan det nevnes at den største trålen Hvaler-flåten bruker er 35m bred, og ca. 50m mellom lemmene.

Ellers ligger vel mye av trålene på 20-25m bredde.

I ordinære sjøkart med standard målestokk 1:50.000 utgjør dermed trålene fra ca. 0,5 til 1mm i kartet.

Mvh

Magnar

Fra: magnar fjellbakk[mafjell@live.no]
Dato: 14. des 2018 07:11:11
Til: Richter, Aase
Kopi: Larsen Gunnar S.
Tittel: Re: Vern Rauer - grenseendringer

Hei,

Vi ønsker å presisere at fiskerne på ingen måte anser tråldraget S-SV av Tyta-kosten som «mindre viktig». Vi nevner at dette feltet, på linje med en mengde andre, er et «vinterdrag». Rekene trekker opp i brattkantene for å gyte i perioden desember-mars. Når gyting er over slipper de seg ned fra kantene, bl.a. ned i dyprenna ved Tyta. Dersom vær og strømforhold tillater det, kan det i denne periode tas svært gode rekefangster der, og feltet har derfor stor økonomisk betydning. Når krepseteiner står i tråldrag hindrer de naturligvis fiske med trål der og da, dette gjelder generelt og ikke bare dette ene feltet. Det kan enkelte steder gå år mellom hver gang det tråles, men det er svært viktig å ha alternativer p.g.a. vær/strøm-forhold og sesongvariasjoner i hvor rekene er tilgjengelige.

Mvh
Magnar Fjellbakk
Østfold Fiskerlag

7. des. 2018 kl. 15:34 skrev Richter, Aase <FmosAar@fylkesmannen.no>:

Hei

Takk for tilbakemelding med justering av vernegrensen på de fire avtalte områdene slik at viktige tråldrag utelates fra verneområdet. Disse endringene innarbeides i kartet. Vi noterer oss også at det er forslag om enda en justering som griper ganske langt inn i verneområdet, i et tråldrag som er beskrevet som mindre viktig. Dette forslaget innebærer også en mindre utvidelse som kan være vanskelig å ta med uten en ny høring. Vi vil vurdere dette nærmere i vår tilråding til Miljødirektoratet.

Mvh
Aase Richter
Fylkesmannen i Østfold